

Hrvatski Glasnik

GLASILO HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

GODINA XII

Broj 127-128

TUZLA, OŽUJAK-TRAVANJ 2004.

Cijena 1 KM, 4 Kn

SASTANAK SELJAKA S BOGOM

Ovaj dan se meni svetim čini.
Ovaj vedri dan.
Opustjela naglo sela u tišini.
Otvoren ostao svaki stan.

Kakav je to dan, kakvi su to znaci?
Šta mi se to čini?
Kud iznenada odoše smjerni seljaci,
Ljestvice tajne zaškripaše visoko u modrini.

Tko se to penje uz njih, tko ostavlja svijet?
Divno je, svaki glas umuknu.
Stigli su na vrh modrine, u lijet
seljaci u novom suknu.

Mlaz plave svježine zašumi iz pljosaka.
U rajskom vrtu sam se ljušti bijeli luk.
Dragom je Bogu drhteći jedan od seljaka
prinio pun čibuk.

Zabruji sa visine žamor nebeskog sijela.
O, kakva vedrina, kakav Božji dan.
Na raspuću Isus je sišao sa raspela.
I otišao nasmijan.

Nikola Šop

Hrvatski Glasnik vrijednost koja traje

Dragi čitatelji,

Nije bilo Glasnika od Božića. Mnogi su pitali, što je s našim Glasnikom, koji kontinuirano izlazi već dvanaestu godinu? Neki su mislili da ga više neće biti. Puno je pitanja na koja treba dati valjan odgovor.

Kako se opravdati našim čitateljima? Nismo imali novca, a ispriječili su se i neki kadrovski i organizacijski problemi. Mnoga pitanja su riješena. Neka će se rješavati u narednome periodu. U listu rade novinari-volonteri. Nema uposlenih u Uredništvu, kao ni u HKD Napredak, koji je osnivač i izdavač lista. Sve poslove rade ljudi s velikim entuzijazmom i iz ljubavi. Neki su se već umorili. Uvjereni smo da će to naši čitatelji razumjeti.

Ideja o Hrvatskome glasniku rodila se u glavi gvardijana fra Petra Matanovića 1992. godine. Tada su se u Franjevačkom samostanu okupili mnogi značajniji građani Tuzle i krenulo se s listom. Od tada do danas mnogo je ljudi radilo na stvaranju lista. Ne samo Hrvata, nego i drugih, prijatelja ovoga Glasila. Tim ljudima dugujemo iskreno divljenje i duboku zahvalnost.

Uskrni broj je tu. Imali smo premalo vremena da u ovome broju i stari i novi članovi Uredništva daju veći doprinos. Htjeli smo da za Uskrs naši čitatelji imaju svoj list. Od siječnja do travnja ove godine bila su mnoga događanja u našem gradu i u hrvatskim udrugama. To sve nije moguće u jednome broju prikazati. Glavno je, tu smo - ipak trajemo. Uvjereni smo da ćemo naše slabosti i poteškoće otkloniti uz pomoć svih kojima je na srcu Hrvatski Glasnik.

Pozivamo sve Hrvate i prijatelje Hrvata ovoga kraja da daju svoju potporu listu, da suraduju u listu, da daju svoje prijedloge kako bi list bio još bolji, sadržajniji i kvalitetniji u svakome pogledu.

Objavljene članke u ovom broju će sami čitatelji pročitati i ocijeniti bez posebne najave u Uvodniku. Ipak najznačajniji događaj za nas Katolike bio je KRIŽ MLADIH, kojega su mladi donijeli u Tuzlu. To je Križ što ga doniješe iz Rima u Kanadu - Toronto 1984. godine. Križ je znak nade i poticaj mladima da budu "sol zemlje i svjetlo svijeta".

Iako je križ jednima ludost, drugima sablazan, pogotovo u civilizaciji probitka i užitka, konzumizma i utilitarizma, on se diže visoko iznad svjetskih vrtloga kao znak nade: STAT CRUX DUM VOLVITUR MUNDUS". On je stalan poziv mladima da se hrabro suprotstave "džungli egoizma" (Jean-Claude Guillebaud). Konačno, mladi su oni koji svoju mladost dokazuju mladošću srca. Pomiriti nam se s križem ako želimo shvatiti i prihvatiti ljudski udes na zemlji, jer Bog je prije svih vremena odabrao križ za spas svijeta.

Dolazi Uskrs naš najveći blagdan kada trebamo pružiti ruku pomirenja i opraštanja. Svjesni smo da sve u životu prolazi. Nestaju radosti i zadovoljstva, ali smo i svjesni da nas čeka osobno Uskrsnuće u Gospodinu na život vječni.

Svim ljudima koji vjeruju u Kristovo Uskrsnuće i prijateljima koji imaju svoje uvjerenje u novi život. Neka svima bude Isusovo Uskrsnuće i naše osobno i svenarodno uzdignuće. NEKA BUDE USKRS U SVIMA NAMA!

Juraj Novosel

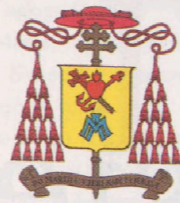
Hrvatski Glasnik
GLASNIK HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK TUZLA"

Svojim čitateljima,
donatorima i suradnicima
Sretan Uskrs želi
HRVATSKI GLASNIK

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK
TUZLA

Blagoslov uskrsnog krista i sve
najljepše u prigodi uskrsnih blagdana želi
HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO
NAPREDAK TUZLA

Naslovnica: Ivan Rabuzin, Moj Svijet, ulje na platnu

NADBISKUP VRHBOSANSKI
ARCHIEPISCOPUS VRHBOSANENSIS

Draga braćo i sestre!

U našem narodu je vrlo prihvaćena pobožnost Križnog puta. U većini župa mnoštvo se vjernika okuplja na tu pobožnost, tražeći u njoj i nalazeći nadahnuće i lijek svojim bolima i ranama i snagu za nošenje svoga vlastitog križa, što mu ga svagdašnja stvarnost donosi.

Već od prve postaje učimo od Isusa ostati dostojanstveni u svim neprilikama i u svim poniženjima: on je, naime, i kad prima na svoja ramena križ kao i u trenucima preobraženja 'ljubljeni Očev Sin' (usp. Mt 17,5). Ni naša osobna i narodna poniženja, obespravljenost, lažne optužbe ne oduzimaju nam ništa od dostojanstva sinova i kćeri Božjih, bez obzira na to kako moćni ili "važni" bili oni koji nas sumnjiče i potvaraju.

Valja nam sačuvati dostojanstvo i ponos i kad osjetimo svu tvrdoću neimaštine, nezaposlenosti ili životne nesigurnosti. Čak i kad nam se dogode posrnuća, promašaji i padovi zbog osobne slabosti, još nije sve izgubljeno, jer Bogu 'nije do smrti grešnika nego da se obrati i da živi' (usp. Ez 18,23). Ostati dostojanstven tada znači: znati i htjeti ustati i postojano ustrajati prema vječnome cilju.

Na svom dugom i časnom povijesnom križnom putu na ovim prostorima trajno smo osjećali važnost susreta s Majkom Marijom. Hrlili smo joj u svetišta kako bismo tim susretom ojačani ovdje ostali, vjeru sačuvali i uvijek u svojoj vjerskoj i kulturnoj baštini prepoznatljivi bili.

Još se živo sjećamo i svih onih dobrih duša, koje su nam, poput Šimuna Cirenca, pomogli nositi naš križ, dok smo se borili za preživljavanje, opstanak i povratak. Zah-

KROZ ŠKOLU KRIŽA DO USKRSNE RADOSTI

valni smo Bogu za sve dobročinitele koji nam pomažu dići se iz pepela i graditi budućnost na svojim korijenima. U našim iskušenjima, pa i gorkim suzama obesprav-

ljenosti, zahvaljujemo svima onima koji su, kao Veronika, brisali naše suze, hrabreći nas na putu borbe za jednakopravnost i dostojanstvo svakoga čovjeka.

Uvidamo da je puno lakše jaditi i plakati, nego obnavljati ono što je mržnja porušila, što je sila nametnula, što su moćnici naredili. No, to prolazi kroz školu križa u Kristovu duhu, taj ne želi upasti u napast samosažaljenja, nego radije imati srca za svakoga čovjeka, kako bi porasla naša uzajamna suradnja i solidarnost kao izvor obnovljenoga žara za izgradnju bolje budućnosti.

Vinko kardinal Puljić

Vinko kardinal Puljić
nadbiskup vrhbosanski

Poslije Velikoga petka
Došao je slavni Uskrs!
Krist je pobijedio smrt i grijeh.
Krist je uskrsnuo!
Poslije dobro provedene Korizme
Neka svima bude
Sretan Uskrs u radosti i veselju zbog
Kristova uskrsnuća.
Aleluja! Aleluja!

VAŠI SVEĆENICI RIMOKATOLIČKIH
ŽUPA TUZLANSKOG DEKANATA

**BREŠKE - UZNESENJA BLAŽENE
DJEVICE MARIJE**

Fra Mladen Jozić, župnik

Fra Berislav Kalfić, župni vikar

DRAGUNJA - SVETI LEOPOLD MANDIĆ

Vlč. Marijan Brkić, župnik

DRIJENČA - SVETI ANTO PADOVANSKI

Fra Marko Kobaš, župnik

HUSINO - ROĐENJE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

Vlč. Veselko Župarić, župnik

LUKAVAC - SVETI ANTO PADOVANSKI

Preč. Pero Iljkić,

Župnik i dekan tuzlanskoga dekanata

Vlč. Ivan Lovrić, župni vikar

MORANČANI - SVETI JURAJ MUČENIK

Vlč. Jozo Batinić, župnik

PAR SELO - SVETA ANA

Vlč. Marijan Marijanović, župnik

ŠIKARA - SVETI FRANJO ASIŠKI

Fra Franjo Martinović, župnik

Fra Filip Karadža, župni vikar

TUZLA - SVETI PETAR I PAVAO

Fra Zdravko Anđić, gvardijan i župnik

Fra Marko Kepić, župni vikar

Fra Martin Antunović,

Direktor Opće gimnazije (KŠC) i župni vikar

ŽIVINICE - SVETI IVAN KRSTITELJ

Vlč. Vlado Jagustin, župnik

Iz Franjevačkoga samostana u Tuzli,

MIR I DOBRO

Svekolikom katoličkom puku

koji se raduje

USKRSNUĆU GOSPODINOVU.

ALELUJA!

BRAĆA FRANJEVCI

“Znaj, poći ću s tobom i mjesto anđela
Nosit ću tvoj svežanj kroz sutona slap.
Od grada do grada, od sela do sela.
I kad god zatreba pridržat ću ti štap”.

Nikola Šop: Kasna posjeta,

PJESME, (str. 59),
Hrvatska književnost, Mostar, 1998.

Vječna je ljubav Njegova (...)
Raduj se nebo i klič zemljo,
Nek hući more i što je u njemu.

Sretan Uskrs želi
MATICA HRVATSKA TUZLA

USKRSNI posjet

Dragi, uskrsli Gospodine, kada smo se posljednji put porazgovarali za Hrvatski Glasnik, bila sam vrlo sretna. Volim razgovarati s Tobom. Volim slušati Tvoje savjete i tražiti Tvoje mišljenje o problemima i sukobima u kojima se nađem. Nemam potrebe ni za jednom prijateljskom blizinom, ako se uspijem približiti k Tebi. Sve se plašim da Te previše često ne tražim i ne uznemiravam. Zato sa strahopoštovanjem dolazim k Tebi i nudim se za kratki razgovor. Ono što imamo “izmeduse” i “nasamo” nikada nikome ne bih povjerila.

Za Glasnik sam u prosincu s Tobom razgovarala o našim zajedničkim poteškoćama, kako ne živimo lako i kako bismo voljeli da si često u posjetu kod nas, a Ti si pristao na razgovor i podržao naše napore i htijenja.

Onda su se neki Glasnikovi čitatelji uvrijedili i napali me da - što ja imam u njihovo ime s Tobom razgovarati i iznositi preda Te naše prijavu rublje. Potiho, ispod glasa mrmljali su i prigovarali da nije lijepo na takav način razgovarati s Tobom, Gospodine!

A tako smo se dobro naljudikali, Ti i ja!

Mislila sam u sebi: zašto ne bi htio porazgovarati sa mnom o bosanskim Hrvatima, Tuzli i Tuzlacima, o Hrvatskome Glasniku. Zašto ne sa mnom ili s nekim od nas, kad si već bio tako prislan s Francisom Jammesom, Julesom Superviellom, Melom Gibsonom, Jamesom Caviezelom ili s našim Jajčaninom Nikolom Šopom?

Priznajem, uznemirili su me. Sada, u preduskrsnome vremenu, kad god se susrećemo, stalno imam na umu da Te upitam - u čemu je bila

pogreška kod našega razgovora u prosincu. Više ne znam bih li se usudila popričati o običnim stvarima: jednome malom narodu, jednome bosanskom gradu i jednome časopisu u kojemu radim.

Ovih dana našu zemlju i čitav svijet po tko zna koji put potresa ista priča: priča o Tvojim muci.

Mel Gibson se pridružio armiji umjetnika i oni koji to nisu, i snimio Pasiju, jedan surovi film koji prikazuje posljednjih 12 sati Tvoga života koji se sastoje od bičevanja, okrutnoga “okrunjenja” trnjem i muk, pod križem. Glavni glumac James Caviezel javno govori kako je snagu za ostvarenje Tvoje muke skupljao u Međugorju. To me ohrabruje!

Sve nešto mislim, kako bi prošao Mel Gibson i James Caviezel pred strogim javnim mišljenjem nekih čitatelja Glasnika?

Ohrabrena Tvojim ponovnim silaskom među nas i pristankom da o Tvojim najintimnijim bolima i najprivatnijim odnosima svi diskutiraju, dolazim i ja pred lice Tvoje, Gospodine.

Umjesto riječi čovjek u zadnjoj kritici Šopove pjesme “Kasna posjeta”, napisat ću žena i tako ostati ustrajna u druženju s Tobom, u onome finom prijateljskome druženju, prijateljevanju koje neki čitatelji Hrvatskoga Glasnika ne mogu razumjeti i ne odobravaju:

“Pričat će svud o nama blagi ukućani,
sa praga gledajući u sutonov dim,
gdje kasnim putem prodoše putnici strani:
nebeski neki starac i jedna žena s njim.”

Marica PETROVIĆ

Blagoslov praznoga groba

Uskrsno razmišljanje

“Voljeti znači reći drugome:
ti nećeš umrijeti”

(G. Marcel)

Svi smo mi u našim životima iskusili iznenađenja, veća ili manja. Bili smo njima očarani ili razočarani, iznenađili se pozitivno ili negativno, iz duše se uzradovali ili duboko ljudski zaplakali. Svjesni tih i takvih iskustava pokušajmo malo svratiti pozornost na središnji događaj našega vjerskog kršćanskoga iskustva, na događaj Uskrsa.

Uskrs je paradoks! Uskrs je apsolutni paradoks, ako se na njega gleda najobičnijim ljudskim očima. Pa tko to može pobijediti smrt? Sve te priče o nadvladavanju smrti izgledaju prosječnom čovjeku izuzetno nategnute, nestvarne, one nekako odu-

daraju od svakodnevnoga ljudskog iskustva svijeta, gdje sve jednom nastaje, i gdje sve jednom mora prestati, nestati u zaboravu, nestati u svojoj materijalnosti, nestati čak i u sjećanju. Isus je nadišao tu granicu nestajanja.

Svi se mi slažemo oko Velikoga Petka, a mnogi se kolebamo o pobjedi nad Velikom Petkom, o njegovom ispunjenju Trećega dana. Ne trebamo si zamjeriti.

Evangeoske pripovijesti ponavljaju taj događaj. Svi su učenici ostavili Gospodina toga petka, nakon što ga je Pilat i židovska politička i religiozna elita

osudila, nakon Golgote i križa. Svi osim nekoliko žena i Marije, majke njegove i Ivana, ljubljenoga učenika. Svi su bili uvjereni da je s njime gotovo. Sve njegove velike priče o onome Abba - Tati, dobrome Bogu koji voli i grešnike čak više nego pravednike, koji dočekuje izgubljenog razvratnoga sina raširenih ruku, koji je oprštao grijeha i liječio bolesti duše i tijela. Sve je ostalo nekako u sivulu kalvarijskoga vriska, nedovršeno i nedorečeno.

Svi su, čak i Petar, koji ga je zatajio, i ostala jedanaestorica, i Juda, prozvani Stijena. Ta je privilegirana skupina slušatelja njegovih riječi mislila da su sve te priče i sva čuda bili uzalud. Smrt i križ pobijedili su, prema njihovom trenutačnom uvjerenju ljubav, istinitost i pravednost. Mislili su što misle i ljudi našega doba: Pa kakav je i gdje je sad taj Bog? Kamo je otišao i ostavio nas same u ovome svijetu, bezbožnome i tamnome, a mi mislili kako smo izabrani sjediti mu jedni s desna, a drugi s lijeva.

Nije u našim srcima, kao ni u srcima Isusovih suvremenika, bilo spremnosti za vječnost, za vrijednost istinitosti, ljubavi, povjerenja prema drugome. Nismo mogli povjerovat da nas Netko bezuvjetno voli. I mi i oni postali smo ljudi bez nade, slušatelji koji nisu čuli i gledatelji što nisu vidjeli. Pustili smo da očaj pobijedi vjeru, da tama obuzme i najsvjetliji i najsvetiji dio našega bića, pustili smo da svojevoljno počnemo umirati bez oslonca na sigurnost što nas uvijek nosi, a da to i ne znamo, bez oslonca na Nekoga što nas prati oduvijek, na jedno prividno daleko, a nama najintimnije Ti!

A ondaj? Što se dogodilo? Ono što nitko nije očekivao. Užasna vijest za Rimljane i apsolutno nepovjerljiva za Židove, uključujući i Isusove učenike. Kako i zašto je grob mogao biti prazan tog kobnoga trećega dana? Učenici su u nevjerici slušali radosne Židovke kako viču: Gospodin je živ! Da, ta rečenica: GOSPODIN JE ŽIV! - okrenula je povijest u potpuno novome smjeru, preobrazila je strahove učenika u bujicu propovijedanja nove nade svijetu odsutnoga Boga i otvorila novu stranu ljudske zbiljnosti uopće.

Cjelokupna stvarnost svih vremena i svih prostora i uzdignuta je na jedan viši ljudskiji i božanski nivo. Događila se istinska obnova ljudskih duša i obnova cjelokupnog ljudskoga svijeta.

Da, Gospodin je živ! - neka odzvanja i u našem vremenu, našem svijetu, gdje se bojimo otvoreno priznati gdje su nam granice, gdje su naši strahovi, gdje su naše boli, patnje, porazi, neiskazane želje, neuzvrćene ljubavi. Te su zacjeljujuće riječi odjeknule poviješću, premostile bekrainu provaliju između neba i zemlje, sabrale u sebi sve lijepe i sve bolne riječi grešnoga čovjeka i izgubljenog čovječanstva.

Te riječi i danas mogu učiniti da naši životi iznova budu obnovljeni, ne po našim mjerilima, ne po željama naših religioznih institucija ili zakona, ne po mjeri svijeta tehnike i tehnologije, ni po mjeri neke teologije, nego po mjeri naše radosti i naše spremnosti uputiti se u nesigurni put učenika Isusa Krista, gdje nas na kraju, ne čeka tama, ne čeka noć, ne čeka smrt. Ne! Nas čeka uvijek blagoslov praznoga groba, iz kojeg vječno odzvanja poruka čovjeku i svijetu: Ti nikada nećeš umrijeti!

Fra Franjo Ninić

Zajedničko zasjedanje BK BiH i HBK

IZRAŽAVAMO SVOJU BRATSKU SOLIDARNOST S CRKVOU U BiH

U Biskupskom ordinarijatu u Mostaru održan je 16. ožujka 2004. VI. redoviti godišnji radni susret Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije. Predsjedali su biskup Franjo Komarica, predsjednik BK BiH i uzoriti kardinal Josip Bozanić, predsjednik HBK, a radom je ravno mons. Komarica.

Susretu su bili nazočni apostolski nuncij u BiH mons. Santos Abril y Castello te delegat Biskupske konferencije Italije mons. Giuseppe Orlandi, biskup biskupije Senigallije. U zajedničkoj molitvi na početku svoga susreta biskupi su uključili sve članove Crkve kao i sve stanovnike u BiH i Hrvatskoj, a dodatno i sve žrtve navedene teške tragedije u Španjolskoj. Svoje pozdrave nazočnima izrekli su mjesni biskup mons. Ratko Perić, obojica predsjednika, te apostolski nuncij u BiH nadbiskup Abrily Castelló. Apostolski nuncij je posebno istakao brigu Sv. Oca za Crkvu u hrvatskom narodu, napose na području BiH, gdje je ona kroz duga stoljeća, sve do naših dana, na dodatnoj kušnji. Potaknuo je članove HBK da moralno i materijalno pomognu Crkvu u BiH kako bi uspješno liječila duboke i otvorene rane nedavnog rata i mogla živjeti i djelovati u vlastitom identitetu.

Biskupi su, također, između ostaloga, upoznati s pripremama za susret hrvatske katoličke mladeži u Šibeniku 24. i 25. travnja 2004. godine. Dogovoreno je kako će potaknuti svećenike u svojim biskupijama na zauzetije pripremanje, mladih za taj susret.

Zajedno sa svećenicima Mostara i velikim brojem vjernika, biskupi su u katedrali slavili sv. Misu kojoj je predsjedao zagrebački nadbiskup i metropolit kardinal Josip Bozanić, predsjednik HBK. U svojoj propovijedi kardinal Bozanić je posebno naglasio potrebu crkvenoga zajedništva i praštanja kako u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji, tako i u cijelom hrvatskom narodu.

(KTA, IZVOD)

Zasjedanje biskupske konferencije BiH

BISKUP KAO SLUŽITELJ EVANĐELJA ISUSA KRISTA ZA NADU SVIJETA

U Biskupskom ordinarijatu u Mostaru, 17. i 18. ožujka 2004. održano je 30. redovito zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine. Zajedno s članovima BK BiH u radu su sudjelovali apostolski nuncij u BiH, nadbiskup Santos Abril y Castello, i delegat HBK, dubrovački biskup mons. Želimir Puljić. U svom pozdravu predsjednik BK mons. Franjo Komarica izrazio je kršćansku blizinu i solidarnost apostolskom nunciju zbog nedavne tragedije koja se dogodila u njegovoj domovini Španjolskoj.

Biskupi su upoznati i s nedavno objavljenim tekstom “Zakona o slobodi vjere i pravnom položaju Crkava i vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini”, o najnovijem stanju pripremljenog Ugovora između BiH i Svete Stolice, te o prijedlogu uklanjanja Vrhbosanske katoličke teologije, najstarije visokoškolske ustanove u BiH, u Univerzitet u Sarajevu. S tim u vezi dogovorili su konkretne korake koje uskoro treba poduzeti kod službenih predstavnika državnih vlasti i Svete Stolice.

Razmotrili su, također, tijekom priprema za sudjelovanje naših biskupija na susretu hrvatske katoličke mladeži u Šibeniku 24. i 25. travnja ove godine kao i za završno slavlje Srednjoeuropskoga katoličkog dana u marijanskom svetištu Marizell u Austriji, 22. i 23. svibnja. Biskupi potiču svećenike i vjernike da se u što većem broju odazovu na ova slavlja kao i na pravu domovinsku proslavu blagdana blaženog Ivana Merza u banjolučku katedralu 10. svibnja 2004. Pripremajući s članovima HBK zajednički liturgijski kalendar, biskupi upozoravaju izdavače katoličkih kalendara na području BK BiH da su se u duhu Zakonika kanonskoga prava najprije dužni obratiti svomu dijecezanskom ordinariju kako bi dobili konkretne upute.

Čuvši tijekom zasjedanja za ponovno izbijanje oružanih sukoba na Kosovu, biskupi apeliraju na sve koji mogu učinkovito spriječiti krvoproliće i daljnje širenje nasilja, da to učine. Izražavaju pogodnim obiteljima i zajednicama svoju solidarnost, moleći Boga za duše poginulih i za utjehu unesrećenicima.

(KTA, IZVOD)

Na sjednici Općinskoga vijeća Tuzla, koja je održana 31. ožujka 2004. u dvorani Bosanskoga kulturnog centra u Tuzli, između ostalih, usvojeni su:

IZVJEŠTAJ O RADU OPĆINSKOGA NAČELNIKA

za period februar/veljača 2003. februar/veljača 2004. godine

Najvažniji poslovi i zadaci realizirani od strane Općinskog načelnika, općinskih službi za upravu, stručnih i drugih službi u izvještajnom periodu su slijedeći:

1. U sklopu normativne djelatnosti pripremljeno i realizirano 145 materijala, pa je Program rada Općinskoga vijeća Tuzla u 2003. godini ostvaren s 135%. Općinsko vijeće, iz godine u godinu povećava svoju efikasnost, što je vidljivo iz izvještaja za 2001. godinu, gdje je Program ostvaren sa 105%, u 2002. godini sa 115% i u 2003. godini sa 135%. Između ostalog, Općinsko vijeće je u 2003. godini usvojilo Dugoročnu strategiju razvoja općine Tuzla do 2015. godine.
2. U 2003. godini površine pod uređenim parkovima povećane su za 4 puta.
3. Tuzla je dobila kupalište i plažu u centru grada. Ranije decenijama zapušteni prostor na lokalitetu Pinga, pretvoren je u svjetsku atrakciju i Tuzla je postala grad sa jednim slanim jezerom u Europi.
4. Za 12 mjeseci prethodne godine (izvještajni period mart/ožujak 2002. - mart/ožujak 2003. godine) na toplifikaciji Tuzle, učinjeno više nego u posljednjih 20 godina, a u ovom izvještajnom periodu (mart/ožujak 2003. - mart/ožujak 2004. godine) učinjeno više nego u prošlom, rekordnom izvještajnom periodu. U protekle dvije godine toplificirano više od 1500 stanova. Do kraja aprila 2004. godine, očekuje se završetak do sada ugovorenih radova na toplifikaciji stanova, tako da će broj toplificiranih stanova iznositi ukupno 1700.
5. Posljednjih godina, godišnje se asfaltira maksimalno 17 putnih pravaca. U prošlom je izvještajnom periodu asfaltirano 28, a u ovom periodu, taj rekord je oboren i asfaltiran 31 putni pravac.
6. U prošlom izvještajnom periodu, nakon 30 godina očišćeni vodotoci Tuzle i nastavljena njihova regulacija, a u ovom izvještajnom periodu nastavljena i dovršena regulacija Jale i izvršeno uređenje požarničke Jale u dužini od 720 m.
7. Nastavljena ekspanzija gradnje. Desetoga marta ove godine počela s radom najveća izravna strana investicija u BiH u ovoj godini i Tuzla je dobila objekt "Mercatora" vrijedan 33 milijuna KM, koji se gradile domaće firme. U Mercatoru je zaposleno 246 radnika i to definitivno povećava atraktivnost grada. Izgrađeni su i drugi poslovni, stambeno - poslovni i stambeni objekti ili se njihova gradnja dovršava. U izvještajnom periodu sagrađeno novih 300 stambenih jedinica u kolektivnim stambenim zgradama.
8. Od kako postoji prvi puta natkrivena Jala.
9. Nakon 30 godina prvi puta izgrađena jedna škola (OŠ "Sjenjak").

10. Na Dan oslobođenja Tuzle tj. 02. 10. 2003. godine, otvorena Kuća i Park plamena mira na Slanoj banji.
11. Tuzla dobila gradsku kuću nakon 70 godina.
12. Nastavljen trend poticaja malog i srednjeg poduzetništva, donošenjem niza općinskih propisa vezanih za rad malih i srednjih poduzeća (propisi o korištenju poslovnih prostora pod povoljnim uvjetima za potrebe inkubatora, smanjenje administrativnih taksi i sl.). U 2001. godini smanjene administrativne takse u prosjeku za 50%, a u ovom izvještajnom periodu te iste takse vezane za mali i srednji biznis smanjili za još 50%.
13. Osnovan najveći centar za razvoj malog i srednjeg poduzetništva u Bosni i Hercegovini tj. RPC "Lipnica". U Tuzli se povećava broj zaposlenih, a smanjuje broj nezaposlenih. Ostvaruje se jedan od naših strateških ciljeva, a to je povećanje broja zaposlenih (oblast za koju su nadležni viši nivoi vlasti tj. BiH; F BiH i Kanton). Samo u ovom mjesecu na području naše općine, u odnosu na prošli mjesec broj nezaposlenih se smanjio za 400.
14. U oblasti poduzetništva tijekom 2003. godine, riješeno ukupno 2128 predmeta ili 97%.
15. Tijekom 2003. godine okončano svih 904 predmeta iz oblasti geodetskih i katastarskih poslova (postotak rješavanja 100%).
16. Općina financijski i organizirano pomogla 132 programa iz oblasti kulture. U odnosu na 2003. godinu, prisutna je značajnija potpora općine programima iz oblasti kulture u odnosu na 2002. godinu, kada je od strane Općine Tuzla financijski podržano ukupno 90 projekata. U prošloj godini u organizaciji Općine Tuzla, održane manifestacije književnih susreta ("Cum grano salis" u sklopu koje se svake godine dodjeljuje prestižna nagrada Meša Selimović), "Tuzlansko ljeto", INTERBIFEP, itd.
17. Već treću godinu zaredom najbolji sportist godine u BiH je iz Tuzle, a Tuzlaci su osvojili mnoge svjetske i europske medalje u karateu. I konačno, u ovome izvještajnom periodu, titulu prvaka svijeta u plesu. Svjesnim ulaganjem u ovu oblast u prošloj godini smo se već izborili da Tuzla bude domaćin Europskog prvenstva u plesu, koji će se održati 26. 06. 2004. godine.
18. Dodijeljene ukupno 63 stipendije mladim ljudima koji su ostvarili natprosječne rezultate u učenju i na takmičenjima u raznim oblastima (nauka, sport, kultura...)
19. U oblasti Građanskih stanja obrađeno 140.445 zahtjeva. Izvodi iz matičnih evidencija dobivaju se u vremenu od 2 do 30 minuta od momenta podnošenja zahtjeva.

U izvršavanju svih navedenih poslova i zadataka, kako smo to činili i do sada,

pridržavali smo se **osnovnih načela rada, a to su: načelo ustavnosti i zakonitosti, transparentnosti rada, efikasnosti i ekonomičnosti, savjesnosti i poštenja.**

(IZVOD)

PROGRAM RADA OPĆINSKOG NAČELNIKA TUZLA ZA 2004. GODINU

Osnovni strateški pravci rada Načelnika općine Tuzla za period 2001. do 2004. godine, zasnovani su na višegodišnjem Programu rada Općinskog načelnika Tuzla, usvojenom na sjednici Općinskog vijeća u martu 2001. godine i Dugoročnoj strategiji razvoja općine Tuzla do 2015. godine.

Naši prioriteti i za ovu godinu su nastavak ostvarenja ciljeva zacrtanih Strategijom razvoja do 2015. godine i našim četverogodišnjim programom rada. Tuzla realiziranjem ovih ciljeva treba postati jedan od najrazvijenijih gradova u Bosni i Hercegovini, prepoznatljiv u Zemlji, Europi i Svijetu, a život građana Tuzle nakon svake godine, treba da bude kvalitetniji. U pogledu prepoznatljivosti i atraktivnosti Tuzle, već su ostvareni mnogi rezultati, pa je npr. u novoobjavljenoj enciklopediji Novog Zelanda, Tuzla označena kao jedan od najstarijih gradova u Europi i kao grad poznat po tome, što ima jedino slano jezero u Europi. Ovo dovoljno pokazuje, da je našim insistiranjem na što boljem imidžu Tuzle, isticanjem onoga što ima Tuzla, a da to nema nitko, postignuto to da je Tuzla prepoznatljiva u Europi i izvan Europe i da će definitivno biti sve atraktivnija za domaće, ali i strane investitore. To se pokazalo u činjenici, da je u Tuzli realizirana najveća direktna strana investicija u Bosni i Hercegovini u ovoj godini. Nastavit ćemo intenzivan razvoj onih oblasti privređivanja, koje do sada nisu razvijene, dakle, svih oblasti u kojima se mogu zaposliti ljudi. Pokazali smo da turizam može biti faktorom razvoja i u Tuzli i u narednom periodu ćemo uložiti više u kulturu, sport, turizam i trgovinu, kao i u druge oblasti, koje mogu biti faktorom razvoja. Potencirat ćemo na rekreativnom, lječilišnom i kongresnom turizmu i na gradnji u vezi sa tim. Radi dovršetka, naših strateških ciljeva, pretvaranja Tuzle u centar, u ovoj programskoj godini riješit ćemo problem gradske kuće i Tuzla će dobiti ovaj objekt, nakon 70 godina, a samim time i Muzej tj. adekvatnu zgradu nakon 57 godina, kao i Muzej Panonskog mora i Povijesni trg, što će povećati njenu atraktivnost i kvalitetu života naših građana i poduprijeti niz poduzetnika u gradu. U narednom periodu, nastojat ćemo otvoriti inkubator visokih tehnologija. Imamo domaću pamet, preseljenje u Gradsku kuću oslobodit će kvalitetne prostore u gradu i intenzivno tragamo za zapadno - europskim ili Američkim firmama, koje u ovoj oblasti imaju usvojenu tehnologiju, svjež kapital i tržište. Naš cilj je da

domaći eksperti rade za zapadno - europsko i američko tržište i pri tome budu u Tuzli. Cilj ovoga ambicioznog projekta jest izvoz naše ideje i intelektualne snage naših ljudi uz istovremeno zadržavanje našega intelektualnog potencijala u Tuzli, u Bosni i Hercegovini.

Tuzla je jedan od rijetkih ili čak jedini grad u kojem se povećava broj zaposlenih. Iduća godina je godina intenziviranja ekspanzije gradnje, ali i forsiranja povećanja broja zaposlenih, kroz stvaranje uvjeta za razvoj malog i srednjeg poduzetništva (smanjenje takse za registriranje, stvoreni uvjeti za najveći inkubator u BiH tj. RPC Lipnica i sl.). U ovoj godini, forsirat ćemo proizvodnju hrane nastojanjem da se učini

široj i gušćom mreža kooperanata industriji mlijeka, mesa, proizvodnji meda, voća, duhana i sl. Tuzla ima dovoljno zemljišnih površina i dovoljno znanja. Potrebno je ljude ili zaposliti ili im dati poticajna sredstva, kako bi postali kooperanti ili neposredni proizvođači hrane i kako bi i na taj način postali faktorom naše borbe protiv siromaštva. Naš krajnji cilj jeste da Tuzla u budućnosti može prehraniti samu sebe i proizvoditi hranu za izvoz. Naša vizija jeste grad sa minimalnim brojem nezaposlenih, grad koji će se neprekidno razvijati i biti otvoren za sve investitore, koji će doprinijeti njegovom razvoju.

Mi ostajemo kod ranije utvrđenih prioriteta, kao što su: osiguranje dovoljnih količina vode,

sigurnosti građana, toplifikacija grada, čistoće grada, odvoza smeća, aerozagađenja, reguliranje saobraćaja i izgradnje komunalne infrastrukture, gradnje nekih gradskih komunalnih objekata, koji će omogućiti da i u ovim uvjetima ekonomske krize BiH i čitavog Balkana život građana Tuzle svake godine u odnosu na prethodnu bude kvalitetniji i bolji.

I u ovoj 2004. godini, osnovna načela rada općinske administracije bit će: načelo ustavnosti i zakonitosti, transparentnosti rada, efikasnosti i ekonomičnosti, savjesnosti i poštenja.

(IZVOD)

general Refik Lendo predaje ključeve načelniku Jasminu Imamoviću

Obljetnice

SVEČANOSTI OBILJEŽAVANJA DANA 4. TRAVNJA 1992.

3. travnja 2004. godine u Tuzli je svečano obilježen, 4. travanj 1992. godine, DAN kada je Skupština općine Tuzla donijela odluku o organiziranom pružanju otpora agresiji na Bosnu i Hercegovinu

Svečanost je počela u subotu, 3. travnja 2004. polaganjem vijenaca na spomen-ploči na ulazu u bivšu zgradu Radničkoga univerziteta, gdje je 4. travnja 1992. održana historijska sjednica Skupštine općine Tuzla. Položeni su vijenci i iskazano poštovanje žrtvama fašizma i poginulim braniteljima Tuzle i BiH 1992 - 1995. i na groblju civilnih žrtava na Slanoj banji.

U Domu vojske F BiH održana je svečana sjednica Općinskoga vijeća Tuzla, na kojoj su bili prisutni i gosti iz političkoga i kulturnog života grada Tuzle, koji su odlučivali o sudbini Tuzle, kao i brojni gosti grada Tuzle i Tuzlanskoga kantona.

Uvodnu riječ je imao gospodin **Ilija Jurišić**, predsjedavajući Općinskoga vijeća, koji je između ostaloga, naglasio:

S današnje vremenske distance može se reći da je tadašnje općinsko rukovodstvo, u najtežim uvjetima agresije i genocida, u vrlo kratkom vremenu, stvorilo efikasan obrambeni sustav, koji je uspio sačuvati vrijednosti zajedničkoga života na ovim prostorima.

Gospodin **Jasmin Imamović**, načelnik Općine, naglasio je: **ponosni smo na taj datum i, poštujući žrtve i sve stradalnike trogodišnjeg rata, uvijek ćemo se sjećati odlučnosti i hrabrosti s kojima su građani Tuzle i BiH branili čast svog grada i države.**

Zasluznim su pojedincima i ustanovama na sjednici uručene Tuzlanske plakete sa zlatnim grbom. Ovo najviše priznanje grada Tuzle dobili su: Aleksandar Adamović (posthumno), Kada Delić-Selimović, Zlatko Dukić, Hasan Fazlić, Lejla Ferhatbegović, Sabina Pirić, Salko Zildžić, Senad Softić i Nina Mešanović, te institucije i ustanove "Merhamet", SKPC "Mejdan", OŠ "Kreka", Sportsko društvo "Sloboda" i plesni klub "Flamenco".

Dobitnica priznanja "Počasni građanin Tuzle" je LALLA GOLFARELLI, koja je zaslužna za naročit doprinos i isticanje u borbi za slobodu BiH kao i za bratimljenje Tuzle i talijanskih gradova.

Nakon svečane sjednice Općinskoga vijeća održana je Svečanost u povodu primopredaje objekta Komande Drugoga korpusa VF BiH.

Općini Tuzla zvanično je na upotrebu predana zgrada Komande Drugoga korpusa VF BiH u kojoj će u narednome periodu biti smještena kompletna općinska administracija.

Nakon što se stara zgrada Općine u Tuzli, zbog slijevanja zemljišta u dijelu grada u kojem se nalazila, počela urušavati, došlo je do izmještanja općinskih službi na drugi lokalitet. Primopredaja objekta izvršena je u skladu s aktualnom reorganizacijom i racionalizacijom oružanih snaga u BiH i potrebama lokalne zajednice.

Primopredajom objekta Općina Tuzla prvi put je dobila svoju zgradu, u kojoj će biti smještena općinska administracija. Zapovjedništvo 2. korpusa izmješteno je na novu lokaciju, u adaptirani objekt bivše ambulante garnizona.

Ključeve je zgrade novoga sjedišta općinske administracije općinskom načelniku Jasminu Imamoviću predao brigadni general Refik Lendo, komandant Drugoga korpusa VF BiH.

Nakon ovih svečanosti izveden je bogat kulturno-umjetnički program.

J. N.

Narodna i univerzitetska biblioteka "Derviš Sušić" Tuzla AMERIČKI

Kutak u Tuzli

U Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci u Tuzli, održana je 27. siječnja 2004. godine velika svečanost: u prisutnosti kantonalnih i općinskih zvaničnika, građana Tuzle, predstavnika američke ambasade u BiH i Multinacionalne divizije Sjever, otvoren je AMERIČKI KUTAK u Tuzli

Američka ambasada je financirala nabavku tehničke opreme, namještaja, kompjutera, časopisa i knjiga, CD i drugog materijala u vrijednosti oko 24.000 dolara, a Ured za suradnju iz Baze "Orao" financirao je uređenje prostora u vrijednosti oko 60.000 dolara.

opremljenog prostora u Narodnoj i univerzitetskoj biblioteci, koji je poklon Tuzli.

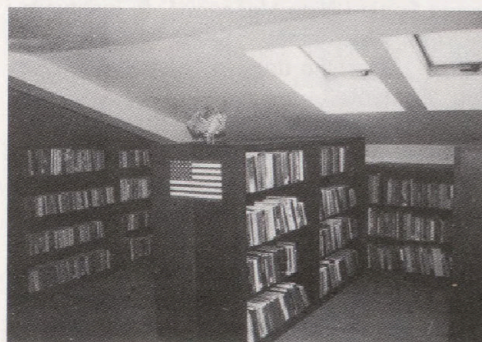
Brigadni general Multinacionalne divizije Richard C. Nash istakao je zadovoljstvo što su vojni inženjeri iz Baze "Orao", projektirali i veoma kvalitetno uredili prostor za Američki kutak.

Načelnik Općine Tuzla gospodin **Jasmin Imamović** zahvalio se američkoj vladi i američkom narodu na brojnim potporama koje su pružili Bosni i Hercegovini, a posebno našem gradu.

Gospodin Bajazit Jašarević, premijer Vlade Tuzlanskoga kantona, istakao je da je naša šansa u novim mogućnostima, a ovaj Američki kutak je nova mogućnost mladim ljudima da se okrenu budućnosti i nadu putove sretnijoj Bosni i Hercegovini.

Direktorica Biblioteke, gospođa **Enisa Žunić**, zahvalila se na ovoj značajnoj pomoći Biblioteke, gradu Tuzli i Kantonu. U ovom Kutku zainteresirani će moći dobiti sve informacije i upoznati s kulturom američkog naroda. Nakon zvaničnoga otvaranja, prijatelji su razgledali prostor i prisustvovali prijemu u prostorima "Američkog kutka".

J.N.

Američki kutak raspolaže sa 7.000 knjiga i časopisa, šest računala, priključkom na internet i svim što treba za rad jedne suvremene knjižnice.

Naglasci iz obraćanja zvaničnika na ovoj svečanosti:

Njegova Ekselencija, gospodin **Clifford G. Bond**, ambasador SAD u BiH, nije krio radost zbog ovako lijepo i funkcionalno uređenoga i

Vijesti sa Univerziteta u Tuzli

MREŽA zajedničkih diploma

Prorektorica Univerziteta u Kragujevcu prof. dr. sc. Ružica Nikolić, direktor Odjela za međunarodnu suradnju Univerziteta u Mariboru, Mladen Kraljić, prorektorica Univerziteta "Sv. Kiril i Metodij" Skopje prof. dr. sc. Violeta Čepujnoska i rektor Univerziteta u Tuzli prof. dr. sc. Izudin Kapetanović potpisali su 2. travnja 2004. u Tuzli Izjavu o namjeri uspostave univerzitetske mreže.

Tom mrežom "zajedničkih diploma" uspostavila bi se mogućnost studentske mobilnosti između četiriju univerziteta iz četiriju država. Njome se iskazuje privrženost načelima Bolonjske deklaracije, te ističe potreba i značaj reformi visokoga obrazovanja u Europi, sveobuhvatnosti reformskih zamaha, te neodvojivosti reformi od europskih integracijskih procesa i od ekspanzije visokoga obrazovanja u Europi.

"Visoko obrazovanje postalo je nemoguće bez međunarodnoga iskustva. Želeći svojim studentima pružiti mogućnost međunarodne razmjene, mi, predstavnici četiriju univerziteta iz četiriju država, iskazali smo želju za uspostavom univerzitetske mreže koja će potaknuti razmjene dodiplomskih i postdiplomskih studenata i univerzitetskih nastavnika. Mi ovim snažno iskoračujemo u provedbi Bolonjske deklaracije", rekao je u svome govoru u Tuzli, rektor Univerziteta prof. dr. sc. Izudin Kapetanović.

Eksperti s četiriju univerziteta iz oblasti filologije i informatike razmotrili su nastavne planove i programe koji se iz tih oblasti izučavaju na četiri univerziteta, pa su i utvrdili osnove za njihovo usklađivanje.

Predstavnici spomenutih univerziteta dogovorili su održavanje idućega radnog sastanka u Mariboru, 15. i 16. travnja 2004. godine na kojem će biti nastavljeno razmatranje curricula. Potpisivanje Ugovora o uspostavi mreže zakazano je za 1. svibanj 2004. godine, u čast prijema Slovenije u Europsku uniju.

Svečana promocija

U srijedu, 14. travnja 2004. godine u 11, 00 sati u amfiteatru Filozofskoga fakulteta, Univerziteta u Tuzli, održat će se Svečana promocija DODJELE POČASNOGA DOKTORATA NAUKA AKADEMSKOM SLIKARU MEVLUDINU EKMEČIĆU.

KRAJNJE JE VRIJEME DA PROGLEDAMO

Vjerujem da mnogi od vas, poput moje malenkosti, često gledaju emisiju Hrvatske televizije pod nazivom "Tko želi biti milijunaš", a koju sjajno vodi hrvatski glumac bosanskoga podrijetla, maestralni **Tarik FILIPOVIĆ**.

Poželio sam i ja, puno puta, da se dokopam ne milijun kuna, već bar iznosa sa drugoga praga ovoga kviza do 32. 000 kuna.

Međutim, kako mi njegovo visočanstvo, neprikosnoveni i "besmrtni" glodur, Juraj NOVOSL (NE)plaća honorare i kako je došlo **do meni nepoznatoga zastoja u izlaženju HG-a**, nikada neću preći ni prvi prag, od tisuću kuna.

O markama i eurima mogu samo sanjati.

Iz pouzdanih izvora sam saznao da je moj prijatelj i suseljanin - Bistarčanin - primarius **Srećko TUNJIĆ**, nezamjenjivi lider HSS-a Tuzlanske županije, bio ne malo iznenađen kada su ga kao dječaćiča prvi put doveli u Tuzlu.

Bilo je ljeto, pa je vidio velik broj osoba sa kratkim rukavima košulja. Jasno mu je bilo da im nije bilo hladno, ali nije znao kako "jadnici" brišu noseve.

P. S. Da ne bude zabune, ljutnji i da mi se slučajno ne bi pripisala kakova malicioznost, priznajem da sam i ja imao istu zabunu kada su me prvi put odveli na tržnicu u Turski Lukavac.

Kada sam već kod i oko Turskoga Lukavca sjetih se da je u ovom naselju, ni selu, ni gradu, rođen glumac **Muharem OSMIĆ**. Maestro Osmić je imao i ima običaj reći da je on najbolji glumac od Lukavca do Tuzle, a da sam ja najbolji novinar.

Što ćemo, kada su drugi od nas pametniji pa rade produktivnije i profitabilnije poslove, a nama ostaje da sami sebe hvalimo i jedan drugome dijelimo komplimente.

Od fra **Zdravka ANĐIĆA**, aktualnoga i mladog gvardijana Franjevačkog samostana Tuzla dobio sam poziv i obavijest o tomu da u Tuzlu, 30. 03. 2004. godine stiže **Svjetski križ mladih**.

Zahvalan sam gvardijanu Anđiću što je i mene o tomu obavijestio, ali mi je nejasna završna poruka iz ovoga dokumenta koja glasi: "**U nadi da ćete, kao i do sada, obavijestiti naše cijenjene gledatelje i slušatelje...**"

Gvardijana Anđiću, gdje su novinski čitatelji ili možda nemate vremena za čitanje novina.

U prosinačkomu, božićnom, broju Hrvatskoga Glasnika kolega **Fatmir ALISPAHIĆ** napisao je sjajan tekst pod naslovom "BOŽIĆ ĆE OBRADOVATI KRŠĆANSKE I OJAČATI ISLAMSKU DUŠU".

Poruke i stil ovoga teksta zaslužuju sve čestitke i pohvale, ali ostaje nejasno i nepoznato kako i čime su bili obradovani gladni, te kako i koliko su ojačane duše onih kojima su zloba, zavist i mržnja ispred svega. A, priznat ćete da takvih imamo na sve strane.

U HG-u broj 126, od prosinca 2003. godine, poet **Atif KUJUNDŽIĆ** mi je pomalo ljutito odgovorio na moju prozivu njega i njegove pjesme "**Bošnjačka reklama za janjetinu**", iz zbirke "**Režem drva i druge reklame**".

Dobio je mnogo više prostora nego što sam ja potrošio u "Krivom ogledalu" i posebno naglasio da što god gledam vidim ono što mi se sviđa i da u ovoj rubrici krivo (o)gledam bez ikakvih posljedica po svoju osebnost osobu i integritet.

Pitam se pitam, a pitam i prijatelja Atifa, zar bih trebao imati posljedica i dodajem - spomenuta zbirka mi se sviđa, a sporna pjesma ne sviđa, nije joj mjesto ni u toj niti u bilo kakvoj i kojoj zbirci dobrih pjesama.

Dok su HDZ-ovi ministri u Vladi Federacije BiH i vladama nekih županija prosvjedovali i bojkotirali sjednice, gospodin **Rado PEJIĆ**, ministar pravde (ako pravda postoji) u Vladi Tuzlanske županije, redovito je bio nazočan sjednicama.

Očividno u središnjici HDZ-a su svjesni da su nemoćni na ovome terenu, a ni SDA-ova većina, nije baš izdašna ne samo prema članovima HDZ-a, nego ni prema ostalim Hrvatima.

Ustavne promjene o jednakopravnosti naroda spram popisa iz 1991. godine tek su poluživio/polumrtvo slovo na papiru. I bit će tako dok aktualni ili neki novi velikaaački predstavnik ne nametne i sprovođenje zakona.

U nedavnom razgovoru sa gospodinom **Nikolom ŠPIRIĆEM**, predsjedateljem Zas-

tupničkoga doma u Parlamentu BiH, čuo sam tvrdnju da su velikosrpski i velikohrvatski projekti, spram BiH, propali i poraženi, ali da se na osnovu ponašanja SDA ne bi moglo reći da su propali pokušaji islamizacije države.

Tek u narednome broju HG-a moći ću napisati kakve su bile reakcije iz središnjice ove stranke ili što je na to kazala gospođa **Seada PALAVRIĆ**, Tuzlanka, nadam se samo na privremenomu političkom radu u Sarajevu i dopredsjednica SDA.

Nakladnička tvrtka "Bosanska riječ" Tuzla, vlasništvo vrsnoga pjesnika **Šime EŠIĆA**, nedavno je objavila knjigu pod intrigantnim naslovom "**Seksualne stranice ženske mašte**". Autorica ovoga djela je gospođa **Janjka-Janika JOKIĆ-ERNST**, na stalnome boravku i radu u njemačkome gradu Wisbadenu.

Poznato mi je i što se nalazi između korica ove knjige, ali namjerno neću ništa otkriti. Nije da zazirem od teme ili kojekakvih tabua, nego radi želje da makar jednog čitatelja ili čitateljicu zaintrigiram za spomenutu knjigu.

P. S. Ako se takav ili takva pojavi i dokaže mi da je knjigu kupio-la, od mene će dobiti još jednu istu i još jednu drugačijega naslova i sadržaja.

Na mirnomu prosvjedu građana u Banjoj Luci, koji je organizirao ŠNSD (Savez neovisnih socijaldemokrata), lider ove stranke **Milorad DODIK**, okupljenima je, između ostalog, rekao: "**Varaju vas i lažu oni koji se zovu velikim Srbima, a nisu mi ni dovdje**" - pokazujući na svoja prsa.

Lako mu je praviti takova poređenja kada je dvometraš, a je li u pravu sa (pre)ostalim porukama pokazat će naredni izbori.

Svjetski dan teatra - 27. 03. 2004. godine - u Tuzli je najprimjerenije obilježen festivalom u Teatru Kabare čiji je zaštitni znak **Vlado KEROŠEVIĆ**.

No, kada onako ovlaš razmislim, mnogo bolji glumci od gospodina Keroševića, njegovih bivših i sadašnjih studenata, su političari. Kako ovi na vlasti, tako i oni u oporbi. Posebno dobro glume u predizbornim kampanjama, a naivni puk im slijepo vjeruje.

Do kada i zašto narode? Krajnje je vrijeme da progledamo!

Krivo (o)gledao: Nikola J. IVANOVIĆ

U posjetu Rimokatoličkoj župi Prečistoga srca Marijina Bijeljina

TOPLE RIJEČI ODVAŽNOGA SVEĆENIKA

Rimokatolička je župa Prečistoga srca Marijina Bijeljina, prije Drugoga svjetskog rata bila brojna i velika. U crkvi i oko crkve su se okupljali brojni Mađari, Nijemci, Austrijanci, ali ih je nova, partizanska, vlast oslobodila od imovine i deportirala u države matice. Danas je u Bijeljini oko 120 rimokatolika, a tridesetak ih redovito dolazi u crkvu

Monsinjor **Mijo - Mića Perić**, koji kao svećenik radi već 42 godine, župnik je u Rimokatoličkoj župi Prečistoga srca Marijina Bijeljina. Po dekretu Nadbiskupije ovdje je došao 2001. godine, a zahvaljujući 30-godišnjem poznanstvu sa vladikom Zvorničko-tuzlanskim Vasilijem Kačavendom, čije je privremeno sjedište u Bijeljini, nije imao nikakvih problema s novim susjedima, niti s bijeljinskim vlastima.

- Još 1997. godine, zajedno s preuzvišenim g. Perom Sudarom posjetio sam župu i zatekao je u jadnom stanju. Na svu sreću, u minulome ratu su hendikepirana djeca bila smještena u Župnome uredu. U suprotnome, bio devastiran. Od 1992. godine pa do prvoga poratnog posjeta, Župa je bila bez svećenika. Poslije prvoga posjeta i prvoga poratnog susreta za znanцем i prijateljem Kačavendom, dolazio sam u Bijeljnu u povodu značajnijih blagdana, a od 1998. godine svake nedjelje, ističe župnik Perić, naglašavajući da je najžalije to što su radno-sposobni rimokatolici bez posla.

OSLOBAĐANJA OD IMOVINE I PROTJERIVANJE

Rimokatolička je župa Prečistoga srca Marijina Bijeljina prije Drugog svjetskog rata bila brojna i velika. U crkvi i oko crkve su se okupljali brojni Mađari, Nijemci, Austrijanci, ali ih je nova, partizanska, vlast oslobodila od imovine i deportirala u države matice. Danas je u Bijeljini oko 120 rimokatolika, a tridesetak ih redovito dolazi u crkvu. Taj podatak, sam po sebi, navodi na zaključak da je svećenik hrabra osoba, a da su mu vjernici uplašeni iako su čitav rat proveli u Bijeljini.

Svećenik Perić je rođen 1934. godine u Garevcu, kod Modriče, a u sedamdesetoj godini života i s 42 godine svećeničke službe, još

se dobro drži i zdravlje ga dobro služi. Neupućenom novinaru u svećenički stil života čudno je bilo to što monsinjor Perić nema posluhu. - Navikao sam ja na samovanje i da nije tako morao bih tražiti posebne kutke da budem sam, sa Bogom i molitvom. Svakodnevno se susrećem sa svojim malobrojnim vjernicima, a neki od njih me posjećuju i u večernjim satima. Teško mi pada što ih je većina uplašeni, ali to je stanje, na svim bh. stranama, proizveo rat. Zato bi ruku pomirenja, riječi ohrabrenja oni brojniji, odnosno najbrojniji, trebali pružiti malobrojnim, dodaje svećenik Perić, naglašavajući da uz redovitu vjersku službu vjernicima povremeno priskrbljuje i pomoć u hrani i drugim potrepštinama koje dobiva od Caritasa ili drugih inozemnih humanitarnih organizacija.

Od monsinjora Perića smo saznali i podatke da u Zvorniku postoji osam rimokatoličkih kućanstava. U četiri živi po jedna baka, u dva po baka i djed, a samo u dva kućanstva mlađe obitelji. Prema nepovjerenim i nepotvrđenim informacijama i u zvorničkom naselju Kozluk žive dvije ili tri osobe katoličke vjere, ali gospodin Perić ih još nije upoznao. Zvorničke katolike povremeno obilazi, a prigodom tih obilazaka daruje ih i skromnim paketima.

VRAĆENE MATIČNE KNJIGE

Općinske vlasti u Bijeljini su Župi vratile Maticne knjige u koje su upisana imena, prezimena adrese krštenih, vjenčanih i umrlih. Kada je o tome riječ treba naglasiti i podatak da je u prošloj godini obavljeno samo jedno krštenje, a u ovoj, 2004. godini, još jedno. Prošle je godine bilo sedam katoličkih sahrana, a samo u jednom slučaju pokopan je vjernik kojeg je monsinjor Perić poznao. Kod ostalih je dolazio po pozivu njihove djece ili bližnjih

O AHDNAMI i ljudskim pravima

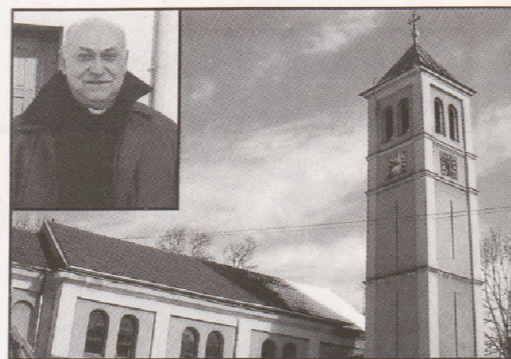
Preturanja po leševima povijesti ili...?

Ahdnama proklamira jedino ubogi princip jednoj franjevačkoj zajednici ni slova ne donoseći o načelnoj jednakosti svih podanika. Ljudi duboko posvađani oko vlastite prošlosti nisu u mogućnosti graditi čovjeka dostojnu budućnost, preporučuje ugledni i autoritativnih bh. povjesničar

Priredio: Nikola J. IVANOVIĆ

Katolički mjesečnik "Svjetlo riječi" broj 248 - studeni 2003. godine objavio je i sjajan tekst uglednoga i autoritativnog bh. povjesničara Dubravka LOVRENOVIĆA, pod naslovom "POČETAK ILI

KRAJ povijesti". U ovome studioznom i temeljitom uratku gospodin Lovrenović skreće pozornost na to kako se sve tumači AHDANAMA, te zlorabi za aktualne dnevno-političke potrebe i promidžbe. Kako je i sam napisao, povod za ispisivanje ovoga teksta je Međunar-

rodaka. Moguće je da se u katoličkim obiteljima rodilo još neko dijete, ali ga roditelji nisu htjeli ili nisu smjeli donijeti na krštenje, kao što se neki od bijeljinskih katolika ne usuđuju pozvati svećenika ni na sahranu svojih pokojnika, pa se to obavi šutke, gotovo ilegalno. Isprovocirani ovim pesimističkim podacima, pitali smo našega domaćina je li optimist ili pesimist, a on je kratko odgovorio: - Da nisam optimist ne bi me, čini mi se ni bilo, a sasvim sigurno ne bi službovao u Bijeljini.

Kao tek zaređeni svećenik gospodin Perić je 1963. godine dva mjeseca bio kapelan u Derventi. Zatim je iste te godine osnivač Župu Vukanović, kod Kaknja. S vedrinom nam kazuje i podatak da je 1966. godine, kao suputnik jednom prijatelju, pao sa motocikla i polomio koljeno, te čitavu godinu bio prikovan za krevet. Poslije toga je dvije godine radio kao prefekt (odgojitelj) u Subotici, a sjeća se da mu je jedan od pitomaca bio i Franjo Topić. Vlastitim zahtjevom vraćen je u Bosnu i Hercegovinu 1969. godine i to u Živinice, gdje je, također, osnovao župu i službovao do 1982. godine. Optimist, kakav već jest i kakvim ga je Bog stvorio, s osmijehom na licu otkrio nam je da je u Živinicama imao i nevolja sa sigurnosnim službama, odnosno sa Državnom bezbjednošću. Na pitanje zašto, kratko je prokomentirao: - Po svemu sudeći smetalo im je što sam uporno tražio odobrenje za gradnju crkve. Bilo je tada dopisivanja i sa Maršalatom, a udbaši su samo govorili da radim što ja hoću, a da mi oni ništa ne mogu. Ništa mi i nisu mogli, jer nisam ništa radio ni protiv zakona, ni protiv države.

Od 1982. godine, svećenik Mića je Bogu i narodu služio u Goricama kod Brčkog, a tijekom rata i u poraču, do dolaska u Bijeljnu, u Bosanskoj Bijeloj. Ovih dana, iz Nadbiskupije očekuje odgovor na upit o odlasku u mirovinu, ali ne vjeruje da će pozitivan odgovor dobiti. Veli, i nadređeni mu znaju da ga zdravlje još dobro služi i da može još raditi, pa to stalno odlažu bez obzira na godine života i službe.

N. J. IVANOVIĆ

Dubravko LOVRENOVIĆ

odni znanstveni simpozij na temu "Kultura ljudskih prava i temeljnih sloboda u AHDNAMI sultana Mehmed Fatih", koju je 28. 5. 1463. godine dao franjevcima Bosanske vikarije. Simpozij je 21. 10. 2003. godine u Sarajevu organiziralo Udruženje Bosanskohercegovačko-

turskoga prijateljstva, a sudionicima je bilo na raspolaganju šest okvirnih tema za rasprave.

RAZLIČITA RAZUMIJEVANJA I TUMAČENJA ISTOGA

U uvodnome dijelu svoga teksta Lovrenović, između ostaloga, naglašava: "Ostavljajući po strani brojne detalje i pikanterije vezana za izlaganja većega broja sudionika, vrijedi podcrtati da je i ovaj znanstveni skup, po tko zna koji put, razgolitio duboki jaz koji bosanske ljude različitih nacija i vjera oštro dijeli u razumijevanju, kako nedavne tako i daleke, prošlosti Bosne i Hercegovine."

Diskusije na skupu su pokazale da na sceni imamo takav vladajući trend koji ni ne ukazuje na skoro približavanje stavova. U tomu kontekstu Lovrenović tvrdi: "Ljudi duboko posvađani oko vlastite prošlosti nisu u mogućnosti graditi čovjeka dostojnu budućnost".

Viđena bošnjačkim očima, Ahdnama predstavlja najstariji dokument o poštivanju ljudskih prava i sloboda u historiji. Ovom se, koliko romantičarskom toliko i rigidnom, shvaćanju ljudskih prava i sloboda, s obzirom na sadržaj ovog dokumenta i njegovu stvarnu primjenu u praksi, može uputiti bezbroj zamjerki i još više protudokaza. U to se Lovrenović nije upuštao, ali je skrenuo pozornost na nešto bitnije: "Mnogo važnijim od preturanja po lešu povijesti čini se naglasiti da u povijesnom kontekstu nastanka ahdname, svibnja 1463. godine, kada su Osmanlije vojno podčinile srednjovjekovnu bosansku državu, pogubile njezina posljednjega kralja Stjepana TOMAŠEVIĆA i deportirale značajan dio stanovništva, o poštivanju ljudskih prava u njihovu modernom značenju nije bilo, niti je uopće moglo biti govora."

U vrijeme nastanka ahdname postavljao se tek puki princip tolerancije i trpljenja. Kao akt vjerske tolerancije Ahdnama nije naslovljena bosanskim katolicima nego isključivo franjevcima kao jedinoj institucionalnoj formi koja je nakon sloma institucije kraljevstva, u kakvu - takvu stanju, na nogama dočekala sudbonosni osmanski trenutak. "To nedvojbeno svjedoči da Crkva bosanskih krstjana - ili kako to vole reći bošnjački historičari - bogumila - nije predstavljala takav institucionalni i vjerski faktor s kojim bi osmanski sultan stupio u pregovore. Povijest opadanja bosanskoga katolicizma u stoljećima okupacije ovoj tvrdnji daje bezbroj dokaza. Naposljetku, usporedbe ahdname s Francuskom revolucijom iz 1789. i Međunarodnom deklaracijom o ljudskim pravima iz 1948. godine tragikomična je sama po sebi, jer se i sadržajno i strukturalno dubinski razlikuju. Ahdnama proklamira jedino ubogi princip jednoj franjevačkoj zajednici, ni slova ne donoseći o načelnoj jednakosti svih podanika Osmanskog carstva, uspostavljajući pritom okupacijski režim", dodaje Lovrenović, posebno tvrdeći da se u to vrijeme, kada je vladao princip čija vjera njegova i vlast nešto drugo nije ni bilo moguće.

"NAPLAVINE NEPRERAĐENIH EMOCIJA"

U nastavku elaboracije ove teme Lovrenović još dodaje: "Ovakvi i slični nesporazumi u interpretaciji povijesti, izravna su posljedica tuđinskih i otuđeničkih režima - da upotrijebim izraz Srećka M. DŽAJE - koji su Bosnom i Hercegovinom protunjali zadnjih šest stoljeća, ostavljajući za sobom naplavine neprerađenih emocija i potisnute želje za rekonkvistom tj.

ponovnim osvajanjem."

Za razliku od Bošnjaka-muslimana (ne svih - op.a.) koji se poistovjećuju s osmanskom epohom u povijesti BiH, zadržavši u svojem kolektivnom pamćenju vrijeme uspona Osmanskog carstva do konca 18. stoljeća, Hrvati - katolici i Srbi - pravoslavci u svojem kolektivnom pamćenju ARHIVIRALI su vrijeme njegova vladanja, praćeno bezakonjem i terorom na vjerskoj osnovi. Svoga objubljenog okupatora našli su bh. Hrvati u Austro-Ugarskoj, nasuprot Srbima koji su se u potpunosti identificirali s prvom i drugom Jugoslavijom. "Ako je to tako, a sve govori da jeste, onda se mi začinjemo i rađamo u mentalnim lancima, čiji nas zvuket prati na svakom koraku života. Izgleda da od silna zveketka jedni druge nismo u stanju čuti. Logika, dakle, nalaže da prije svakog - eventualnog - dijaloga moramo u sebi postati slobodni ljudi", dodaje Lovrenović, ilustrirajući ovu tvrdnju razgovorom dvojice bh. prognanika, akademskih građana, o tome zašto je Jajce 1992. godine potpalo pod srpsku vlast.

Hrvat se pozivao na Hrvoja VUKIČIĆA-HRVATINIĆA, koji slovi kao utemeljitelj grada, a Bošnjak je pritom argumentirao da su 1463. godine Jajce zaposjeli Turci, koji su usput na ove prostore donijeli čistoću. Za vrijeme opsade Jajca 1992. godine jedan srpski vojni zapovjednik objašnjavao je da grad mora biti srpski, jer su ondje stolovali srpski kraljevi.

I još jedna ilustrativna priča.

U sporu sa fratrima jedan je od općinskih čelnika Vareša, 1996. godine, lamentirao nad nezahvalnošću tamošnjih katolika kojima je sultan Mehmed II. Osvajač iskazao svoju veliku milost dodijelivši bosanskim franjevcima akt o toleranciji - ahdnamu.

INTELEKTUALNI BUVLJACI U JAVNOSTI

Ovakvih i sličnih primjera, na ovu i slične teme, a svi govore istim oskudnim jezikom osobne neslobode i elementarnog nepoznavanja povijesne faktografije. "Nije, uostalom, to nešto što nije bilo poznato od ranije, samo što su se donedavno ovi PARAPOVIJESNI tračevi odvijali unutar četiri zida, kao strogo povjerljiva glasina. S raspadom Jugoslavije i uspostavljanjem novih političkih realiteta ovaj se intelektualni buvljak preselio u javnost, dajući oduška dugo prigušivanim emocijama. Na svim stranama, ne samo na bošnjačkoj, trijumfira epska historijska svijest. Na djelu je potpuni konflikt interpretacija koji konstruktivno može biti razriješen jedino u slobodnom znanstvenom diskursu, nikako na taj način što ćemo zauzimati pozicije odvjetnika propalih despocija. Onaj tko danas stvarno upravlja ovom zemljom - a to je međunarodna zajednica - može riješiti svaki problem u BiH, ali ovaj neće, niti može. To definitivno ostaje na nama, a kako i kada ćemo ga riješiti - da li ikada - pitanje je na koje decidan odgovor izmiče. Zasad se na horizontu budućnosti ne smiješi ni jedno jedino obećanje", zaključuje povjesničar Lovrenović, dodajući da naša povijest ostaje tek nesporno izgovorena spletko.

U i oko svega što je napisao povjesničar Lovrenović i što je preneseno i prerađeno u prethodnim redovima predstavlja intrige, nagađanja, razmišljanja i pitanja bez odgovora. Ponajviše je zagonetno, ako u bh. ima još išta zagonetnoga, što se o ovoj temi ne oglašavaju p(ro)zvani? Zašto šute znanstvenici, novine i novinari koji za sebe tvrde da su autoritativni i koji tumače sve ono što se tiče Bosne i Bosanaca, Hercegovine i

Hercegovaca. A spomenuti osmanski dokument, nejasnoće oko njega i Lovrenovićeve stavovi dovoljan su razlog za polemike i dijaloge.

USKA I UGROŽENA TOLERANCIJA

"I pored zajamčenih prava, sloboda i privilegija koje im je garantirao Sultan u svojoj ahdnami, očigledno je da su franjevci u Bosni Srebrenju teško živjeli, pretrpjivši velike materijalne i moralne gubitke. Od sultana darovni privilegiji u praksi su se svodili na usku i ugroženu toleranciju. Na terenu, daleko od centralne vlasti s kojom su franjevci uvijek imali dobre odnose, situacija je bila drugačija i stalno se pogoršavala. Turska država je sve više zapadala u krizu, praćenu anarhijom širom Carstva. Takvo stanje su iskoristili razni lokalni moćnici, otomanski upravljači po nahijama koji su svojim nasilničkim ponašanjem ugrožavali i uznemiravali fratre kako bi od njih izvukli što više novca, izmišljajući razne globe, takse i sl., dakle sve ono što, prema važećim zakonima turske države, nisu imali pravo. U jednoj pritužbi upućenoj iz Bosne u Rim 1603. godine navedeno je kako su Turci držali franjevce u zatvoru i zlostavljali ih tražeći od njih 3.000 asprija za odobrenje da mogu ostati u svojim samostanima. Franjevcima je najteže bilo upravo to što su na različite načine brutalno tlačeni i hapšeni, a krajnji cilj svih tih maltretiranja i ugrožavanja njihovih života bio je samo novac. Katolička crkva u Bosni nije imala nikakvih prihoda osim pomoći iz inozemstva i darova svojih vjernika".

(Dženana ČAUŠEVIĆ, "Život i pravni položaj franjevaca u Bosni Srebrenju", prema turskim dokumentima, u Zborniku radova o fra Andelu ZVIZDOVIĆU, str. 291.)

PRIJEVOD AHDNAME

ON (tj. Bog) je pomoć. Mehmed, sin Murad-hanov, vazda pobjedonosni!

Zapovijed časnoga, uzvišenoga sultanskoga znaka i svijetle tuge osvajača svijeta, jest sljedeća:

Ja sultan Mehmed-han (dajem) na znanje cijelom svijetu (puku i odličnicima) da su posljednici toga carskoga fermana, bosanski duhovnici, našli moju veliku milost, pa zapovijedam.

Neka nitko ne smeta i ne uznemiruje spomenuite ni njihove crkve.

Neka (mimo) stanuju u mom carstvu. A oni, koji su izbjegli, nek budu slobodni i sigurni. Neka se povrate i neka se bez straha u zemljama moga carstva nastane u svojim samostanima. Ni moje visoko Veličanstvo, ni moji veziri, ni moji službenici, ni moji podanici, niti itko od stanovnika moga carstva neka ih ne vrijeđa i ne uznemiruje, ni njih, ni njihov život, ni njihov imetak, ni njihove crkve. Pa i to, ako bi iz tuđine doveli kojega čovjeka u moju državu, da im je dopušteno.

Budući da sam spomenutima milostivo dao tu carsku Zapovijed, kunem se sljedećom velikom zakletvom:

Tako mi stvoritelja zemlje i neba, koji hrani sva stvorenja, i tako mi sedam musafa (svetih knjiga). I tako mi našega velikoga Proroka, i tako mi sablje, koju pašem, nitko neće protivno učiniti ovomu što je napisano, dok ovi budu pokorni mojoj službi i vjermi mojoj Zapovijedi.

Pisano 28. svibnja u taboru Milodraž

Izvornik ahdname je nestao u jednom od brojnih požara samostana ili je na drugi način izgubljen. Prijepis je nastao u 16. ili početkom 17. stoljeća.

DR. DRAGAN ČOVIĆ, PREDSEDNIK PREDSEDNIŠTVA BiH

U POSJETU HRVATSKIM UDRUGAMA

Predsjednik Predsjedništva BiH gospodin Dragan Čović, posjetio je hrvatske udruge i održao sastanak u prostorima Hrvatskoga doma 22. siječnja 2004. godine.

Sastanku su prisustvovali: Ivo Andrić-Lužanski, fra Martin Antunović, Pejo Banović, Zvonko Bosankić, Mato Brkić, Mijo Krešić, Zvonimir Kubinek, Juraj Novosel, Rado Pejić, dr. Miroslav Petrović, Ljubica Stjepić, mr.

Josip Šimić, Marko Štefanić, Marica Vikić, Nada Zubak i Ante Zvonar.

Sastanak je otvorio, pozdravio predsjednika dr. Dragana Čovića i radom rukovodio gospodin Mijo Krešić, predsjednik Županijskoga odbora HDZ Soli, a u razgovoru su sudjelovali: dr. Miroslav Petrović, Marica Vikić, mr. Josip Šimić, Zvonimir Kubinek, Marko Štefanić i Mato Brkić.

Prisutni su predsjednika upoznali s radom i problematikom vezanom za rad hrvatskih udruga u Tuzli. Najveći problem je financiranje, posebice za pokrivanje osnovnih troškova neophodnih za rad i opstanak hrvatskih udruga koje djeluju u Tuzli. Predsjednik gospodin dr. Dragan Čović, upoznao je prisutne o razgovorima s gospodinom Bajazitom Jašarevićem, premijerom Vlade TK koji je obećao punu pomoć u rješavanju problematike hrvatskih društava, te naglasio slijedeće:

- treba uraditi kvalitetne projekte koje će biti financirani,
- predložiti prioritete za sva hrvatska društva i tražiti sredstva za realiziranje istih,
- nastupati zajednički u traženju sredstava, kako za redovitu djelatnost, tako i za posebne programe.

Banjolučki biskup dr. Franjo Komarica

nominiran za

NOBELOVU NAGRADU ZA MIR

Nobelov odbor prihvatio je biskupa Komaricu kao kandidata za dodjelu nagrade

Internacionalna liga humanista (ILH) objavila je 3. travnja 2004. da je banjolučki biskup dr. Franjo Komarica prvi bh. kandidat za dobitnika Nobelove nagrade za mir u ovoj godini. Nobelov odbor prihvatio je biskupa Komaricu kao kandidata za ovogodišnju dodjelu prestižne nagrade.

Biskupa je formalno nominirao dr. Irfan Zulić, ugledni bh. znanstvenik, kojega je Nobelov odbor pozvao da kandidira jednu osobu za najpoznatiju svjetsku nagradu. Zulić je objašnjavaajući svoj izbor, kazao kako je biskup Komarica veliki borac za ljudska prava, mir i toleranciju među ljudima.

VRIJEDNI FRANJEVAČKI LJETOPIISI

U Umjetničkoj galeriji Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u kafiću "Karabit" predstavljeno je 25. ožujka prvo kolo biblioteke "Iz Bosne Srebrene" koje obuhvaća pet knjiga: Ljetopis Nikole Lašvanina, Ljetopis sutješškoga samostana Bone Benića, Pregled starina Bosanske provincije Filipa Lastrića, Ljetopis kreševskog samostana Marijana Bogdanovića i Godišnjak od događaja i promjene vremena u Bosni 1754-1882. Jake Baltića.

O ljetopisima su govorili fra Marijan Karaula, urednik biblioteke Ivan Lovrenović, prof. dr. Josip Baotić, prof. dr. Enver Kazaz i prof. dr. fra Ignacije Gavran. Nakladnici su: Synopsys, Svjetlo riječi i Naša ognjišta. Pozdravljajući sve prisutne u ime nakladnika, fra Marijan Karaula je kazao da je riječ o pet dobro poznatih knjiga, o pet poznatih franje-

vačkih ljetopisa. Pojava ovih knjiga omogućava svim zainteresiranima da se upoznaju s našom prošalošću. O nastanku ideje da se pokrene jedna ovakva biblioteka, koja će obuhvatiti 20 knjiga, kao i o realizaciji prvog kola ove biblioteke govorio je Ivan Lovrenović. On je naglasio da će završetak biblioteke predstavljati najbolji izbor iz franjevačke književnosti, ali i biti dokaz da u zajedničkoj bosanskohercegovačkoj povijesti "imamo neprocjenjivo blago". Prof. dr. Josip Baotić istaknuo je da je jezik ovih franjevačkih ljetopisaca jezik Hrvata BiH, odnosno naroda BiH toga vremena, a u njemu je i veliki broj riječi orijentalnoga podrijetla. Prof. dr. Enver Kazaz upitao se je li moguće govoriti o našem dijalogu s prošalošću kad je naša kultura zaražena dvjema paradigmatama: ideo-

loškom i europskom. Kao primjer pravoga dijaloga s prošalošću spomenuo je nobelovca Ivu Andrića, za kojega kaže da je poznavao važnost franjevačkih kronika. Iz ovih ljetopisa imamo priliku, nasuprot političkoj historiografiji, otkriti lice svakidašnjice iz prošlih stoljeća, otkriti kako je funkcionirala Bosna Srebrena a u tim stoljećima.

Na kraju ove "svečanosti knjige", prisutnima se obratio nesor franjevačke kulture u Bosni dr. fra Ignacije Gavran, koji je govorio i o prvom izdanju ovih ljetopisa osamdesetih godina prošloga stoljeća. I prvo i ovo drugo izdanje imaju dvije zajedničke odlike: pružaju dokumentarni tekst, dokumente, ali oni imaju i određenu književnu vrijednost, kazao je fra Ignacije.

(FIA)

(NE)POZNATI FRA AUGUSTIN AUGUSTINOVIĆ

U Franjevačkom samostanu Dubrave kraj Brčkoga, održana je 27. ožujka tribina o temi "(Ne)poznati fra Augustin Augustinović". Tribinu su priredili, "Svjetlo riječi" iz Sarajeva i Franjevački samostan Dubrave u povodu izlaska iz tiska fra Augustinove knjige "Od obale... do obale" na hrvatskom jeziku.

Knjigu je sa španjolskoga (De Orilla... a Orilla, Caracas-Venezuela, 1992.) preveo dr. fra Ignacije Gavran.

Fra Petar Anđelović govorio je o duši bosanskog fratra ilustrirajući svoje izlaganje

primjerima iz fra Augustinove knjige Od obale do obale. Fra Stjepan Pavić predstavio je fra Augustinovo spisateljstvo osvrnuvši se posebno na njegovu knjigu Priče iz doline (Svjetlo riječi, Livno, 1997.). Fra Petar Matanović prisjetio se jednog susreta s fra Augustinom Augustinovićem 1988. dok je fra Marijan Karaula prikazao fra Augustinov životni put od Gornje Skakave, gdje je on rođen 1917. godine, do Caracasa (Venezuela) gdje je umro 1998. godine. Od ukupno tridesetak fra Augustinovića knjiga i brošura, uz već

spomenute dvije knjige, na hrvatski jezik prevedena mu je još samo Povijest Isusova, I. II, (Sarajevo-Zagreb 1984.) Fra Augustin se bavio spisateljskim radom već od gimnazijskih dana. Pisao je na hrvatskom, latinskom, talijanskom i španjolskom.

Malo vremena nakon njegove smrti pokrenut je proces za proglašenje blaženim, a njegovi mrtvi ostaci preneseni su 2003. s groblja u Carrizalu u mjesnu crkvu.

(FIA)

NACIONALNO SVETIŠTE MAJKE BOŽJE BISTRičKE

"U SUSRET KRISTOVOJ MUCI I MARIJI POD KRIŽEM"

IZLOŽBA ULJA I AKVARELA

Nacionalno svetište Majke Božje Bistričke i Glas Koncila za korizmno su vrijeme priredili u galeriji svetišta Majke Božje Bistričke izložbu ulja i akvarela slikara i člana Društva naivnih umjetnika Hrvatske Franje Klopotana. Izložba se može razgledati subotom, nedjeljom i blagdanima sve do 30. svibnja. Nosi naslov "U susret Kristovoj muc i Mariji pod križem" i izloženo je 14 postaja križnog puta rađenih u akvarelu te triptih "Kalvarija" u tehnici ulje na staklu i dva ulja na platnu s motivima Kalvarije i Veronikinim rupcem. Izložbu je uz prigodne riječi o pobožnosti križnog puta 29. veljače otvorio ravnatelj svetišta mons. Lovro Cindori. O izloženim djelima s umjetničke strane govorio je novinar Dragan Vicković pročitavši predgovor višeg kustosa prof. Stanka Špoljarića. "U pejzažu tišine, zgsu-

tosti i transparentnosti oblika, gdje posvećenost nadilazi nemir kroz izranjeno tijelo Krista, i moralnih vertikala osoba vjere i nade, Marije i najdražega Isusova učenika Ivana,

Klopotanova slika oživotvoruje znane motive kršćanske ikonografije s mogućnošću posvojenja svakom vjerniku", poručuje u predgovoru prigodnoga kataloga prof. Špoljarić. "I triptih naslikan na staklenoj podlozi dio je istih umjetničkih i ljudskih razmišljanja Klopotanova htijenja i potrebe da sakramentalnom tematikom traži odgovore na egzistencijalna i esencijalna pitanje kroz sliku dviju izglednosti, vanjske doslovnosti i unutrašnje smislenosti. Tom sintezom i likovnom osebnjuošću Klopotan zasigurno spada među posebno zanimljive predstavnike suvremene sakralne umjetnosti u Hrvatskoj", zaključuje prof. Špoljarić. U glazbenom dijelu nastupio je mješoviti pjevački zbor župe Marija Bistrica "Tomislav".

(B-P)

PET OPTUŽENIKA OTPUTOVALO U HAAG

Slobodan Praljak, Milivoj Petković, Jadranko Prlić, Bruno Stojić, Valentin Čorić i Berislav Pušić otputovali su redovitom jutarnjom linijom Croatia Airlinesa 5. travnja u Amsterdam gdje ih je preuzela i odvela nizozemska policija u pritvor Haaškog suda. Riječ je o Hrvatima iz BiH koje je Tužiteljstvo u Haagu optužilo za etničko čišćenje Hercegovine. Sva petorica dragovoljno su se predala.

IVO SANADER

Hrvatska će svim pravnim sredstvima braniti istinu

Hrvatska je politički stabilna zemlja, a moja Vlada će promicati i štiti hrvatske nacionalne interese. Tako ćemo se odnositi i prema Haškom sudu s kojim dobro surađujemo. Naravno, nećemo prihvatiti reviziju novije hrvatske povijesti i Vlada će svim pravnim sredstvima i instrumentima braniti istinu o Domovinskom ratu.

(FIA, FENA, GLAS KONCILA, VEČERNJI LIST, MATICA)

SVEČANO PREDSTAVLJEN MATIČIN GODIŠNIAK

U Hrvatskomu iseljeničkom zborniku 2004 posebna je pozornost posvećena reformi hrvatskog školstva u inozemstvu, u skladu s europskim interkulturalnim modelima obrazovanja, a ta publikacija sadrži i članke o hrvatskim vokalnim umjetnicima dvadesetog stoljeća u svijetu, najčitanijem piscu hispanističkog svijeta hrvatskog podrijetla Antoniu Skarmeti, te drugim aktualnim zbivanjima u hrvatskim zajednicama diljem svijeta

Hrvatski iseljenički zbornik 2004, sa sažecima na engleskom i španjolskom jeziku, ima devet tematskih cjelina koje se sastoje od 36 autorskih priloga, a uz CD-ROM ima i elektroničku inačicu na internetu. Tematske cjeline: Znaci vremena, Baština, Kroatistički obzori, Mostovi, Dijaspore, Duhovnost, Znanost, Nove knjige i Virtualna Hrvatska, prate veze dijaspore i domovine u procesu kulturne integracije hrvatskog iseljeničtva, istaknuto je na svečanosti promociji Matičnog godišnjaka, koja je 4. ožujka održana u sjedištu te ustanove u Zagrebu. Ljetopis su predstavili ravnatelj HMI Nikola Jelinčić, dr. Ivan Cizmić, mr. Rebeka Mesarić-Žabčić, mr. Željka Lovrenčić i urednica Vesna Kukavica.

MJESTO I ULOGA HKD "NAPREDAK" U KULTURNOME ŽIVOTU HRVATA BOSNE I HERCEGOVINE OD 1902. DO 1918.

Dana, 09. siječnja 2004. godine u prostoru amfiteatra KŠC "Sveti Franjo" u Tuzli održana je promocija zanimljive knjige koja je izašla povodom 100. obljetnice djelovanja HKD Napredak pod nazivom "Mjesto i uloga HKD Napredak u kulturnom životu Hrvata Bosne i Hercegovine od 1902. do 1918", koja se pojavila u Sarajevu 2002. godine u izdanju Instituta za povijest Sarajeva i HKD Napredak, autora prof. dr. Tomislava Išeka. Promotori knjige su bili Romeo Knežević, i Nikola Čiča, profesori u KŠC. Pred punim auditorijem amfiteatra koji su činili učenici i djelatnici Centra, gosti te studenti odsjeka za povijest Filozofskoga fakulteta u Tuzli, voditeljica promocije mr. Marica Petrović se osvrnula na samu genezu nastanka ove obimne studije i njen svekoliki značaj u današnjem dobu. Prof.

Romeo Knežević se u kratkim crtama osvrnuo na poglavlje knjige koje je govorilo o namještanju šegrta i njihovoj potpori od strane Napretka, dok je prof. Nikola Čiča naglasio da je velika vrijednost ove knjige u tomu što je obradila segment kulturne povijesti hrvatskog naroda koji je veoma malo obrađen u

našoj historiografiji. Inače, čitava promocija se kretala oko ideje važnosti pomlatka u svakome društvu, što je, također, u svojim završnim napomenama naznačio i prof. dr. Tomislav Išek, rekavši da je pomladak detaljna supstanca svakog društva, da mu je izuzetno drago što se sama promocija održava u krugu Katoličkog školskog centra i što je promociji nazočan veliki broj učenika.

Tijekom promocije učesnici su mogli pogledati i kratki film o djelovanju Napretka od njegove obnove 1990. godine. Kraj promocije je bio rezerviran za diskusiju koje nije izostalo te je dr. Išek morao odgovarati na mnogobrojna pitanja. Treba se nadati da ovo nije zadnja promocija u krugu KŠC i da će ovakvih ili sličnih kulturnih događaja biti i u buduću.

Nikola ČIČA

HAŠKA PRIČA

autora Zorana Kupreškića

U organizaciji HKD Napredak Tuzla, u petak, 5. ožujka 2004. u kongresnoj dvorani hotela "Tuzla" organizirano je predstavljanje knjige HAŠKA PRIČA, autora Zorana Kupreškića.

Promotori su bili gospoda: Ivo Andrić-Lužanski, Zoran Kupreškić i Mirjan Kupreškić.

Uvodnu riječ je imao fra Martin Antunović, dopredsjednik HKD Napredak Tuzla.

Promotori su govorili o knjizi, o vremenu u kojemu je nastala i osobne impresije o boravku u Haagu. Gotovo četiri godine braća Zoran i Mirjan i rođak Vlatko čamili su u zatvorskoj ćeliji Haškoga suda da bi 24. listopada 2001. godine bili oslobođeni svih optužbi, koje im je na teret stavljalo tužiteljstvo.

U predgovoru knjizi, Marko Martinović je napisao:

"(...)Autor ove knjige Zoran Kupreškić optužen je, zajedno sa svojim bratom i rođakom, te čitavom skupinom ljudi iz Viteza, zbog neviteškog masakra ljudi u selu Ahmići, selu čija je ukleta sudbina obišla cijeli svijet preko svih mogućih javnih i privatnih medija. Dok je

prozivao ljude i pisao za njih duge optužnice, Haški tribunal se rukovodio činjenicom da su Hrvati i da su se 16. 4. 1993. nalazili u blizini već poznatog sela. Premda je sud imao labave ili skoro nikakve dokaze o njihovoj krivnji (čak je optužio čovjeka koji je obitavao i umro u Amsterdamu, u Nizozemskoj), on se preko svojih tužitelja godinama izvijavao nad sudbinom ljudi kao da mu je najmanje stalo do istine i čovjekove sreće. Dokaz da su olako optuživali Hrvate iz viteške skupine jest podatak da su se iz Haaga vratila sedmorica s nepobitnim dokazima o nevinosti (...)

(...) Haag je pokušaj da se stane u kraj ljudskoj destruktivnosti, da se obeshrabre svi potencijalni zločinci. Međutim, hoće li on postići svoju svrhu veliko je pitanje. Dok god jedan narod ne bude civilizacijski toliko zreo da se unutar svoje sredine obračunava s vlastitim počiniteljima najgorih zločina, učinak presuda u Haagu neće imati svoju pozitivnu težinu i svrhovitost (...)

Knjiga Zorana Kupreškića *Haška priča* nema pretenzija da čisto literarnim, beletrističkim efektima impresionira čitatelja. Autor će samo svakodnevnim pripovjedačkim idiomom svjedočiti o svojoj drami i drami ostalih neosnovano optuženih haških zatočenika, on će nam iz stranice u stranicu zanimljivo izlagati supstanciju nesvakodnevnoga sudskog procesa koji se duboko tiče ljudske duše. Pisac ne ulazi u političke konotacije, on nikoga ne optužuje za uzroke i posljedice postojanja jednoga kontroverznog tribunala. *Imponira piščeva objektivnost u prikazivanju mnoštva lica koja sreće u sudnici ili hodnicima i ćelijama zatvora. Nećemo u knjizi naći*

nijedne primjese ljudske zlobe ili mržnje na vjerskoj, nacionalnoj ili nekoj drugoj osnovi.

Kupreškić je spomenutim kvalitetama uveliko obogatio hrvatsku memoarističku i žurnalističku literaturu kojoj je cilj istonoljubivost i objektivno izlaganje činjenica.

Zoran Kupreškić je knjigu posvetio svim zatočenicima koji nevinu leže u tamnicama diljem svijeta.

Predstavljanju knjige prisustvovao je velik broj ljudi iz političkog, kulturnog i vjerskog života grada Tuzle.

J. N.

Pokladni karneval U TUZLI

Nakon održanih pokladnih sijela u hrvatskim selima tuzlanske općine. 24. veljače na pokladni utorak, Društvo Hrvatski dom Tuzla organiziralo je peti poratni Karneval u Tuzli. Sudionici Karnevala su: Katolički školski centar "Sveti Franjo" Tuzla, Franjevačka mladež Tuzla, HKD Napredak i Udruga Hrvatska žena Tuzla.

Prije karnevalske povorke u fiskalturnoj dvorani KŠC upriličena je tradicionalna smotra i izbor najljepših maski, a tu laskavu titulu i nagrade osvojili su učenici i učenice drugoga razreda Osnovne škole.

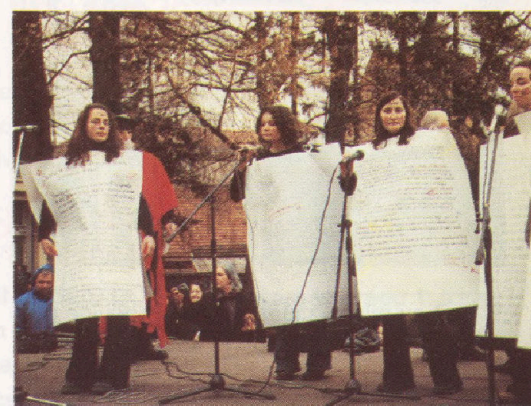
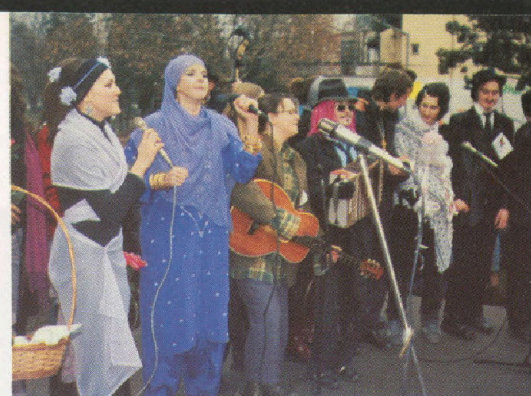
Nakon toga povorka je izašla na tuzlanske ulice predvođena ustaljenim voditeljem i "Karnevalskim brbljavkom" uz šarmantne mažoretkinje i pratnju limene glazbe.

Užitak je bio gledati masu od preko 600 razigranih sudionika, od kojih je jedan dio izveo i prigodni program na korzou.

Mnoštvo posjetitelja uživalo je u šaljivim pričama i igrama uz pokladne krofne donatora Franjevačkoga samostana svetoga Petra i Pavla Tuzla.

I ovogodišnji pokladni karneval pokazao je da naši ljudi, bez razlike na vjeru i naciju, vole i cijene svoje tradicije i običaje i svojih susjeda. Osjetilo se da je karneval podržan, jer nije ni ona narodna bez razloga: "Bolje da nestane sela, nego običaja".

Z. B.

Na poziv gospodina Đure Šarkića iz Mohača, stalnoga sudionika Međunarodne likovne kolonije "Breške". Delegacija HKD Napredak Tuzla, (Miroslav Petrović, Juraj Novosel, Zvonko Bosankić, Robert Šuha i mali Mirko Petrović) gostovali su na tradicionalnom Karnevalu Buša u Mohaču 21. i 22. veljače 2004. godine.

Ni pro hladno i kišovito vrijeme nije pokvarilo ugodaj mohačke fešte. Sve smo običaje Bušo blagdana mohačkih Šo-kaca duboko upili, u nadi da ih prenesemo i vama cijereni čitatelji.

Nadaleko i naširoko poznati običaj Šo-kaca u Mohaču, takozvani Bušo-blagdan

održava se u vrijeme proljetne obrtnice. Nekada se ovaj blagdan počinjao slaviti u rano jutro karnevalske nedjelje, pa je trajao do nedjelje kada je započinjao post. Zadnjega karnevalskog četvrtka bi se obično maskirala djeca. Bušo-svečanost, koja se može sresti i u vjerskom životu drugih naroda kao običaj protjerivanja zime, ubraja se u festivale na kojima se želi dobrodošlica proljeću, te se moli za plodnost i zaštitu. Ova manifestacija je srodna sa karnevalom u Rijju, te sa tradicijama afričkih naroda.

U Mohaču se podrijetlo ovog običaja vezuje za legendu o protjerivanju Turaka. Saga, po kojoj su se izvorni Šokci, siti sužanjškoga jarma i skriveni u močvarama Mohačkoga otoka, prurušeni u strašne maske i opremljeni bučnim materijalom u noći prebacili preko Dunava u grad i protjerali Turke, jedva da ima povijesnu pozadinu. Naime, Mohač je

Karneval u Mohaču

1687. oslobođen turske okupacije, a naseljavanje Šokaca je započelo, u velikoj mjeri, tek deset godina kasnije. Tvrdi se da su Šokci balkanskog podrijetla ovaj običaj donijeli iz svoje domovine, te se on u Mohaču dalje razvijao i poprimio svoj današnji oblik. Prvi podaci o pojavljivanju ovog običaja datiraju od kraja 18. stoljeća.

Maska Bušosa je prije bila ista kao i danas: kratko ovčje krzno, hlače ispunjene sijenom, šarene pletene ženske čarape od vune. Krzno je bilo privezano remenom ili užetom za stoku, a onda bi na njega prikačili zvonce koje nosi stoka.

Bušose koji su prurušeni na ovaj način prate "jankele", čiji je zadatak da ih štite od nametljivih prolaznika, prije svega od djece. Sa svojim vrećama, koje su prije bile ispunjene pepelom i brašnom, danas samo starim krpama i pljevom, udaraju djecu koja im se rugaju. Žene s velom preko lica i muškarci u vjenčanom ruhu se u Mohaču nazivaju maskeradama. Ovaj narodni običaj koji je u današnje vrijeme postao turistička atrakcija izgubio je mnogo od svoje izvorne tradicije, ali je dobio mnogo na atraktivnosti. Današnji Bušo-festival počinje na trgu Kolo, središtu ovoga narodnog obi-

čaja. Prurušeni se Bušosi, Jankelesi i Maskerade okupljaju ovdje. Nakon ispaljene salve iz starog Bušo-topa kreće povorka različitih grupa preko glavne ulice na gradski glavni trg. Započinje karneval. Poslije toga slavije se seli na obale Dunava i susjedne ulice, pri čemu stvaraju paklenu buku. Onda se vraćaju na glavni trg i plešu oko ogromne zapaljene lomače od ostataka božićnih jelki.

Na kraju smo obišli i mohački Muzej, gdje se stvarno ima što vidjeti i upoznati sa starim nošnjama, oruđem i ostalim običajima mohačkih Hrvata. Sve ima veliku sličnost sa sanducima za pranje, bešikama, preslicama, čilimima i drugim pokućstvom iz života naših baka i djeđova.

Zvonko BOSANKIĆ

U MUZEJU MOHAČKIH HRVATA

Križ mladih

Nakon više od četiri tisuće prijeđenih kilometara Križ mladih koji kruži europskim zemljama stigao je u poslijepodnevni satima 30. III. 2004. godine i u naš grad.

Križ su mladi iz Bosne i Hercegovine preuzeli od svojih vršnjaka iz Albanije. Već sutradan Križ je zajedno s pratnjom napustio naš grad i otišao u pravcu Sarajeva. Njegovo konačno odredište biće grad Koln gdje se 2005. godine organizira susret katoličke mladeži. Križ još od 1984. godine kruži gradovima kontinenta na kojemu se održava susret, a u Europu je došao iz Kanade. Pod njim i nad njim molili su se milijuni mladih ljudi.

Po dolasku je organizirana kratka procesija ulicama grada po prvi put nakon duljeg vremena, a potom je uslijedila misa i molitveno-meditativni program koji je osmislio župni vikar fra Marko Kepić u suradnji s tuzlanskim framašima.

Na večernjem je programu bilo pedesetak mladih, a sutradan su mladi ispratili križ s vršnjacima iz Njemačke koji su došli u pratnji Križa.

Imenovanje župnog pastoralnog i ekonomskog vijeća u Tuzli

Opća tendencija unutar Katoličke crkve posljednjih godina jeste što više u vjerski život zajednice uključiti i vjernike laike. Upravo tim putem kroči i Katolička crkva u Bosni i Hercegovini. Osobito dobar i uspješan način aktivnoga uključivanja vjernika laika u život zajednice jest djelovanjem Župnoga pastoralnog i ekonomskoga vijeća. Zadatak svakog člana Vijeća je, u suradnji i zajedništvu s ostalim članovima Vijeća, a sve pod ravnanjem župnika, doprinosti življenju i promicanju katoličke vjere i napretku cjelokupne zajednice. Vijeće bi trebalo pomoći župniku u planiranju, organiziranju i izvršavanju raznih aktivnosti unutar župe.

I tuzlanska je župa učinila prve korake na tome putu. Naime, 21. ožujka 2004. godine na svečanome misnom slavlju koje je predvodio dekan Tuzlanskoga dekanata, prečasni Pero Ilikić, uz koncelebraciju tuzlanskoga gvardijana fra Zdravka Anđića i fra Martina Antunovića, imenovani su članovi Župnoga ekonomskog i pastoralnoga vijeća.

Sastav obaju vijeća je krajnje raznolik. Ima tu mladih ljudi na kojima počiva budućnost, onih zrelije dobi, ali i onih nešto starijih koji su na svojim leđima iznijeli teret prošlosti. Misno je slavije uzveličao i Mješoviti zbor župe sv. Petra i Pavla Tuzla.

Korizmeni koncerti

STABAT MATER

U organizaciji Franjevačkog samostana, u Tuzli je 26. III. 2004. godine održan Korizmeni koncert u crkvi sv. Petra i Pavla.

Korizma je vrijeme sjećanja na Muku Gospodinovu. Međutim, Korizma nije samo vrijeme muke Isusove; ona je i vrijeme boli i patnje male i jednostavne žene iz Nazareta, Marije. Koliko god bila velika njezina bol, ona je majčinskom ljubavlju podržavala Sina u izvršavanju volje Očeve i stoga jedan veliki teolog razmišlja: "...Marija nije stajala podno križa samo kao majka osamljene boli kojoj ubijaju sina. Ona je stajala i u naše ime. Ona je za Gospodinovu smrt u naše ime rekla svoje: "Neka mi bude". Ona je bila Crkva pod križem..."

Upravo Marijinim likom i djelom bio je nadahnut i sam koncert. Brojni su skladatelji, na samo sebi svojstven način, pokušali prikazati događanja pod križem. Jedan od njih je i Giovanni Battista Pergolesi čiji je "STABAT MATER" imala priliku čuti tuzlanska publika. Ljudi u Tuzli vole ovakve prilike (da je to zbilja tako, dokazuje i u potpunosti ispunjena crkva), ali nažalost one im se ne pružaju često.

Te se večeri Tuzlacima po prvi put predstavila gospođica **Marica Kolega** iz Zadra koja je svojim nastupom osvojila sve prisutne. Drugih dvoje sudionika bili su vršni orguljaš gospodin **Mario Čopor** i gospođica **Vedrana Šimić**. Gospodina Čopora naša publika dobro poznaje jer je u nekoliko navrata gostovao u našem gradu, a što se tiče **Vedrane Šimić**, ona je, naprosto - naša. Njezin smo životni put svi mi pratili ili smo čak aktivno sudjelovali u njegovu stvaranju. Sve njezine uspjehe promatrali smo i doživljavali kao vlastite. Ona je, zbilja, biser koji trebamo čuvati.

Tuzlanska publika zna se veseliti njezinu nastupu i to svaki put pokazuje pri susretu s ovom sjajnom mladom umjetnicom.

Kamo sreće da su Advent, Korizma, Božić i Uskrs češće u godini!

USKRSNU ISUS DOISTA

Pod geslom **USKRSNU ISUS DOISTA** u našem je gradu 1. travnja 2004. godine održan korizmeni koncert, dar Hrvatske matice iseljenika Zagreb. Dvorana Narodnoga pozorišta u Tuzli bila je solidno ispunjena. U ime Matice okupljene je pozdravila gđa **Nives Antoljak**. Koncert je organiziran pod visokim pokroviteljstvom Veleposlanstva Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini i Franjevačkoga samostana sv. Petra i Pavla u Tuzli.

Hrvatska matica iseljenika organizira kulturna dešavanja za Hrvate raseljene diljem svijeta, a ovo im je bio drugi nastup u Tuzli. Ovaj su se put predstavili bogatim programom, djelima glazbenih velikana kao što su Bach, Mozart i drugi, a sve to u izvedbi dviju sopranistica, **Marije Boga Verdes** i **Marije Bubić-Jaman**, tenora **Stefana Kokoškova** i uz pratnju **Josipa Gerbusa**, klarinet, **Ive Vuletina**, klavir i **Pavla Kolarova**, akustična gitara. Vokalno-instrumentalni dio upotpunila je prigodnim tekstovima glumica HNK Split, **Jasmina Žiljak**.

U vremenu i prostoru siromašnim kulturnim zbivanjima sva su kulturna dešavanja poželjna i dobrodošla.

Ivica KOVAČEVIĆ

HRVATSKOM PUČANSTVU
u Bosni i Hercegovini

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS

želi
KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE TUZLA

Aleluja!

“Što tražite Živoga među mrtvima?
Nije ovdje nego Uskrsnu!” Aleluja! Lk. 24, 5-6.
Onaj koji je pobijedio grijeh i smrt može
jedini obnoviti čovjeka, vratiti mu izgublenu
radost i nadu i dati potrebnu sigurnost u sve
nesigurnijem vremenu.

S tom željom i molitvom čestitamo
USKRS I USKRSNE BLAGDANE.

U ime učenika i djelatnika
Katoličkog školskog centra
mr. Luka Tunjić, ravnatelj

Svim veselje,
Gospodin je uskrsnuo,
Za nas je umro na križu
Za nas je uskrsnuo od mrtvih.
Nadimo u tom i sebe i našu nadu

DRUŠTVO “HRVATSKI DOM” TUZLA

Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe!

Sretan i blagoslovljen Uskrs

želi Vam

Izdavačka kuća BOSANSKA RIJEČ TUZLA

BOSANSKA RIJEČ BOSNISCHES WORT

Sretan Uskrs, mir, zdravlje, sreću,
blagoslov i ljubav u obiteljima

želi Vam

HRVATSKI TEATAR SOLI - TEATAR KABARE TUZLA

Isus, pobjednik smrti,
otvorio nam je vrata vječnosti.
Neka On, naš
uskrsli Kralj,
blagoslovi svaki naš korak
i vodi nas kroz život.

UDRUGA “HRVATSKA ŽENA” TUZLA

“Blaženi koji ne videše, a vjeruju!”

Neka nam uskrsli Krist
podari blago srce i čvrstu vjeru da
ustrajemo činiti dobro i zavrijedimo vječno blaženstvo.

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS

želi Vam
Prof. dr. Franjo Topić, predsjednik

PUT DO USKRSNUĆA

U svakodnevnom životu susrećem brojne ponude i reklame
kako postati poznat, pa i slavan, a mnogim je ljudima jedini
ideal biti bogat, pa kako god to postigli. Blještavilo ponude
brzo prepoznamo kao nedostižno i gledamo kako se čitave
rijeke ljudi kreću u smjeru kojim nikada neće doći do toga
cilja. Vrijeme Velikoga tjedna nam pokazuje put prema vrati-
ma Uskrsa. No, i mi jedva razumijemo da se samo po Križu
dolazi do Uskrsnuća i da je to put kojim je prošao Krist, naš
Iskupitelj.

Uskrsli Spasitelju! Neka nas ne snade takovo beznade gdje
do nas ne bi dopirala glazba tvoje slavodobitne Aleluje.
Ispovijedamo vjeru u tebe, Uskrsloga koja nam sja nadom u
dane kada će ljubav hraniti obitelj, pravda društvo, mir narod,
u dan kada će uminuti znanja pa i vjera jer će sve postati
Ljubav.

Svima vama u Napretku žele i čestitaju Uskrs, tako i Crkvi
sarajevskoj i svim ljudima dobre volje,

mons. Lovro Cindori, i uredništvo Milosti Puna

Čovjek je dobar koliko to sâm želi,
a Bog će ga primiti za svojega jer mu
je Bog Spasitelj

Neka bude Uskrs u svima nama

Sestre “Kćeri milosrda TSR sv. Franje”
iz Šikare - Tuzla

SRETAN USKRS

Brate i sestro!
Neka tvoj susret s tajnom Uskrsa
Zavoli širinu života
Zagrli dubinu života
Ohrabri blizinu života.
S uskrsnim Gospodinom samo je jedan:
vječni život. Aleluja!

FRA MIJO DŽOLAN, provincijal

IMJT!

Karmel - Marija Bistrica, Uskrs 2004.

“Ljubio me je i predao samoga sebe za mene”
(Gal 2,20)

Slaveći blagdan Kristova uskrsnuća vjerom prih-
vaćamo tajnu Otkupiteljske ljubavi koja opravdava,
posvećuje i spašava. Motreći to otajstvo ljubavi,
oproštenja i novog života, pozvani smo prepoznati
Božje Lice na licu svakog čovjeka.
Uskrs, tajna i zbilja našega života, bio nam izvor i
snaga svakodnevnog hoda.

Sretan i blagoslovljen Uskrs

žele Vam sestre karmelićanke
S. M. Gabrijela

Uskrsnu Isus Doista!
Aleluja!

Radost uskrsnog dana neka nam svima
bude snaga u svagdanjim poteškoćama
izvor mira, radosti i nade.

SRETAN USKRS ŽELE

SESTRE KĆERI BOŽJE LJUBAVI

Svim katolicima
Tuzlanskoga kantona

SRETNE
USKRSNE BLAGDANE
uz iskrene želje
za mir i dobro

PREDSJEDAVAJUĆI SKUPŠTINE TK Amir Fazlić
PREMIJER VLADE TK Bajazit Jašarević

Svim građanima
katoličke vjeroispovijesti
upućujemo čestitke u povodu predstojećih

USKRSNIH BLAGDANA
sa željom da ih provedu
u sreći i blagostanju

PREDSJEDAVAJUĆI OPĆINSKOG VIJEĆA Ilija Jurišić
NAČELNIK OPĆINE TUZLA Jasmin Imamović

SRETAN USKRS
sa željom da s Vašim
bližnjima i prijateljima
provedete u sreći i raspoloženju

REKTOR Prof. dr. sc. Izudin Kapetanović
GENERALNI SEKRETAR Jasmina Berbić, dipl. iur.
PROREKTORI Prof. dr. sc. Džemo Tufekčić,
Prof. dr. sc. Božo Banjanin,
Prof. dr. sc. Mirsad Đonlagić,
Prof. dr. sc. Mirjana Radić

DEKANI

Akademija dramskih umjetnosti Doc. Vlado Kerošević
Defektološki fakultet Prof. dr. sc. Faruk Čišić
Ekonomski fakultet Prof. dr. sc. Kadrija Hodžić
Fakultet elektrotehnike Prof. dr. sc. Naser Prljača
Fakultet za tjelesni odgoj i sport Prof. dr. sc. Ferhat Nožinović
Filozofski fakultet Prof. dr. sc. Ahmet Kasumović
Mašinski fakultet Prof. dr. sc. Ramiz Šelo
Medicinski fakultet Prof. dr. sc. Husref Tahirović
Prirodno-matematički fakultet Prof. dr. sc. Refik Fazlić
Rudarsko-geološko-gradevinski fakultet Prof. dr. sc. Sadudin Hodžić
Tehnološki fakultet Prof. dr. sc. Nusreta Đonlagić

Isus Krist kao simbol i dokaz dobrote i ljubavi i Isusovo uskrsnuće kao dokaz pobjede dobra nad zlom, neka svima nama bude poticaj da se zlo može pobijediti dobrotom i ljubavlju.

SRETAN I BLAGOSLOVLJEN USKRS ŽELI
VELEŽUPANIJSKI ODBOR HSS BiH TUZLA

... korak ispred

SRETNE I BLAGOSLOVLJENE
USKRSNE BLAGDANE

želi vam
ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI ODBOR
NOVE HRVATSKE INICIJATIVE

FRANJEVAČKA MLADEŽ

Vam želi

SRETNE USKRSNE BLAGDANE

kličući sa svetim Franjom:
Bog moj - sve moje!

FRAMA TUZLA

"Hristos koji vaskrese iz mrtvih smrću smrt razriješ i onda u grobovima život darova"

HRISTOS VASKRESE!

Srdačno Vam čestitamo Praznik nad Praznicima, Slavlje nad Slavljima, svetu Pashu Gospodnju, sa pobjedom života nad smrću, pravdom nad nepravdom, ljubavi nad mržnjom toržestvenim pozdravom

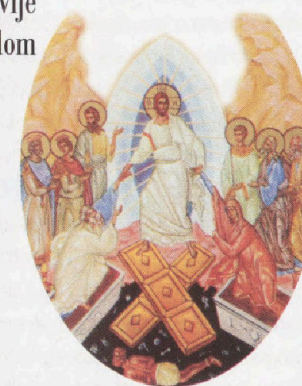
VAISTINU HRISTOS VASKRESE!

Da Vam Vaskrsli Gospod podari izobilje darova Božjih i svakovrsnog dobra.
"Blistaj se, blistaj, Novi Jerusaleme, Jer slava Gospodnja na tebi zasija. Likuj sada i veseli se Sione, A Ti, Čista Bogorodice, Raduj se Vaskrsenju poroda tvoga".

Pasha Gospodnja 2004.
MONAH NIKOLAJ

HRISTOS VASKRESE!

Vjernicima i svećenicima
pravoslavne vjere Tuzlanskoga kantona
Sretan Vaskrs želi
HRVATSKI GLASNIK

U ime Internacionalnog međureligijskog centra "MOST" Tuzla želim čestitati svim Hrišćanima-kršćanima nastupajuće praznike-blagdane povodom Vaskrsa-Uskrsa sa željom da ih proslave u najljepšem okruženju i raspoloženju.

Predsjednik IMCM-a protonamjesnik Niko Tošić

SRPSKA PRAVOSLAVNA CRKVA TUZLA

Svim vjerujućim Hrišćanima čestitamo najveći praznik radosti i pobjede kao znak vječnog života sa Vaskrsim Gospodom Isusom Hristom uz sveradosni pozdrav

HRISTOS VASKRESE!
VAISTINU VASKRESE!

Sveštenici tuzlanski
JEREJ NIKO TOŠIĆ
JEREJ MILAN TOPIĆ

Veselimo se, Isus je uskrsnuo!
Svim rimokatolicima sretno i blagoslovljene

USKRSNE BLAGDANE

želi
ŽUPANIJSKI ODBOR HDZ BiH TUZLA

Neka mir Uskrsloga Krista zavlada
našim dušama i odnosima među ljudima

SRETAN USKRS VAM ŽELI

Udruga obitelji hrvatskih branitelja
poginulih i nestalih u domovinskom ratu
HVO - SOLI TUZLA

Stoljeća

HRVATSKE KNJIŽEVNOSTI

Matica Hrvatska Tuzla organizirala književnu tribinu na kojoj je predstavljeno prvo kolo Biblioteke Stoljeća hrvatske književnosti

U petak, 12. ožujka 2004. u 18,00 sati, u kazalištu Kabare, Tuzla održana je književna tribina čiji su gosti bili ugledni predstavnici Matice Hrvatske iz Zagreba, akademik Dubravko Jelčić, izvršni urednik Biblioteke i prof. dr. Ivo Pranjeković, priređivač izdanja iz oblasti jezikoslovlja.

Akademik Jelčić predstavio je Biblioteku, a prof. Pranjeković je govorio o hrvatskome jezikoslovlju, novim jezičnim sadržajima Biblioteke kojih u ranijim izdanjima nije bilo.

Matica Hrvatska u Tuzli ima svoje datume na koje je i ove večeri posebno napomenula:

1882. godina osnutka kada je Matica imala 5 članova

1931. kada je Matica imala 35 članova iz redova svih naroda koji su živjeli u Tuzli 2001. godina kada je obnovljen rad Matice Hrvatske u Tuzli.

Tuzlanska Matica ima svoje planove i programe, svoje projekte i male uzlete, ima svoje kontakte sa sličnim ograncima koji se ujedinjuju u jednu moćnu granu sa istom nakanom: očuvanje i promicanje hrvatske tradicije i identiteta.

Poseban izazov u njezinu djelovanju bilo je predstavljanje Biblioteke Stoljeća hrvatske književnosti.

Biblioteka Stoljeća hrvatske književnosti započela je 1995. i obuhvatit će više od 300 svezaka najvrednijih djela ostvarenih hrvatskom književnom riječju od prvih srednjovjekovnih spomenika pa do brojnih trajnih vrednota suvremene književnosti. U

njoj će prvi put biti prezentirani autentični tekstovi, oslobođeni svih naknadnih naslaga, netočnosti i tekstualno-jezikoslovnih krivotvorina kojih je u našoj povijesti bilo.

"Svi obavijesno-interpretativni tekstovi bit će pisani u punoj slobodi mišljenja, bez ikakvih idejnih i estetskih predrasuda i pritisaka, dakle posve suprotno od onoga kako je to moglo biti ostvareno u šezdesetim i sedamdesetim godinama, pa i kasnije kad se tražilo naglašavanje socijalnih, nauštrb nacionalnih problema (...)"

U ugodnome ambijentu Kazališta Kabare odabrane tekstove čitali su **Milica i Vlado Kerošević**, istaknuti tuzlanski umjetnici. Bili su to tekstovi iz lirske književnosti bosanskih Hrvata, poezija Nikole Šopa i ulomak iz romana "Zmaj od Bosne", J. E. Tomića.

Brojna je publika očekivanih intelektualnih razina bila vrlo zadovoljna književnom tribinom, a **g. Bajazit Jašarević**, kantonalni premijer, u svojoj pismenoj isprici zbog spriječenosti, napisao je: "Nadam se da će Tribina biti lijepa prilika za promicanje hrvatske kulturne baštine i književnoga stvaralaštva Hrvata u kojoj će uživati sudionici tribine i ljubitelji književnosti i da će to biti dobar način za približavanje biblioteke Matice Hrvatske čitateljstvu Tuzlanskoga kantona"

Marica Petrović

NAJOBIČNIJE PRETJERIVANJE U OCJENI VREMENSKIH PRILIKA

Izgleda, naime, da se vremenske prilike u kojima odrastemo usijeku u naš biološki životni sat, naš bioritam i onda kroz čitav život prate, pa nas boli glava od njih ako smo prosječno dobili više sunca ili kiše nego što je trebalo ili smo pak ljuti i uzrujani ("kao muhe pred kišu") ako već duže vrijeme vremenske prilike iznevjeravaju naša očekivanja.

Piše: **Romeo KNEŽEVIĆ**

Sjećaš li se Barbara
Padala je kiša neprestana
Nad Brestom toga dana
A ti si išla nasmijana
Pokisla, ozarena, očarana
Pod krupnim kapima kiše
Sjeti se Barbara
(...)

Jacques Prévert - "Barbara"

Ako kiša pada mi smo obično skloni sjetnim i drugim sličnim raspoloženjima ili se pak sekiramo oko praktičnih rješenja u svezi s tom "nepogodom", naime, kvari li nam neke naše planove na otvorenom (prostoru) ili, jesmo li ponijeli i već imamo pripremljen kišobran sa sobom ili nismo, ili smo, ako nismo zabrinuti, bar zabavljeni mislima kako često zaboravljamo kišobrane na različitim i mnogobrojnim putovima i zakutcima svoga života.

Skoro bi se moglo reći i mogli bismo se općenito složiti o tome, da su sve prirodne pojave lijepe - (možemo se ovdje sjetiti jedne Rembrandtove slike koja prikazuje unutrašnjost raskoljenog vola na vješalima) - pa i padanje kiše, ali ono što (izgleda!) nije lijepo u ovome slučaju, to smo mi sami. Mi sami koji na prirodne pojave prenosimo naša unutarnja stanja i raspoloženja pa veoma često čujemo kako, na primjer "vrijeme ništa ne valja" ili, kako "ova kiša nikako da stane" ili "ovo sunce mi je dodijalo" i slično. Pri tome najčešće vrlo malo ili skoro ništa ne kažemo, bilo zato jer se osjećamo isprazno ili što hoćemo dobiti na vremenu, nasuprot sugovorniku pa "štošta" govorimo, ili što je riječ o najobičnijem pretjerivanju u ocjeni vremenskih prilika odnosno o žalbama, s naličja gledano, kojima je uzrok nešto sasvim drugačije. U svakom slučaju, naš govor o vremenu često je samo jedna komunikacijska poštapalica.

Vremenske prilike su vrlo čest motiv u poeziji ali i u proznim oblicima književnosti gdje njihovi opisi često imaju ulogu backgrounda nekoga osnovnog toka zbivanja ili naglaska nekoga posebno dramatičnog trenutka u djelu. (Na primjer "Voćka poslije kiše" kod Cesarića ili "Gospoda Glembejvi" kod Krležje).

Čovjek je nema sumnje na vremenske prilike u svakom pogledu veoma osjetljiv. Govor o vremenskim prilikama možemo proširiti na klimatske prilike, uopće, i o njima ovisi, kako znamo, jako puno toga. Ovisno o klimi, odnosno općim vremenskim prilikama, različiti ljudi na bitno različite načine žive na ovome planetu, počevši od ishrane, odije-

vanja, stanovanja i načina življenja, pa sve do običaja, vrijednosti i suptilnih razlika u shvaćanju umjetnosti kod pojedinih naroda. Tako se život jedne eskimske, veoma razlikuje od života jedne mediteranske zajednice na Siciliji ili primjerice od života naših bosansko-hercegovačkih Hrvata ovdje na području umjerenokontinentalne klime. Ove razlike jednako važe na razini biljnoga i životinjskog svijeta i one ih prate kao dio ukupnog sustava biosfere na planetu.

OZONSKE RUPE UVEĆAVAJU NAŠU INDISPONIRANOST VREMENOM

Mislim da je jako važno u kakvim se vremenskim, odnosno klimatskim uvjetima rodimo i odrastemo, slično kao što je i zavičaj za svakoga čovjeka veoma važan. Izgleda, naime, da se vremenske prilike u kojima odrastemo usijeku u naš biološki životni sat, naš bioritam, i onda nas kroz čitav život prate, pa nas boli glava od njih ako smo prosječno dobili više sunca ili kiše nego što je trebalo ili smo, pak, ljuti i uzrujani ("kao muhe pred kišu") ako već dulje vrijeme vremenske prilike iznevjeravaju naša očekivanja. A zbog ozonskih rupa u atmosferi, vjerojatno će naša neraspoloženja u vezi s vremenom postajati sve veća.

Poznavao sam jednoga kolegu s posla koji je iz ovih naših krajeva, a koji je inače, stjecajem okolnosti, više godina živio u Dubrovniku. On mi je ispričao, na jedan neposredan i srdačan način, između ostaloga, svoju jadikovku na vrijeme koje je osjećao dok je tamo boravio, naime, koliko mnogo su mu nedostajale naše klimatske prilike ili, određenije, zimsko godišnje doba.

Tada sam se sjetio i nekih vlastitih iskustava i nije mi nimalo bilo teško da se o tome potpuno složim s njim. Poznato je, također, da posebno starije osobe znaju osjetiti na svojoj kostobolji ili u nekim drugim tjelesnim tegobama nadolazak promjena u vremenskim prilikama što potvrđuje naprijed izrečene stavove.

Općepoznato je, također, da na vremenske prilike utječu između ostaloga, i zemljina gravitacija kao i dvostruko kretanje Zemlje. I tako smo, krenuvši od obične prirodne pojave kao što je padanje kiše i praktičnih malih nezgoda s kišobranima, prirodno i logično došli do globalnih prilika na planetu u Sunčevom sustavu, a time nam se neodoljivo nameće i zaključak o skoro općoj povezanosti svih pojava u našem životu.

Završimo na kraju s Prévertom kao smo i počeli. Nekoliko stihova dalje u istoj pjesmi jasno pokazuju da je motiv "kiše" u ovoj lirske ljubavnoj pjesmi viši i od lika Barbare, što samo potvrđuje koliko se snažno mogu voljeti i doživljavati neke prirodne pojave i kakva im se duboka estetska i smisaona značenja mogu pridavati:

(...)

I ne zaboravi nikad
Tu kišu tako blagu i tako sretnu
Na tvome licu sretnom
Nad tim gradom sretnim
Tu kišu nad morem
Nad brodom iz Cesana
Oh, Barbara!
(...)

1 Jacques Prévert, «Sena dolazi u Pariz», Kruševac 1968. g., Prevod s francuskog, Nikola Trajković

Večer druženja PRIJATELJA KŠC-a U TUZLI

U Tuzli je u subotu, 15. ožujka 2004. godine u organizaciji školskoga Udruženja prijatelja KŠC-a u sportskoj dvorani Centra održana donatorska večer članova Udruženja, roditelja, nastavnika i prijatelja Centra. To je bilo drugo druženje i okupilo je oko 450 sudionika. Večer se sastojala od zajedničke večere za sudionike, uz pratnju tamburaškog sastava HKD Napredak pod ravnanjem g. Vedrana Čička, aukcije najuspješnijih učeničkih likovnih ostvarenja, te tombole.

Sve roditelje i prijatelje pozdravili su i zahvalili se na suradnji: direktorica osnovne škole gđa. **Žana Altumbabić**, direktor gimnazije fra **Martin Antunović**, predsjednik Upravnog odbora - gimnazije dr. sc. **Miroslav Petrović**, predsjednici Savjeta roditelja g. **Franjo Bosankić**, OŠ "Sv. Franjo" i gimnazije prof. **Biljana Stahov**.

Direktorica gđa **Žana Altumbabić** i učiteljice OŠ "Sv. Franjo" dodijelile su Zahvalnice najzaslužnijim donatorima za pomoć u projektu "Opremanje Montessori kutka" a direktor fra **Martin Antunović** i učenici gimnazije predstavili su novu Web stranicu gimnazije i Centra.

To je bila prigoda međusobnog upoznavanja roditelja i druženja prijatelja Centra. Uspješni voditelj programa bio je poznati tuzlanski novinar g. **Nikola Ivanović**. Za organizaciju večeri zaslužna je uprava Udruženja i Centra, članovi Udruženja te roditelji - donatori. To je bio jedan od mnogobrojnih projekata članova Udruženja prijatelja KŠC-a, dok je odlak

zak i razmjena učenika sa partnerskom školom u gradu Hamburgu u Njemačkoj upravo u toku.

Svi oni koji žele nešto više saznati o radu Udruženja i škole podatke mogu naći na Webu: <http://www.ksctuzla.inet.ba/>

M. ANTUNOVIĆ

Okupljene su pozdravili predsjednica Udruženja gđa. **Lucija Brestovac**, koja se zahvalila svim prijateljima i donatorima i pozvala ih na daljnju pomoć i suradnju. Ravnatelj KŠC-a, v.č. **mr. Luka Tunjić**, pozdravio je prisutne, govorio o ulozi odgoja roditelja i škole i zahvalio na pomoći.

Piše: Anto CIGELJEVIĆ

KREKOVIĆ U POSJETI PAPAMA

- Vi, gospodine Krekoviću, sa Svetim Ocem Papom. S njegovom Svetosti! Prepoznao sam na fotografijama, one najuočljivije ličnosti s kojima se on susretao, u nevjeric i s dubokim štovanjem, gotovo senzacionalistički.

- S Papom Ivanom XXIII. I s Papom Pavlom VI, mojim prijateljima, ako tako mogu, ako to nije preneskromno kazati, tijekom posebne privatne audijencije - predstavio ih je s dužnim poštovanjem, ali nekako isuviše drago i blisko. O tomu su svjedočile fotografije na kojima je on bio sa svakim od njih zasebno godine 1962, odnosno 1972.

- Posjetili ste ih, ili su oni, sveti oci, posjetili Vas, gospodine Krekoviću? - zanimalo me.

- Posjetio sam i ja njih, a i oni su posjetili mene, ne jednom, zemljače - odgovorio je.

- Ovdje, u Palma de Mallorci?

- Nego gdje?

- Kojim povodom?

- Misli! Zbližile su nas iste misli.

- I Vaše slike, svakako? - bio sam siguran.

- Prije svih - istaknuo je - ona za koju me inspirirao "Crni anđeo", poema Antonia Machina, američko-španjolskog pjesnika: slika Blaženoga začeca, kao Blažene Djevice...

- Znači, tako je počeo Vaš kontakt s našim papama? - shvatio sam.

- Znate - podsjetio je, prisjećao se - nakon Drugoga svjetskog rata, kada sam prognan iz Jugoslavije, u Veneciji sam se upoznao s tamošnjim patrijarhom Angelom Giuseppeom Ronnocalijem koji je kasnije postao Papom Ivanom XXIII.

- Dobrim Papom kako su ga, uskoro nazvali?

- On je 1962. sazvaio Drugi vatikanski koncil - spomenuo je njegovu iznimno značajnu ulogu u skorošnjoj prošlosti Katoličke crkve.

- Je li istina da je Drugi vatikanski koncil trajao pet godina? - činilo mi se neobično, nevjerojatno drugim vremenom.

- Pod motom posuvremenjene Crkve - rado je pričao o tomu, s razlogom, ali se, ipak, vratio na svoj osobni odnos s papom Ivanom XXIII. - Razgovarajući s njim u meni se rodila ideja da izradim tu sliku.

- Divno. To je genijalna ideja! - podržao sam ga u tom pothvatu.

- U tim sam danima izgubio interes za sve osim za nju - toliko ga je bio obuzeo stvaralački zanos da mu se predao do kraja, potpuno, sav.

- Radili ste je brzo i svo vrijeme? - pretpostavljao sam, stoga.

- Danju, noću - potvrdio je.

- Ostajali ste i noću u nju?!

- Po cijelu noć dok je nisam završio, definitivno, ali - nije se žalio zbog toga, naprotiv - moju sam "Blaženu Djevicu" popeo na prijestolje i okružio je anđelima svih boja i rasa - radovao se i ponosio. - Tek tada sam je, kada sam tu svoju ideju u cijelosti ostvario, odnio i predao Papi Ivanu XXIII.

- A Papa?

- Papa ju je, odmah, nazvao Bezgrešnom Djevicom ekumenizma.

- Koja je njezina poruka?

- Jedinstvo Istočne i Zapadne Crkve - izgovorio je kao da spaja dva svijeta.

- To jest, jedinstvo katoličke i pravoslavne crkve? - iznenadio sam se.

- Da, njih dviju - njemu se to, pak, činilo nečim što je bilo za očekivati.

Kristijan Kreković sa papom Pavlom VI. tijekom posebne privatne audijencije u Vatikanu, 1975. godine

- Ali, to je, - htio sam kazati kako je to nemoguće. - Ne mislite valjda... Istok i Zapad, pa da budu jedno, gospodine Krekoviću?

- pogledao sam ga začuđeno, posumnjao sam kao u ostvarenje neke velike utopije.

- Upravo na tomu radio je Papa Pavao VI. - važnim mu se činilo što je on bio takav.

- Papa Pavao VI. je radio na sjedinjavanju kršćanskih crkava? - nije mi to bilo realno.

- Glede toga - potkrijepio je Kreković tu svoju tvrdnju - on se sastao sa carigradskim patrijarhom.

- I, jesu li se sporazumjeli? - upitah skeptično.

- Izmolili su Očenaš zajedno.

I to je bilo nešto, za početak!

- Onda ste ga Vi, gospodine Krekoviću, posjetili? Posjetili ste ga zbog toga? Da mu pružite potporu? Više nego stoga što ste rimski katolik? - shvatio sam, jasno, što ga ustvari privlačilo i odvelo k Papi.

- Potkraj godine 1975. precizirao je ushićeno.

- Sa Zinom sam, mojom suprugom, otišao u Rim da mu se poklonim. Pravo je djelo činio! - smatrao je zahvalan.

- Naravno, niste ga posjetili praznih ruku? - pretpostavljao sam, vjerovao.

- Predao sam mu, tom prigodom, moje dvije slike - mislio je da se to podrazumijeva.

- Papa, kako je na to reagirao?

- Radosno nas je dočekao - odgovorio je, sav sretan zbog toga. - Primio me je u posebnu, privatnu audijenciju. Razgovarali smo više od pola sata - mnogo mu je to značilo. - Posebno mi se zahvalio na tome daru, a sliku je nazvao Djevicom mira, rekavši: "Gospodine Krekoviću, tu ste spojili dvije verzije - istočnu i zapadnu".

- Nije li to bilo nešto čemu ste obojica težili? - vidio sam mu to u očima.

- Ne znam! Možda? Ali mi je i njegov glavni tajnik, monsijor Matehi, odao priznanje, izjavivši kako je ta moja "slika Njegovoj Svetosti pričinila posebnu radost."

- Svetom su se Ocu, stvarno, toliko svjđela ta Vaša ideja i slika, gospodine Krekoviću?! -

ispunilo me to, u najmanju ruku, blagom nevjericom, kao da on pretjeruje u svemu tomu.

- Da nije tako dobra, slika se ne bi čuvala u Vatikanskom muzeju u Rimu, danas - bilo mu je to, očito, najdraže priznanje koje je dobio za neko svoje djelo, a i nije moglo biti bolje objašnjenja i dokaza od toga.

- Velik uspjeh, zaista! - čestitao sam mu s udivljenjem.

- Rijedak, možda! Nije krio potvrdu vrijednosti toga svoga umjetničkog ostvarenja, namijenjenoga i darovanog Crkvi, iako iznenađen što je to uspio.

- Otkuda to potječe? - zanimalo me podrijetlo svega toga. - Vjerojatno to nije bilo slučajno? - zavrivalo mu se i u njegove školske ocjene.

- U tuzlanskoj sam gimnaziji najbolje učio vjeronauk - izdvojio je, ilustracije radi, svoj najdraži, ili onaj školski predmet koji je savladao s najviše uspjeha.

- Ima li ste jak vjerski poriv, kao da ste se pripremali postati svećenikom?

- Umjesto toga - konstatirao je, pomalo "razočarano" - samo mi je pripala čast da poneki put posjetim u Rimu Papu - nije mogao da vjeruje, toliko je poštovao Svetoga Oca.

- A ovdje, što ste ovdje u Palma de Mallorci, gospodine Krekoviću, za Crkvu učinili? Htio sam znati.

- Oslukao sam godine 1973, kako ocjenjuju oni koji to najbolje znaju, prekrasno jedan triptih za Anglikansku crkvu svetih Philipa i Jemesa - naveo je.

- Što taj triptih prikazuje? - obuzela me, neodoljivo, radoznalost.

- Kraljicu mira s aureolom od likova devetero djece, pripadnika svih rasa svijeta - predočio mi je, iznimno ponosan na to svoje umjetničko ostvarenje.

- "Anđeli svih boja i rasa", "djeca svih rasa svijeta", "djevice ekumenizma i mira" - te su me njegove slike dirnule, kao da su mi ojačale vjeru u budućnost ljudi, pogotovu, jer sam znao, mogao sam si zamisliti koliko je vremena potrošio, koliko truda uložio u njihovu izradu. Ponavljao sam, stoga, njihove nazive i njegove riječi, prokomentirao te njegove zamisli, njegove ideje, pojednosti tih njihovih, uistinu, unikatnih djela. - Prekrasno je to što ste naslikali, gospodine Krekoviću! Stvarno je prekrasno! - oduševljavao sam se njegovim humanizmom i kozmopolitizmom, zapravo. - Ujedinjujete različite boje i rase, religije i kulture...

- Svi ljudi isto osjećaju.

- To je zadnja nada za svijet?

On u tomu nije vidio ništa neobično ili uzvišeno.

- To je moj rad koji će potrajati cijeli moj život, s Božjom pomoću - objasnio je mirno. Kao, svatko ima svoju sudbinu. - Us pio je, veoma, kažu, i moj "Govor na Gori", gori Kalvariji blizu Jeruzalema, gdje je Isus bio razapet na križ - dodao je.

Za njega, oni su, ti radovi, bili dio njegove svakodnevice.

Zahvaljujem č. s. Klementini, profesorici talijanskoga i engleskog jezika u Državnoj realnoj gimnaziji u Novoj Gradiški, na prijevodima materijala prema kojima je formiran ovaj razgovor sa slikarom Kristijanom Krekovićem.

Prva iskustva u oficijelnom radu IMCM

PROBNO RAZDOBLJE PROLAZI - SLIJEDI ODLUKA

Krajem aprila/travnja očekuje se temeljito sagledavanje rezultata petomjesečnog probnog rada Internacionalnog međureligijskog centra "Most" Tuzla, poslije čega će se znati konačna sudbina Udruženja, osnovanog s ciljem da, između ostalog, njeguje mirotvorne i humanitarne odnose triju vjerskih zajednica, a time i etnosa u Tuzli i okolici. Realizovano/realizirano je nekoliko socijalnih programa i održane dvije tribine o osnovnim pitanjima religije. Protonamjesnik Niko Tošić i fra Filip Karadža novi članovi Upravnog odbora IMSM

Sudionici tribine "Da li je praštanje grijeh"

Što se više bliži kraj travnja/aprila, na liniji Tuzla - Nizozemska/Holandija, bolje reći Tuzla - Alphen aan den Rijn, sve su učestali kontakti i intenziviranije veze. Stiže trenutak za analizu probnog perioda u zvaničnom radu Internacionalnog međureligijskog centra "Most", čiji počeci sežu u 1996. godinu. Od prvog prosinca/decembra prošle godine IMCM Tuzla je doživio prvi organizacioni i administrativni ustroj: otvorena je Kancelarija/Ured, nabavljena osnovna oprema i primijena tri djelatnika (po jedan iz svake zajednice) sa zadatkom da sa članovima Upravnog odbora osmišljavaju i kreiraju rad "Mosta". Prvi koraci učinjeni su uz najveće svetkovine/blagdane. Svečano je obilježen Bajram, zatim katolički Božić i pravoslavni Božić, uz besjede i propovijedi triju vjerskih vođa i sudjelovanje muzičkih/glazbenih sastava.

POMOĆ DJECI BEZ RODITELJSKOG STARANJA

Za pomenute svetkovine vezana je realizacija socijalnih programa u vrijednosti 900 eura, što će reći da je svaka religijska zajednica imala na raspolaganju ravnopravno po jednu trećinu od naznačenog iznosa. "Most" je odlučio da se tim sredstvima pruži pomoć Domu za djecu bez roditeljskog staranja u Slavinovićima, u kojem je smješteno oko 140 šticećenika različitog uzrasta - od novorođenčadi do studenata. Prema preporuci uprave Doma nabavljen je školski pribor, odjeća i obuća, životne namirnice, kao i

izvjestan broj višenamjenskih igračkaka. Drugi socijalni program slične prirode još nije definisan/definiran, ali će to biti učinjeno vjerojatno/vjerovatno u toku/tijekom uskrsnjih, odnosno vaskršnjih blagdana i praznika.

Od ostalih aktivnosti treba izdvojiti otvoreni razgovor pod naslovom **Religija i mladi** održana 23. siječnja/january 2004. godine u Hotelu Bristol. Skupu su prisustvovali (i dali doprinosu radu) predstavnici Grupe Most iz Holandije/Nizozemske gospodin Peter Boonekamp (**Peter Bonekamp**) i Willem van Wieren (**Wilem van Wieren**). Mediji su ovom događaju posvetili zavidnu pažnju, što dokazuje da na liniji omladina-religija-Crkva u tranzicijskom periodu ima mnogo nepoznanica, o čemu su u uvodnim izlaganjima govorili predstavnici mladog naraštaja **Tomislav Stjepić, Nevena Despotović i Orhan Jašić**, članovi i članice IMCM Tuzla. Prilogu dispuutu dali su i **Novica Tadić, Marica Vikić, Srećko Tunjić**, efendija **Muhamed Lugavić** i novinar

Sudionici tribine "Religija i mladi"

Vehid Jahić, dopisnik sarajevskog **Oslobođenja**. Pastor i sekretar Grupe Most iz Nizozemske/Holandije **Willem van Wieren** iznio je neka iskustva iz svoje domovine, naglašavajući da mladi ljudi žive u globalnom selu i da se ne obraćaju Crkvi zato što crkve ne daju odgovore za budućnost nego za prošlost!

O OPROSTU IZ DVA UGLA

Znatno ambicioznija tribina održana je 30. marta/ožujka 2004. u Međunarodnom ateljeu "Ismet Mujezinović", sa temom "Da li je praštanje grijeh", uz sudjelovanje: **fra Petra Anđelovića**, ranijeg provincijala Bosne Srebrene, magistra teoloških nauka iz Tuzle **Seada Seljupca** i prof. dr. **Ljubomira Stojanovića** sa Teološkog fakulteta u Beogradu. Prilog raspravi u obliku pisanog referata dali su i predstavnici holandskih / nizozemskih organizacija-partnera tuzlanskog

saradnicima/suradnicima, napisao citirani pastor Wieren, a pročitao ga je **Željko Puco Danilović**, predsjednik IKV (Međucrkvenog mirovnog vijeća iz Holandije /Nizozemske.

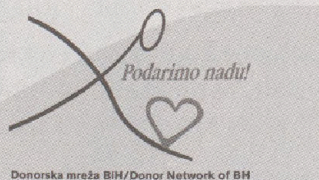
Otvoreni razgovor je privukao pažnju /pozornost mnogih građana, naročito zbog mogućnosti polivalentne interpretacije. Mada je u ovom slučaju polazište bilo isključivo teološko, rasprava nije mogla da mimoide ni moralno-sociološke i psihološke konsekvence pitanja. S osnovne strane, međutim, bilo je vrlo zanimljivo pratiti disput iz ugla islama i hrišćanstva/kršćanstva. Dok je magistar Seljupac eksplicitno zaključio da je odgovor na pitanje "Da li je oprostiti grijeh" nemoguć, dotle su fra Anđelović i dr. Stojanović zastupali suprotno stajalište: (o)praštanje/oprost je put božanske, a time i ljudske istine i blagodati. "Most" smatra da se ova tema može razmatrati i iz drugih, ne samo teoloških uglova, što je tema za neku drugu priliku.

U ovoj godini održane su dvije sjednice skupštine IMCM. Izabrani su novi članovi Upravnog odbora IMCM: U ime srpsko-pravoslavne zajednice protonamjesnik **Niko Tošić**, umjesto odsutnog **Nikolaja Markovića**, a u ime hrvatsko-katoličke **fra Filip Karadža**, na mjesto **fra Petra Matanovića**, koji se nalazi na novoj dužnosti u Sarajevu. Gospodin Tošić je, po principu rotacije, zamijenio efendiju Muhameda Lugavića na funkciji predsjedavajućeg/predsjedatelja Skupštine IMCM Tuzla.

Press-služba IMCM Tuzla

Svečanost u povodu obavljenih 50 transplantacija bubrega u Univerzitetskom kliničkom centru u Tuzli

Univerzitetski klinički centar u Tuzli obilježio je, 23. ožujka 2004. godine u Kristalnoj dvorani Hotela Tuzla značajan uspjeh: **50. transplantacija bubrega**. Na svečanosti su bili brojni uglednici grada i Kantona, zdravstveni radnici UKC, građani i drugi gosti:

Obratili su se, nakon pozdravnih riječi, dr. sc. Senaid Trnačević - Transplantacija bubrega u JZU UKC Tuzla, dr. sc. Ferdinand Mühlbacher - Medicinski, etički i pravni aspekti transplantacije, AKH WIEN Austrija, dr. sc. Enisa Mešić - Promocija bosanskohercegovačke donatorske kartice, JZU UKC Tuzla.

Govoreći o ovom projektu prof. dr. Senaid Trnačević, šef Odjeljenja za nefrologiju, je

naglasio kako je ovaj uspjeh rezultat multidisciplinarnog rada 12 medicinskih timova. - Rodbinska nas transplantacija ograničava na jedan ili dva zahvata mjesečno, najavljujući zaokret kadaveričnoj transplantaciji.

Imamo multidisciplinarni tim koji bez problema, po europskim standardima, može izvesti takva presađivanja - ustvrdio je dr. Senaid Trnačević, koordinator transplantacijskog tima.

Ulaskom u ovaj projekt, o čemu je više govorio dr. Ferdinand Mühlbacher, nefrolog transplantacijskoga centra AKH iz Beča, pod čijim nadvođstvom su tuzlanski liječnici napravili prve transplantacije u UKC Tuzla, da bi se osposobio prihvati 40 bubrega na milijun

stanovnika godišnje. U proteklih pet godina u Tuzli je obavljeno 50 tzv. rodbinskih presađivanja bubrega, što je uspjeh veći od kolega u Rumunjskoj, Bugarskoj i Slovačkoj, ocijenio je bečki liječnik Ferdinand Mühlbacher.

Sada imamo formalne pretpostavke da možemo raditi presađivanje organa i ako darivatelj nije bliža rodbina bolesniku - kazala je dr. Enisa Mešić, voditeljica Donorske mreže BiH.

Zbog toga je svečanost i iskorištena za promociju Donorske mreže Bosne i Hercegovine - DMBH, koja je kao udruženje registrirana kod Ministarstva pravde BiH. Među prvima je svoj potpis na "donorsku karticu" stavio direktor Univerzitetsko-kliničkog centra u Tuzli, Dr. Nedret Mujkanović.

Smatram to humanom, ljudskom gestom, prijeko potrebnom našem društvu i medicini - kazao je prvi darivatelj. Nakon njega karticu je potpisalo još oko 50 tuzlanskih liječnika i medicinskih sestara, uglavnom s Klinike za nefrologiju, urologiju, dijalizu i presađivanje bubrega.

HRANA

dobivena iz biljaka genetičkim inženjeringom (IV.)

Tko nadzire GM usjeve?

Ministarstvo poljoprivrede u SAD nadzire uzgoj, razmnožavanje i promet poljoprivrednih kultura. Posebnim propisima reguliraju se GM kulture. Tvrtke koje razvijaju takve kulture moraju službeno zatražiti dozvolu za sprovođenje pokusa u polju s novim GM sortama.

Državni odjel za zaštitu okoliša nadzire razvoj novih kemijskih spojeva, posebno onih rizičnih. Mnogi znanstvenici smatraju da stavovi toga Ureda nisu do kraja utemeljeni na znanstvenim spoznajama jer mnoge tradicionalne i GM kulture sadrže iste prirodne pesticide.

Ured za hranu i lijekove nadzire uvođenje na tržište svakog novog prehrambenog proizvoda (i lijekova) pa tako i proizvoda dobivenih iz tradicionalnih i GM kultura. Za sada nema dokaza da je GM hrana više ili manje sigurna od one tradicionalne.

Kakvo je mišljenje Hrvatske udruge genetičkih inženjera o GM hrani? Hrvatska udruga genetičkih inženjera (HUGI) smatra da se nadzor nad primjenom genetičkog inženjersva u poljoprivredi mora i dalje temeljiti na znanstvenim osnovama i provoditi za svaku kulturu zasebno na temelju njenih značajki, namjene i uvjetima okoliša u kojem se uzgaja, a ne na temelju tehnologije kojom je proizvedena. HUGI, također, smatra da nema znanstvene opravdanosti za posebno označavanje gm hrane.

Međutim, ima i suprotnih mišljenja. Tako predsjednica Zelene akcije iz Hrvatske mr. Jagoda Munić, na pitanje trebali nam genetički modificirana hrana odgovara NE, jer do sada nije dokazana njena korisnost dok su moguće posljedice nesagledive. Stručnjaci koji sudjeluju

u Zelenoj akciji smatraju da se pravih istraživanja koja bi ispitala utjecaj na zdravlje vrlo malo, pogotovo onih koji bi dulje pratili taj utjecaj.

U Americi, gdje se GM hrana koristi nekoliko godina znatno je porastao broj bolesti vezanih uz prehranu. Izravna opasnost za ljudsko zdravlje proizilazi iz pojave novih proteina (bje-lančevina) u hrani, koju i mogu prouzročiti npr. Alergijske reakcije. Indirektna opasnost dolazi od upotrebe pesticida u uzgoju GM usjeva, što bi prouzročilo povećanu količinu pesticida u hrani.

UMJESTO ZAKLJUČKA

Prema dosadašnjim saznanjima, GM biljke i njihovi proizvodi jednako su sigurni kao i tradicionalne poljoprivredne kulture i proizvodi. Nutricionisti i drugi znanstvenici ne znaju za niti jedan nerazriješen problem zbog zdravstvene ispravnosti GM biljaka i njihovih proizvoda.

GM biljke su strogo kontrolirane u svim zemljama u kojima se proizvode. Proces registracije - odobravanje svake pojedine GM biljke uključuje temeljite višegodišnje analize. S takvim načinom reguliranja slažu se, znanstvenici, biotehnoške kompanije i potrošači.

Ne postoje znanstveni dokazi da GM biljke imaju štetniji utjecaj na okoliš od najslabijih tradicionalnih kultura.

Neke GM biljke su prihvatljivije za okoliš od tradicionalnih kultura jer ih je potrebno tretirati manjim količinama pesticida, zahtijevaju i skromniju obradu zemljišta čime se smanjuje erozija tla. GM biljke mogu pomoći u razvoju

održive poljoprivrede.

U bliskoj budućnosti dominirat će GM biljke i proizvodi koji će biti zdraviji i s prehrambenog gledišta kvalitetniji jer će sadržavati više vitamina i drugih vrijednih sastojaka, a mnogi prirodni alergeni će biti uklonjeni.

Većina poljoprivrednika u zemljama gdje se uzgajaju GM biljke prihvaća takve kulture jer je njihov uzgoj često jeftiniji, a prednost daju onim sortama koje zahtijevaju primjenu manje količine pesticida.

Pojedinci i grupe koje se protive GM biljkama iz ideoloških, ekonomskih ili nekih drugih razloga nisu do sada iznijeli niti jedan znanstveni dokaz koji bi potkrijepio njihove tvrdnje o štetnim posljedicama na zdravlje i okoliš.

I na kraju, najbolje je saslušati sveučilišne znanstvenike i stručnjake. Ovi znanstvenici i stručnjaci koji se bave genetičkim inženjersvom smatraju da je jedini pravilan pristup u reguliranju te problematike procjena svakog takvog organizma zasebno. Dakle, prije nego što dospije na tržište svaka biljna vrsta mora se temeljito istražiti kako bi se mogla donijeti valjana procjena o zdravstvenoj ispravnosti i ekološkoj prihvatljivosti. Ta se praksa obavezno provodi u svim zemljama koje proizvode takve biljke.

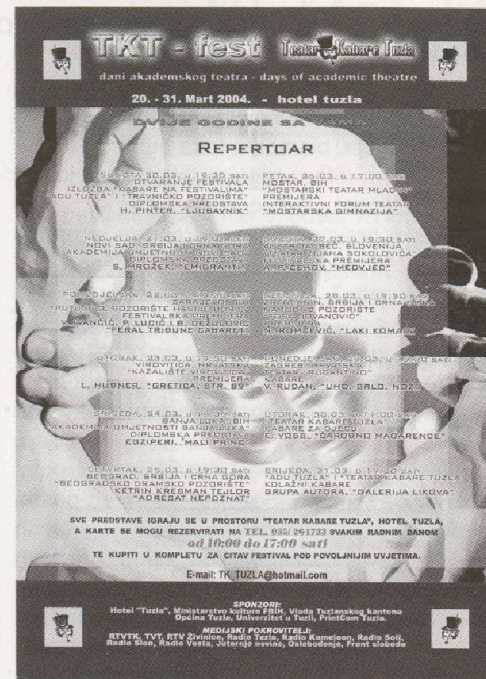
Nedavno je europska komisija odlučila da prehrambeni proizvodi, koji sadrže više od 1% genetički izmijenjenih supstanci moraju biti jasno obilježeni etiketom koja upozorava potrošača.

Prof. Uglješa Guzina

TEATAR "KABARE" NA FESTIVALIMA

Teatar Kabare iz Tuzle, kao najmladi bosanskohercegovački kazališni institucionalni segment, nastao je na Svjetski dan kazališta, 27. marta 2002. godine. Po svom organizacionom i programskom konceptu ovaj Teatar je kamerni i moderni kazališni organizam. Za dvije godine egzistiranja uspio je da se razvije u repertoarsko kazalište, sa čime se teško mogu pohvaliti i organiziraniji, brojniji i finansijski snažniji ansambli. Na primjeru ovog Teatra padaju u vodu sve žalopojke i izgovori za nerad, mnogo starijih i brojnijih kazališnih ansambala, koji takvo stanje pravdaju nedostatkom finansijskih sredstava. Moderna organizacijska i produkcijska koncepcija Teatra Kabare proističe iz činjenice da se stvaralačka ekipa okuplja oko svakoga projekta, a ne iz obaveze prema radnom odnosu. Zbog toga njihovi projekti, svaki za sebe, predstavljaju posebnu cjelinu i traju onoliko koliko ih umjetničko tržište i traži. Za dvije godine postojanja, Teatar Kabare je izveo trinaest premijera i preko 230 repriza što je impozantan pokazatelj njegove aktivnosti, djelovanja i misije u društvenome realitetu grada Tuzle, Tuzlanskoga kantona, Federacije Bosne i Hercegovine i države BiH. Ansambli ovog Teatra je gostovao i van granica Bosne i Hercegovine.

Sudjelovanje Teatra Kabare nije ostalo neapaženo na mnogim festivalima širom Bosne i Hercegovine. Na Internacionalnom teatarskom festivalu MESS u Sarajevu, koji je jedan od najprestižnijih i najrelevantnijih teatarskih festivala u Evropi, ovaj Teatar je 2003. godine, bio jedan od koproducenta festivalske premijere "Prosjakača opera" Bertolda Brechta. Značaj spomenutog projekta je utoliko veći, ukoliko se ima u vidu činjenica da su se u okviru njega okupili umjetnici i producenti iz oba bosanskohercegovačka entiteta (Federacije BiH i Republike Srpske) što je urađeno po prvi put i sa čime se potvrđuje teza da će kazalište biti vezivno tkivo urušenih jugoistočno evropskih

prostora. Posebno zapaženo sudjelovanje, s vidnim rezultatima i priznanjima, Teatar Kabare je ostvario na Susretima kazališta Bosne i Hercegovine u Brčkom. Na 19. Susretima, održanim od 31. oktobra do 8. novembra 2002. godine, Kabare je nastupio sa, slobodno se može reći, svojom kulturno predstavom "Derviš i smrt" Meše Selimovića (dramatizacija Nebojša Bradić) u režiji Vlade Keroševića. Predstava je, po ocjeni stručnog žirija, proglašena najboljom na ovim Susretima, a nije izostala ni nagrada za najbolju scenografiju. Na 20-im Susretima u najsjevernijoj teatarskoj luci Bosne i Hercegovine, Teatar Kabare je sudjelovao s predstavom "Novi život" Abdurahmana Nametka (režija Vlado Kerošević) i ponovno je dodijeljena nagrada jednom od protagonista predstave, ovaj put ona za najbolju

mladu glumicu. Na "Bihaćkom ljetu" kao festivalu scenskih umjetnosti Bosne i Hercegovine, Kabare je sudjelovao dva puta i to: 2002. godine (predstava "Derviš i smrt") i 2003. godine (predstave "Ja, načelnikovića" Zlatka Dukića i "Čarobno magarenice" Erika Vosa, obje u režiji Vlade Keroševića). U okviru 22. Kazališnih /pozorišnih igara BiH u Jajcu (6-16. lipnja 2003. godine) Teatar Kabare se predstavio sa komadom "Derviš i smrt". Na Drugom festivalu bosanskohercegovačke drame u Zenici (19.-28. svibnja 2003. godine) Kabare je izveo predstavu "Novi život".

Najmlade bosanskohercegovačko kazalište dvogodišnjicu teatarskoga života nije obilježilo samo osobnim projektima i sudioništvom na festivalima u BiH nego je i organizator festivala Teatar-fest, odnosno TKT fest, koji se u periodu od 20. do 31. marta 2004. godine održava po drugi put. U okviru Prvog Teatar-festa, Kabare se predstavio sa tri projekta. Pored predstava "Novi život" i "Čarobno magarenice" publika je vidjela i Euripidovu "Ifigeniju u Aulidi" (režija Zijad Gračić). Treba naglasiti da se pored šest navedenih predstava na repertoaru Teatra Kabare nalaze ili su se nalazili slijedeći kazališni projekti: "Svi moji sinovi" Artura Mülera, "Život je lijep" - kolažni kabare, "Urnebesna tragedija" Dušana Kovačevića, "Bez trećega" Milana Begovića, "Anđeo na mom ramenu" Stivena Levija, "Kako ubiti suprugu i zašto" Antonia Amuria i "Prevrtač" Nenada Vujadinovića.

Nesumnjivo je da TKT-fest, sa dvostrukom pojmovno sadržinskom simbolikom (Teatar Kabare Tuzla fest, odnosno Tuzlanski kanton Tuzla fest) postaje prepoznatljiv teatarsko saviježde u bosanskohercegovačkom kazališnom ambijentu u kome se susreću ideje i akteri jednoga modernog kazališnoga čina.

Doc. dr. sc. Srdan Vukadinović

Aktivnosti Udruge "Hrvatska žena" Tuzla u prvom tromjesečju 2004. godine

U okviru svojih programskih aktivnosti za 2004. Udruga "Hrvatska žena" Tuzla je realizirala nekoliko značajnih aktivnosti.

- U mjesecu siječnju Udrugu je posjetio predsjedavajući predsjedništva BiH g. Dragan Čović. Tom prigodom upriličen je sastanak sa svim hrvatskim društvima, kao i HDZ Tuzle.

- U mjesecu veljači Udruga je obilježila dan bolesnika posjetom Psihijatrijskoj klinici u Tuzli. Članice Udruge su pripremile domaće kolače, voće i sokove i darivale štitičnike ove klinike. Također su upriličene posjete usamljenima i bolesnima u gradu, a o kojima se nitko ne brine.

- 14. 2. u Udruzi je obilježeno Valentinovo (Dan zaljubljenih). Zabava i druženje je organizirano na poseban način, s puno pjesme, plesa, igara iznenađenja, tombole i dr.

- Članice Udruge su se uključile u tradicionalne aktivnosti Hrvatskog naroda u vrijeme korizme. Zajedno sa djecom igraonice priključile su se pokladnoj povorci koju je, kroz grad, organiziralo Društvo Hrvatski dom i KŠC. Također, su pomogle u podjeli krafni nakon što se karnevalska povorka zaustavila na Korzou.

- U mjesecu ožujku Udruga se aktivno priprema za obilježavanje Uskršnjih blagdana i to:

1. obilaskom bolesnih,
2. postavkom izložbe ručnih radova i drugih oblika kreativnoga izražavanja,
3. podjela uskršnjih jaja na Korzou,
4. organiziranje uskršnjega prijema za 14. 04. 2004.

NAŠ PLANET USKORO BEZ VODE

Godina 2003. je od strane Uneska i UN-a proglašena godinom zaštite voda

Bez obzira što nam se čini da vode ima dovoljno, čak i previše, sve je bliži dan kad će biti rijetka sirovina i veoma skupa, vjerojatno skuplja i od same nafte.

Mi još uvijek možemo biti mirni i spokojni, ali ne više tako nemarni i bahati kada istu koristimo za sve i svašta. Naravno, ne ode sve na prave potrebe za piće, kuhanje, kupanje. Uz ono što se izgubi na mreži za vodosnabdijevanje, zatim što se raspe po ulicama, na pranje automobila, u industriji, što se razlije po vrtovima, žardinjerama te na poljoprivrednim imanjima i farmama, veliki dio odnese i onaj tanki mlaz iz neispravnih slavina, vodokotlića i instalacija.

Tko rasipa, a tko šteti vodu, pitanje je koje si moramo postaviti, obzirom da je "voda uvjet života, a nje je sve manje". Ovdje se misli na vodu za piće. Na pitanje koliko Europljani troše vode za pranje pokušao je odgovoriti Reiner Stamminger, profesor na Univerzitetu u njemačkom gradu Bonnu. Poslije višegodišnjeg istraživanja o navikama Staroga kontinenta, profesor Stamminger je sastavio listu štedljivih, naravno i listu rasipnika. Najmanje vode troše Britanci i Nijemci, što nikako ne znači da nisu čisti, naprotiv, a prave trošadžije, što bi se reklo, rasipnici su Poljaci i Turci.

Nije nepoznato da je 71% površine našega planeta pokriveno vodom, dok samo 24% otpada na vodu koja se može koristiti za zadovoljenje potreba ljudi. Bez obzira što se to izraženo brojnim vrijednostima izgleda dovoljno, u prirodi je voda za piće veoma rijetko toliko čista da može odmah da se upotrijebi. U svakom kružnom kretanju kroz prirodu, voda prolazeći kroz zemlju rastvara brojne organske i anorganske materije. Nesumnjivo, zaprepaštavajuće je podatak da rijeke u mora i oceane nose nekoliko milijardi tona raznih soli godišnje.

Naravno, to predstavlja presudan razlog da se voda za ljudske potrebe u prirodi sve teže prerađuje. Pri tome mora se imati u vidu i činjenica da je i zrak kroz koji prolazi, sve zagađeniji zbog ljudskog neodgovornoga ponašanja.

Voda koja teče iz naših slavina je izuzetno jeftino pa tako veliki broj potrošača vode smatra da je promjena gumica, a da ne kažemo cijele baterije, mnogo manji izdatak od svega onoga što nepovratno ode do kanalizacijskih cijevi. Voda na našim prostorima je dvadeset pa i trideset puta jeftinija od one koju plaćaju Europljani. Voda iz slavine je čak oko tisuću puta jeftinija od flaširane.

Predstojeća istraživanja, eksploatacija i sama prerada podzemnih voda u vodu koja zadovoljava sve zdravstvene i tehnološke uvjete na izlasku iz slavina, kao i uz sve manje realne rezerve pitke vode cijena jednog kubika tok neopodnog proizvoda iz gradskog vodovoda, a koji je uvjete života, porast će nezamislivo visoko. Naravno, to su predviđanja za blisku budućnost, međutim, u onoj maloj daljoj bi polako ali potpuno sigurno sus-tizala pa i prestigla cijenu nafte. Postavlja se

pitanje, bismo li i tada ravnodušno gledali kako curi iz neispravnih slavina i drugih kućnih uređaja, bismo li i tada puštali da se u neprekidnom mlazu izlijeva dok svakog jutra i večeri četkicom čistimo svoje zube.

Danas s pravom možemo reći da je prošlo stoljeće čiji smo suvremenici ispraćeno kao "stoljeće nafte", a ovo koje dočekasmo kao "stoljeće vode". Poznati pariski časopis "Le Monde" svojevrmeno je objavio: "Tijekom devedesetih godina smo bili svjedocima rađanju nove vrste globalnoga ratnog stožera za vodu"

Imajući u vidu sve veći značaj vode i probleme koji iz toga proizlaze, cijeni se da postoje nešto više od dvije stotine međunarodnih i međudržavnih sporova duž većih i manjih rijeka. Vlada mišljenje, da bi se, bar polovica istih, mogla u najskorije vrijeme izroditi u prave ratne sukobe. Tu spadaju gornji tokovi Eufrata i Tigrisa, od kojih Turci žele napraviti akumulacije za navodnjavanje Anadolije i izgradnju hidroelektrana zatim, Nil, Ganges, Ind, Mekong, Brahmaputra, Amu Darja i Sir Darja, Zambezi, Galijesko jezero, Aralsko more i mnogi drugi. Dobro je poznato da se neka od tih rijeka, jezera ili mora "preljevaju" malo više na jednu stranu i tako odlije u količinama koje premašuju međudržavne dogovore.

Generalni sekretar OUN Kofi Annan, kada je 2003. godinu proklamirao za "godinu vode", citirao je poznatu indijsku znanstvenicu Vandana Šivu koja je svojevrmeno rekla da će slijedeći rat biti mnogo strašniji od onih minulih i vodit će se za vodu, a ne za naftu. Također, slična poruka stiže i od UNESCO-a, Organizacije Ujedinjenih naroda za odgoj, znanost i kulturu u kojoj se izražava zabrinjavajuća činjenica da možemo uskoro očekivati kako će voda biti traženija od nafte.

Na osnovi zvaničnih podataka proizlazi da više od milijarde stanovnika našega planeta ne raspolaže čistom pijačom vodom. Nažalost, oko dvije i pol milijarde nema čak za higijenske upotrebe. Dvadesetih godina prošloga vijeka više od 80 zemalja se suočilo za ozbiljnom nestašicom vode. Nesumnjivo, ako se sadašnji trend zagađenja vodâ nastavi uz prisutni porast stanovništva, već 2005. godine, dvije trećine ljudi će patiti zbog nestašice ove dragocjene tekućine.

Da riječi i predviđanja indijske znanstvenice Vandane Šivu nisu daleko od istine, potvrđuju sukobi koji su već počeli. U Boliviji je jedna multinacionalna kompanija preuzela kontrolu nad pojedinim izvorima vode što je dovelo do protesta stanovništva pa i do oružanih sukoba sa smrtnim posljedicama. I pored toga što je poznato da su Kanada i SAD tradicionalno prijatelji, svojevrmeno je između njih došlo do nesporazuma oko rijeka koje iz Kanade utječu u SAD. Do nesporazuma u vezi s vodosnabdijevanjem došlo je između Malezije i Singapura u kojemu je Malezija ozbiljno zaprijetila da će prekinuti snabdijevanje Singapura vodom. Naprijed navedeni primjeri, pored brojnih u svijetu, najbolje ilus-

triraju mađudržavna nesuglasja kada je u pitanju snabdijevanje vodom koja je uvjet života.

Svjetska zdravstvena organizacija zahtijeva po stanovniku osigurati 40 do 50 litara vode na dan, iako teorijski čovjek može živjeti i sa pet litara vode dnevno. Nije poznato da jedna afrička porodica troši ništa više nego 20 litara vode dnevno, europska 165, a kanadska ništa manje nego čitavih 250 litara. Ovome treba dodati da u urbanim sredinama bogatih i najrazvijenijih zemalja, uzimajući u obzir potrošnju u domaćinstvu, bolnicama, restoranima pa, naravno, i u industriji, potrošnja vode se penje i do cifre od 600 litara dnevno.

Ovom prilikom nije neophodno posebno istaći da su mnoge velike multinacionalne kompanije blagovremeno shvatile mogućnost dobre zarade bavljenjem eksploatacijom i trgovinom vode. Danas se ne bez razloga sve više zemalja zadužuje kod Svjetske banke u cilju rješavanja problema vezanih za vodosnabdijevanje stanovništva, a i druge potrebe.

Naravno, moramo se suočiti sa činjenicom da će pored svega voda biti najdragocjenija tečnost 21. vijeka, pa joj, ne bez razloga, već odavno stavljaju prefiks "plavo zlato".

Međutim, svi oni koji su shvatili ovaj problem blagovremeno su se organizirali u veliki biznis. Kao što u naftnoj industriji postoje magnati koji vladaju tržištem nafte, tako i u distribuciji vode postoje "šest velikih sestara" koje imaju kontrolu nad tržištem vode u svijetu. Ove su se kompanije počele baviti sasvim drugom vrstom biznisa kao što su proizvodnja i distribucija električne energije i plina, zatim željeznicom i željezničkim transportom, da bi se prije nekoliko godina okrenule isključivo proizvodnji i prodaji vode. Nekoliko stotina milijuna potrošača vode, od Amerike do Europe, nalaze se na njihovom spisku, svaki put kad otvore slavinu znaju točno koliko je novca isteklo. Na sve primjedbe koje se upućuju nadležnim tijelima da je ova životna tečnost nebeski dar i pripada svima, kompanije koje se bave ovom vrstom biznisa, potežu stav Europske unije da je "voda u sustavima javnoga vodosnabdijevanja proizvod visoke tehnologije i zato mora imati i adekvatnu cijenu".

Razumljivo da su raspodjela i uživanje u vodi, kao i u drugim prirodnim resursima nejednako raspoređeni. Ekonomski najbogatije, a time i najrazvijenije zemlje sa oko 11% stanovništva koristi ništa manje nego 88% vode. U 80 država gdje živi 40% svjetskog stanovništva, suočeni su sa stalnom nestašicom koja se u bliskoj budućnosti može pretvoriti u pravu dramu. Ne samo što ove zemlje nemaju dovoljne količine vode, nego što je i ono malo raspoložive najčešće zagađeno. Iz toga zagađenja i mulja vrebaju oko 25 infektivnih bolesti, kojima se svakoga dana pridružuju neke nove, čiji su uzročnici razne toksične i kancerogene supstancije. Netko je svojevrmeno slikovito opisao da se

pitka voda kojom naš planet raspolaže može smjestiti u kocku kod koje bi jedna strana bila dužina 154 kilometra. Tko sad koliko uzima od te količine ovisi o tomu na kojemu se mjestu na planetu nalazi.

Ogromne količine financijskih sredstava koja se ulažu u razvoj vodosnabdijevanja za sada uopće nisu dovoljna, a vjerojatno nikada neće ni biti. Sada ta ulaganja iznose oko 80 milijardi dolara godišnje, dok procjene govore da su realne potrebe 180 milijardi. Ovaj podatak ukazuje na činjenicu da je to samo 5% svih ukupnih ulaganja. Tako, primjerice radi: za ulaganja u razvoj energetskih sustava izdvaja se 11%, a u telekomunikacije čak 52% procenta. Svjetska Banka godišnje daje preko 20 milijardi dolara kredita zemljama u razvoju, od kojeg iznosi samo 16 postotaka se koristi za potrebe vodosnabdijevanja.

Jedan je visoki funkcionar ove institucije na Svjetskom forumu o vodama održanom u japanskom gradu Kjotu izjavio: "Očekujemo porast traženja kredita za pijaču vodu za 15% u naredne tri do četiri godine. Oni će imati 24% svih naših zajmova".

Voda nije živa materija, bar se tako smatra. Međutim, Masaru Emoto, predsjednik Općega japanskog istraživačkog instituta, na kojemu se već punih dvanaest godina ispituju njena svojstva, često ponavlja: "Voda reagira, štoviše memorira osjećaje i informacije koje prima. Ona može čuti, osjetiti sreću ili tugu, može se sjećati." Za potrebu laboratorijskih ispitivanja istraživači uzimaju uzroke vode s raznih lokaliteta, podvrgavaju ih različitim utjecajima, zatim zamrzavaju na minus 20 C. Tako smrznute ledenice se fotografiraju kroz moćne mikroskope koji uveličavaju i do 500 puta. Na fotografijama kristali prikazuju različite oblike u ovisnosti o lokalitetu s kojega su uzroci vode uzeti. Tako, sa planinskih izvora kristali imaju pravilan oblik, sličie starinskim ordenima, dok su oni uzeti iz bara i zagađenih tokova rascijepljeni. Kada se podvrgava smrzavanju pod zvucima klasične ili duhovne glazbe, kristali su nepravilnoga oblika i ostavljaju dojam raspadanja.

Voda ne trpi grubu riječ, prijetnju, psovke. Kristali u ledenicama odmah se počinju lomiti. Ljubaznost pristo oćarava: slika uvijek pokazuje pravilan filigranski raspored. Prema rezultatima istraživanja najviše voli riječi "hvala", naravno na japanskom.

Ako se pored vode u fazi zamrzavanja stave posude sa cvjetnim mirisima, tada kristali formiraju oblik cvijeta od koga su pravljene mirisi. Gospodin Masuru Emoto je uvjeren da voda u svojim kristalima nosi poruke koje čovjek još uvijek ne može shvatiti, a možda to i ne želi.

Ipak, dok zbog nestašice ove dragocjene tečnosti koja "život znači", dnevno na desetine tisuća ljudi umire od žeđi i bolesti uslijed zagađenja riječnih tokova, neophodno je prisjetiti se testamentalnih riječi velikoga svjetskog istraživača Jack N. Custauoa, koji je pred smrt 1997. godine rekao: "Vaša budućnost u dvadeset prvom stoljeću ovisi o vodi. Zahtijevam od vas da toga budete svjesni".

Priredio:
prof. dr. Danilo K. VIDOVIĆ

Posao traže, a Boga mole da ga ne nađu

ZEMLJA NA ĆEKANJU

Bosna i Hercegovina najviše deviza daje za uvoz hrane, a polja u Posavini, Podrinju, Hercegovini, Bosanskoj krajini su zapuštena i napuštena

U posljednje vrijeme u Bosni i Hercegovini, kao i u drugim državama nastalim na razvalinama bivše Juge, najgrlatiji su u postavljanju zahtjeva, i najviše protestiraju na putovima, pred parlamentima i graničnim rampama, seljaci, točnije poljodjelatnici. Troše ogromnu energiju, gorivo i snagu u traženju svojih prava: da im se osiguraju poticaji (subvencije) za njihovu proizvodnju, da država i domaća prerađivačka poduzeća vrše otkup domaćih proizvoda i proizvedenih roba, kao i da se više troši domaće (nigdje ne piše da je i boljega kvaliteta). Što poslijeratne godine više promiču to su seljaci (u svim sistemima najsiromašniji sloj) sve grlatiji. Osim nehatia i neznanja domaće vlasti da se okrene iskoritavanju najizdašnjeg vlastitoga resursa i zaposli dobar dio radne snage, poljodjelatnici naročito osiromašeni u minulom ratu vidno su uplašeni žurbom svih država da se domognu društva u Europskoj uniji. Tko će to ovdje sa svojom ralicom i nikada razvijenom tehnologijom konkurirati jednom Holanđaninu, Francuzu, Mađaru, Talijanu, a bogme uskoro i Bugaru, Rumunu, Slovencu... Inozemna roba em je kvalitetnija, em jeftinija, a i naša psihologija je takva da je uvezeno bolje makar banane bile ucrvane ili zelene, a sir i mljeko u folije upakovani mjesec dva prije upotrebe.

KAMO SRLJA POLJOPRIVREDA I SELJACI

Kad je riječ o proizvodnji hrane i iskorištavanju zemljišnog bogatstva ovdje se nadmudruju ljudi i zibunjeni. Dotle oni koji su izabrani od tog istog naroda više brinu o poslaničkim plaćama, rasprodaji društvene, iliti državne, imovine, a nije im i mala mahana da dobro čuvaju štiti svog nacionalnog (nacionalističkoga), pa i partikularističkoga.

Agrar je u ovoj našoj Bosni, a i kod naših susjeda, daleko skliznuo u odnosu na onaj prije proteklog nesretnog rata. Sjetimo se samo kakva smo društvena (državna) imanja imali, kako su polja bila privedena kulturi, kako su blistali plantažni voćnjaci, a naša čuvena šljiva u svježem stanju plasirana na tržište Europe.

Uređenju poljoprivrednog posjeda, a naročito zaštiti od poplava, posvećena je velika briga. No, izostala je istovremena aktivnost da se osigura navodnjavanje. Individualni poljodjelatnici bili su već pristojno opremljeni mehanizacijom, proizvodnja povrća dobila je novu tehnologiju. Istina banana nismo imali u izobilju, jer su naše jabuke i kruške ovo tropsko voće mogle nadomjestiti. Seljaku je bila pri ruci zadruha gdje se mogla uvijek dobiti pomoć u novcu i mehanizaciji, a naročito preko koje se roba mogla plasirati na tržište, a da se ne vozari po pijacama. Imali smo zavidnu prehrambenu prerađivačku industriju, tvornice sa kojima bi se sada moglo komotno konkurirati Europi.

A onda smo izmislili da u takvoj tržišnoj utakmici jedni druge pljačkaju pa smo tražili zatvaranje u svoje atare. I tako smo dogurali do

granica Europe u kojoj kao da neće biti one narodne «ko umije njemu dvije».

SVE SE TUMBE OKRENULO

Tko zna koliko će još godina proći, a koliko će poljodjelatnici znojati da se sredi stanje u agraru, i da stvarno počnemo živjeti od domaće proizvodnje, odnosno, da naši poljoprivrednici budu konkurentni uvezenim robama, odnosno da svoje proizvode mogu prodati u Mađarskoj, Holandiji, Poljskoj, Bugarskoj... Živi bili pa vidjeli, ali samo oni koji sada imaju između 20 i 30 godina. Gledajte u kojem je položaju privatni i društveni zemljišni posjed. Od početka rata na ovamo samo se piljarilo, sitno zasijavalo. Svi koji su pomjereni sa svog imanja zemlju su zanemarili, a pošto se mnogi na selo neće nikada vratiti sami Bog zna kada će svoj posjed prodati. Državna zemlja, čitaj nekadašnjih društvenih imanja, gotovo se ne obrađuje. Zarasla je u korov, uništeni su voćnjaci i putovi, sada se bud zašto (5 KM po dunumu) daje u zakup a zakupci je uopće ne uređuju i dugoročno ne gnoje, jer nije njihova. Ne zna se kada će se prodati jer bi dosta takvog zemljišta trebalo vratiti vlasnicima od prije Drugoga svjetskog rata.

I da netko ima novac da okrupni posjed tehnički to nije moguće uraditi. Da se seljaci koji su za vrijeme rata iz sela preselili u grad i hoće vratiti na selo i posjed, pitanje kakva će biti rentabilnost i produktivnost na sitnom posjedu. Gdje je ta farma ili plantaža u BiH gdje se može uvesti suvremena agrotehnička obrada. Oni koji se demobiliziraju iz raznih djelatnosti, i otpuštaju poslije maratonskog ćekanja da tvornica proradi, istovremeno su demolirani i vrte se u krug. Ulažu ono malo novca u trgovinu, pilane, benzinske pumpe, mesnice, apoteke, a tog a imamo napretek, a brojni izgrađeni poslovni prostori su nezaposleni. Tko ima višak kapitala ulaže u stanove, a stanova za prodaju sada na tržištu ima napretek. Pogledajte medije kako samo gude o politici, svako o svojoj stranci i narodu, a nauke i vrijedne poruke nigdje. Protestiraju piljari u gradovima što im ne daju švercati po ulici, a kad im se ponudi dobra nadnica na poljima žale se da ne smiju na sunce, da imaju visok tlak, pa i šećer u krvi. A sve to najbolje liječi fizički rad i znojenje. Tamo gdje je danas najjeftinije otvoriti radno mjesto najteže ide. Hoće narod kruha bez motike.

Mato BIKIĆ

KORIZMENO BISERJE

VRIJEME JE ISTEKLO

Aleksandar Makedonski u svojim slavodobitnim pohodima običavao je pred gradom, koji bi njegove čete opkolile, zapaliti velike vatre. Gorjele su nekoliko dana i noći. A stanovnicima grada bi poručio kako imaju vremena za razmišljanje samo tako dugo, dok se ne ugasi njegova vatra. Potom će, ne predaju li se, razoriti i opustošiti njihov grad.

Kako je govorio, tako je i činio. Pošto se ugasila vatra, nestalo je svake nade za stanovnike toga grada. Na kraljevu zapovijed njegove vojske navališe na grad, poubijaju sve koji su se odupirali i opustoše njihovu zemlju.

Vrijeme je milosti isteklo.

(H. Schäfer)

ŠTO JE ČOVJEK

U jednoj se drevnoj pripovijesti priča o nekom pustinjaku. Često se tužio kako ima uvijek pune ruke posla. Ljudi su se tome veoma čudili; pitali su ga kakav to posao obavlja. On im protumači:

- Imam dva sokola koje trebam koriti, moram paziti na dva jastreba, hraniti dva zeca, čuvati jednu zmiju, timariti konje i magarce, i još vezati lava.

- O, to je puno! Rekoše ljudi. Tebi doista treba vremena. Ipak, gdje je taj tvoj zvierinjak? Gdje su životinje o kojima pričaš? Ne vidimo ni jedne.

Nato pustinjač stade govoriti o tim životinjama na način da ga svi razumiju:

- Dva sokola jesu naša dva oka; na svašta se prilijepe i za svačim lete. Teško ih je obuzdati.

Dva jastreba grabežljiva? To su naše ruke. Svega se laćaju, sve zgrću, hoće sve zadržati. Teško ih je nadzirati.

A dva zeca koja moramo hraniti? Naše noge. Stalno lutaju tamo i amo, ovuda i onuda; često se umaraju.

Najteže je paziti na zmiju, premda je u kavezu. Mislio je na jezik. Zar se ne kaže: "Trideset dva zuba ne mogu obuzdati jezik!"

Tu su još konj i magarac koje treba timariti. Naše tijelo! Ono tegli, opterećeno je, posrće, ne sluša. A toliko ga trebamo!

Još nam preostaje lav. Treba ga se čuvati. On je kralj nad svim životinjama. Naše srce prepuno želja; sva naša moć i snaga.

Pravo imaš! - rekoše na to ljudi. Posla za cijeli dan!

(J. Kuhn)

ZORNA PROPOVIJED

Neki je mladi svećenik trebao propovijedati u zatvoru. Danima se pripremao i tražio zgodne izraze kojima bi taknuo tvrda srca zatvorenika.

Stupivši u dvoranu, osjeti kako ga promatraju hladna i posprdna lica. Izmolitihu molitvicu za nadahnuće i popne se na propovjedaonicu. Na

posljednjoj se stepenici spotakne i padne na podnožje. Zatvorenici su pucali od smijeha.

Od boli i srama mladi je svećenik nekoliko trenutaka ostao ležati na podu. Onda skoči, hitrim koracima popne se na propovjedaonicu i kroza smijeh reče zatvorenicima:

- Ljudi, zbog ovoga sam i došao: Želim vam pokazati kako nakon pada čovjek opet može ustati!

(E. Puntsch)

OPATOV NAUK

Opat Ivan Kolombos naučavaše:

- Ako neki kralj hoće zauzeti neprijateljski grad, tada najprije zaposjedne vodu i prekine vodovod, a kad ljudi izgladne, pokorit će mu se.

- Tako je i s požudama tijela: ako čovjek pođe protiv njih postom i gladovanjem, tada neprijatelji duše postaju nemoćni.

(Otočka predaja)

BOG ZABORAVLJA

Neka je žena svaki dan razgovarala s Bogom i Bog s njom. Doznao za to i biskup pa je zovnu i reče joj:

- "Je li istina da svaki dan razgovaraš s Bogom?"

- "Da, odgovori žena, ja razgovaram s njim svaki dan i on sa mnom."

- Na to joj biskup reče:

- "Dobro, ovaj tjedan ja ću se ispovjediti pred Bogom. Kada budeš s njim razgovarala, traži od njega da ti kaže moje grijeha, potom dođi da mi kažeš. Tako ću ja znati je li istina da razgovaraš s Bogom".

Nakon tjedan dana, žena se vrati biskupu a ovaj je upita:

- "E, što ti je rekao Bog o mojim grijesima?"

- Žena odgovori:

- "Kad sam ga to upitala, odgovorio mi je da ih je zaboravio".

ZAPREPAŠĆUJUĆE ČINJENICE

Zamislimo da možemo čitavu Zemlju svesti na malo selo od 1000 stanovnika; držeći se postojećih omjera danas, imat ćemo sljedeće porazne podatke: 800 osoba koje žive u neljudskim uvjetima, 700 nepismenih, 500 neishranjenih, 10 koji umiru, 10 koji se rađaju. U tom istom selu samo bi 10 osoba imalo sveučilišnu naobrazbu i bilo bi samo 10 računala.

20% planeta pliva u bogatstvu sve do rasipanja. Ostatak 80% leži u bijedi s tankim nadama za budućnost. Od 6,2 milijarde stanovnika koliko ih ima na zemlji, 2,8 milijarde žive s manje od 2 eura na dan, a 1,2 milijarde s manje od 1 eura na dan. U samoj Europi, siromaštvom je pogođeno 52 milijuna ljudi.

IZ ŽIVOTA POZNATIH

ZASLUGE MARIJE TEREZIJE

Marija Terezija, carica austrijske monarhije, zasjela je na prijestolje kao 23-godišnjakinja i punih je 40 godina "dramala" carstvom (1740-1780).

Majka znamenite Marije Antoanete (među njezinih šesnaestoro djece), došla je na prijestolje zahvaljujući (uz ostalo) i velikoj pomoći i podršci Hrvatskog sabora.

Prema zakonu o nasljedstvu nije imala pravo (kao žena) preuzeti krunu. Ipak je uspjela, jer joj je podršku dao Hrvatski sabor. A ona to nije zaboravila. Vratila je pod hrvatsku upravu tri slavonske županije i trajno zabranila sramotni i neljudski progon vještica u Hrvatskoj. Osim toga, družila se (i navodno ljubovala) s hrvatskim barunom Trenkom, koji joj je obilato pomagao i pomagao u obrani prijestolja od najezde pruskih osvajača.

Znakovito je i to da je u nizu revolucionarnih gospodarskih reformi počela kovati svjetski čuvene srebrne talire (s njezinim likom), koji su postali standardno sredstvo plaćanja diljem

svijeta. Bilo je to najsigurnije platežno sredstvo, a "Bečka državna kovnica" Marijine talire" kuje još i danas.

SVESTRANI BISKUP

Kada je 1818. godine u posjet Zagrebu došao austrijski car Franjo, zagrebački biskup Maksimilijan Vrhovac (1752-1827) napisao je njemu u čas prigodne stihove i izveo mjuzikl: "Kolo, kolo, naokolo, hitro, ljubno i veselo: Divojčice priskočite, veselo nam poigrajte, Hrvatice, Dalmatinke, kćeri lijepe Slavonke, od kreposti glasovite. Kolo s nama sastavite" (Kolika je samo sličnost s "Brankovim kolum" B. Radičevića napisanim puno kasnije, op.p.).

Maksimilijan Vrhovac bio je doista svestran čovjek. Zagrebački park Maksimir osmislio je i ostvario upravo on i po njemu je i dobio ime (od njegovog nadimka Makso-Maksin Mir - Maksimir). Obavljao je i dužnost hrvatskog podbana, uredio je Stubičke toplice, izgradio je brojne bolnice, sirotišta, knjižnice, tiskare, kazalište, ulice i trgove.

Načinio je projekt i uložio puno novaca (prije 200 godina!) u izgradnju, nažalost nikad ostvarenu, Savskokupskog kanala sve do Jadranskog mora.

NENADMAŠNI PRIPOVJEDAČ

Nenadmašni američki pripovjedač Mark Twain (1835-1910) bio je i ostao idol ne samo Amerikanaca, već čitavog ljudskog roda. Jedan je američki putujući cirkusant izjavio:

"Kad vam se učini da se gledateljstvo dosaduje, ispričajte im bilo kakvu anegdodu i pripišite ju Marku Twainu. Budite uvjereni da ćete izazvati sveopći smijeh i odobravanje."

Jednom ga je neki novinar zamolio da ispriča neku od uspomena iz djetinjstva...

"Bilo je to 1845. godine, imao sam samo deset godina. Ivana Orleanska dolazila je u moju kuću svake nedjelje jesti palačinke..."

"Ivana Orleanska?" začudio se novinar.

"Da, da, Ivana Orleanska! Zar to nije zanimljivo? Ni ja sam to nisam uspio sebi objasniti ni do današnjih dana..."

FENIKS

JESTE LI ZNALI...

CIMET REGULIRA ŠEĆER U KRVI

Važna vijest za bolesnike koji se bore s visokom razinom glukoze i kolesterola u krvi dolazi iz laboratorija Poljoprivrednog fakulteta u pakistanskom gradu Peshawaru. Tamošnji su stručnjaci otkrili da začini poput cimeta, kima, lovora i šafrana potiču lučenje inzulina, a posljedica je poboljšani metabolizam glukoze. Sličan učinak imaju i češnjak, luk, korijandar, ginseng i sjemenke lana. Prvi pokusi napravljeni su na miševima, a zatim je pokus s cimetom proveden na 60 dijabetičara koji nisu primili inzulinsku terapiju nego oralne antidijabetike. Ispitanici su bili podijeljeni u 4 grupe od kojih su tri osim antidijabetika dobivale i različite količine cimeta (1, 3 i 6 grama). Četvrta je grupa dobivala placebo. Nakon 20 dana ustanovljeno je da je u svih ispitanika koji su dobivali kapsule s cimetom znatno smanjena razina glukoze, "lošeg" kolesterola i triglicerida u krvi. Učinak na zaštitni HDL kolesterol bio je zanemariv.

VITAMINOM E PROTIV DIJABETESA

Konzumiranjem oraha, odnosno namirnica bogatih vitaminom E, smanjuje se rizik od dijabetesa, objavio je časopis Daily Mirror. Istraživanje je provedeno na četiri tisuće muškaraca i žena iznad 40 godina. Oni koji su uzimali više vitamina E rjeđe su obolijevali od šećerne bolesti, koja je povezana i s debljinom. Izvori su vitamina E, osim oraha, i bademi, ulje od pšeničnih klica, sojino ulje, rakovi i smeđa riža.

OPREZ S UMJETNIM ZASLAĐIVAČIMA

Prema opsežnoj analizi, američki znanstvenici upozoravaju da umjetni zaslađivači koji sadržavaju aspartam u ljudskom organizmu pri temperaturi od 36,5 do 37° C postaju otrovni kao i cijanid. Stoga savjetuju izbacivanje iz uporabe energetskih napitaka, gaziranih djetetnih sokova, kauguma bez šećera i preparata za mršavljenje jer navodno prekomjernom konzumacijom mogu izazvati multiplu sklerozu i lupus. 100 000 ispitanika koji boluju od tih bolesti potvrdilo je da su redovito konzumirali light colu, light sodu i umjetne zaslađivače koji sadržavaju aspartam. Inače, aspartam je alkohol koji se dobiva iz drveta i najjeftiniji je zaslađivač na tržištu.

ZA VEĆU PLODNOŠT VOĆE I POVRĆE

Britanski su istraživači ustanovili da dobro izbalansiran način prehrane može povećati plodnost. Prema njihovu mišljenju, takva se prehrana temelji na obilju voća i povrća (najmanje 5 obroka u danu) s dovoljno životinjskih proteina, željeza i cinka. Tu su i piletna i riba, a neizostavno je i uzimanje sjemenki sezama i suncokreta, koji obiluju vitaminom E, važnim za reguliranje krvotoka i antioksidantskih svojstava. Neizostavni su i sirevi, kao izvor kalcija, cinka i vitamina A, koji potiču stvaranje seksualnih hormona, nužnih za reprodukciju i libido. Dakako, strogo su zabranjeni alkohol i pušenje, zbog smanjenja mogućnosti začeća.

SMOG OŠTEĆUJE SRCE

Ne samo jedna, već tri različite studije pokazale su da zagađeni zrak može opasno ugroziti zdravlje, pa i život. Znanstvenici sa sveučilišta u Ateni pet su godina svakodnevno mjerili onečišćenost zraka u tom gradu i istodobno prikupljali podatke o broju moždanih udara i infarkta srca. Otkrili su da se sa svakim povećanjem koncentracije ugljičnog monoksida za 10 jedinica, za 46% povećava smrtnost izazvana srčanim ili moždanim udarom. Do sličnih su rezultata došli znanstvenici koji su isti pokus provodili u nekim drugim gradovima. Osim udara, sitne čestice zagađenog zraka često izazivaju i astmatične napade.

5 STVARI KOJE PODIŽU MORAL

Ne čamite u mraku. Osigurajte tijelu dovoljno danjeg svjetla, odlazeći svakodnevno u jedonosatnu šetnju.

Ugasite televizor. To je samo izvor nepotrebne buke, zamornog svjetla i uznemirujućih vijesti.

Pronađite hobi. Predanost aktivnostima koje nas ispunjavaju zadovoljstvom nezamjenjiv je izvor energije.

Duboko dišite. To je najjednostavniji način da se opustite i osigurate tijelu obilje kisika.

Smijte se. Smijeh suzbija stres, normalizira ritam rada srca i opušta krvne žile.

(VEČERNJI LIST, VITA)

IN MEMORIAM

Poginuli za domovinu bojovnici HVO 115. brigade Zrinski (siječanj - travanj)

	Datum rođenja	Datum pogibije
GORAN Pejo MARKOVIĆ	03. 01. 1969.	08. 01. 1993.
MATO Mijo PEJKUNOVIĆ	22. 02. 1966.	08. 01. 1993.
PETAR Mato PEJIĆ	08. 06. 1970.	08. 01. 1993.
ŠIMO Niko PAVIĆ	02. 10. 1968.	08. 01. 1993.
ZORAN Marko STOJAK	04. 01. 1972.	08. 01. 1993.
MLADEN Ivo ĐULABIĆ	12. 08. 1971.	12. 01. 1993.
SALIH Salko ALIĆ	13. 06. 1939.	12. 01. 1993.
DENIS Zvonimir KUBINEK	24. 10. 1966.	04. 02. 1993.
ŽELJKO Anto DIVKOVIĆ	10. 05. 1960.	04. 02. 1993.
HARIZ Ahmet UMIHANIĆ	23. 02. 1960.	06. 02. 1993.
IVICA Anto PETROVIĆ	14. 11. 1965.	12. 03. 1993.
IBRO Osman BEŠIĆ	02. 06. 1956.	12. 03. 1993.
MUFIDIN Rešid BEŠIĆ	03. 03. 1973.	12. 03. 1993.
SEID Hasib HATUNIĆ	08. 11. 1964.	14. 04. 1993.
IVICA Božo ILIČIĆ	10. 05. 1964.	25. 04. 1993.
BLAŠKO Marjan KIKIĆ	03. 02. 1973.	26. 04. 1993.
BOŽO Ivo KEROŠEVIĆ	23. 09. 1973.	02. 01. 1994.
ZORAN Žarko SAMARDŽIĆ	23. 01. 1969.	04. 01. 1994.
MILORAD Ivo ĐULABIĆ	18. 10. 1960.	03. 03. 1994.

Poginuli za domovinu bojovnici HVO 108. pješačke brigade s tuzlanskoga područja

DARKO Jozo JURJIŠIĆ	08. 12. 1950.	10. 02. 1994.
JOZO Božo BARIĆ	25. 06. 1968.	13. 04. 1994.
SLOBODAN Neđo MITROVIĆ	28. 08. 1960.	01. 04. 1995.
TOMA Martin PEJIĆ	26. 04. 1946.	03. 04. 1995.
ŠIMAN Božo PAVIĆ	24. 04. 1965.	20. 04. 1995.
ZORAN Vlado MOSKOVIĆ	01. 12. 1965.	20. 04. 1995.
DRAGO Mijo KEROŠEVIĆ	01. 10. 1950.	21. 04. 1995.
NIKO Ivo VIDOVIĆ	26. 08. 1947.	21. 04. 1995.
ZORAN Ivan PICAK	17. 10. 1971.	22. 04. 1995.
ANTO Mirko MARKOVIĆ	05. 01. 1951.	22. 01. 1996.
MLADEN Jozo ĐAKOVIĆ	11. 05. 1951.	12. 03. 1996.
IVAN Petar PICAK	06. 11. 1950.	23. 02. 1997.

**POKOJ VJEČNI DARUJ IM GOSPODINE I SVJETLOST
VJEČNA SVIJETLILA IM!
POČIVALI U MIRU BOŽJEM!**

UDRUGA OBITELJI HRVATSKIH BRANITELJA POGINULIH I NESTALIH U DOMOVINSKOM RATU, HVO - SOLI TUZLA

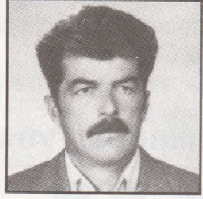
IN MEMORIAM

TUŽNO SJEĆANJE
Dana, 02. 01. 2004. godine navršila se godina dana od smrti našega dragog brata

ŠIME MADŽAREVIĆ

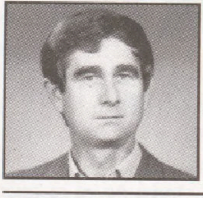
Život nestane u trenu, ali sjećanje ostane zauvijek.
TVOJI BRAĆA I SESTRE

TUŽNO SJEĆANJE

STJEPAN MAZIĆ
23. 01. 1989 - 23. 01. 2004.

S tobom su uvijek naše misli, sjećanje i ljubav.
POČIVAO U MIRU BOŽJEM
TVOJI NAJMILIJ

TUŽNO SJEĆANJE

RATKO KRSTIĆ
02. 02. 1991 - 02. 02. 2004.

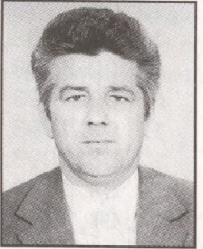
Vrijeme promiče, a mi te volimo.
TVOJI NAJMILIJ

TUŽNO SJEĆANJE

DRAGAN DIVKOVIĆ
08. 02. 2001 - 08. 02. 2004.

S ljubavlju koju smrt ne prekida i tugom koju vrijeme ne liječi, voljeni ne umiru dok postoje oni koji ih vole.
TVOJI NAJMILIJ

TUŽNO SJEĆANJE

MATO (IVAN) BRČINA
19. 02. 1979 - 19. 02. 2004.

Prošlo je 25 godina od tvoje prerane smrti koja je u srcu svih nas ostavila vječnu prazninu.
Tvoj lik i dobrota ostat će nam u trajnom sjećanju.
TVOJI: supruga Kata, kćerka Gordana, sinovi Ivica i Dragan i unučad.

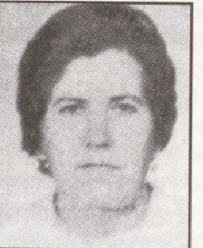

TUŽNO SJEĆANJE

Dvadesetog veljače 2004. godine navršit će se 8 godina od smrti naše drage

ELVIRE (rod. JOSIĆ) TADIĆ

S ljubavlju suprug Markan, sinovi Vlado i Viktor, snaha Ana i Lucija, unučad: Hrvoje, Anita, Marcela, Martina, rodbina i prijatelji.

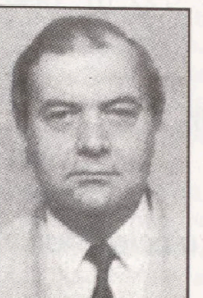

TUŽNO SJEĆANJE

16. veljače 2004. godine navršilo se sedam tužnih godina od smrti

MARE (rod. Grbić) TOMIĆ

Najdraža, praznina i bol bez tebe ni vrijeme ne može izbrisati. Hvala ti za svu dobrotu koju si nam pružila.
TVOJI NAJDRAŽI: suprug Mato, kćerka Zdenka, sin Dragan, snaja Vera, unuka Maja.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 24. veljače 2004. godine navršilo se šest tužnih godina od smrti našeg

NIKOLE MATANOVIĆA

Najdraži, vrijeme prolazi, a praznina, bol i tuga ostaju. Nikada nećemo zaboraviti tvoju dobrotu i plemenitost.
TVOJI NAJDRAŽI: majka Rada, supruga Zdenka, sestra Milica s obitelji.

TUŽNO SJEĆANJE
Tužnim i žalosnim srcem javljamo rodbini, prijateljima i komšijama da se 24. ožujka 2004. godine navršilo četrdeset tužnih dana od prerane smrti

TOME (MIJO) GALUŠIĆ - ŠIŠA

OŽALOŠĆENI: sestre: Ana, Zora, Ruža, Ljuba i Nevenka, braće: Tunjo, Stjepan, Rado i Mladen s obiteljima.

TUŽNO SJEĆANJE

SNEŽANU ŠIMIĆ
25. 03. 1999 - 25. 03. 2004.

Kroz kapi kiše i kroz sve što diše,
Čuti možeš nas, sve bolje i više!
Nad tvojim domom vječnim, što se molimo.

Možeš doznati, koliko TE VOLIMO.
TVOJI: tata, mama i sestra s obitelji.

TUŽNO SJEĆANJE

MARIJAN JURIĆ
06. 04. 1999 - 06. 04. 2004.

Dragi brate, tužne su ove godine od kada te nema među nama. Tvoje Plemenito srce kuca u našim srcima.

Uvijek su ti zahvalni tvoji najmiliji:

Tvoja kćerka Marina, brat Ilija s obitelji, sestre: Marica, Ivanka, Janja, Ružica, Štefica, Tomka, zetovi i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.
POČIVAJ U MIRU BOŽJEM.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 10. travnja 2004. godine navršila se tužna godina dana od smrti našega dragog supruga i oca

JURE TOMIĆA

Dragi tata svu svoju ljubav i dobrotu za života dao si nama, a sada kad si u vječnom miru uvijek će te pratiti naše misli i naša ljubav.

POČIVAO U MIRU BOŽJEM. TVOJI NAJMILIJ

TUŽNO SJEĆANJE

Dana, 11. travnja 2004. navršilo se devet tužnih godina od smrti naše drage majke i bake

JANJE (rod. MAZIĆ) PEJIĆ

Iako je prošlo devet godina od kada si nas ostavila, naša srca su puna tuže i žalosti.

U našim srcima i našim mislima ostaješ zauvijek.
TVOJI: kćerka Ana (Anka), unuka Valentina i unuk Zlatko.

TUŽNO SJEĆANJE

ANGELA MRKONJIĆ
13. 10. 2000 - 13. 04. 2004.

S tugom i bolom u srcu i duši prodoše tužne tri godine od kako nisi s nama. Neka je pokoj tvojim plemenitoj duši.

POČIVALA U MIRU BOŽJEM!
TVOJI OŽALOŠĆENI: otac Anto i sestra Ružica s obitelji.

TUŽNO SJEĆANJE

Dana 30. travnja 2004. godine navršava se devet mjeseci kako je na tragičan način prestalo kucati srce naše voljene i nikad prežaljene

IRENE (rod. Kurcinak) KAPETANOVIĆ
05. 12. 1968 - 30. 07. 2003.

Kad bi ljubav mogla da vrati život
Naša bi ti podarila vječnost.
POČIVALA U MIRU BOŽJEM!
Tužujući roditelji i porodice Vukman i Štraus.

Glasnikova SKANDINAVKA

AUTOR: ROBERT STRAUS	ZNANOST O PROBLEMI STARENJA	VJEŠTAČKI IZAZIVANJE NEOSJETLJIVOSTI	GLAVNI GRAD PERU-A	INICIJALI PORTUGAL POMORCA GAMA	LIPIK DOZIVANJA, OVAMO	NAPREZANJE	VRSTA - MEGOK LEŽAJA	KRATICA ZA "MINUTA"	RASKOŠNE ELEGANTNE KOČIJE	RAZLIKA IZ- MEĐU METAL I BRUTA	PRVI VOKAL	MOČVARNO ZEMLJIŠTE	USKLIK NESTRPLJENJA	SJEVERNI JELENI, SOBOMI	KRATICA ZA "REPETE"	ELEKTRIČNI NABUJENA ČESTICA	ZAPARA, OMORA
MJERAC JACINE GALVANSKE STRUJE													PARFEM				
RJEŠAVANJE ZAGONETKI													SLIKARSKI PRIBOR				
SUOSNIVAČ GRADA RIMA				SUPROTIŠTA- VLAJTI												ŽILA KUCANICA DAN PRIJE USKRSA	
JEDNOZNA- MENIKAST BROJ				KALUPI ZA KOLAČE													
NIKOLA TESLA				POZADI IZNEHADNA OLUJA NA MORU													
PLATNENI POKRIVACI NA TERASAMA																	
ZVUJER IZ PORODICE MAČAKA																	
MJESTO U SLOVENIJI, KOD TOLMINA																	
RUDO VOLOVSKIH KOLA																	
TJELESNA STRAŽA VLADARA																	
NAJTANJE SLOVO																	
JURE KAŠTELAN																	
PLANINSKI MASIV U CENTRALNOJ AZIJI																	
GRAD U S I DJELU IRAKA																	
LJUBIČASTI POLUDRAGI KAMEN																	
SINAGOGA																	
BAJKA, LEGENDA																	
PUSTINJAK, ISPOSNIK																	
ELEMENT TITAN																	
PONOVO OPRATI VODOM																	
ZALHA ROBE NA SKLADIŠTU																	
MUK, TIŠINA																	

Hrvatski Glasnik
GLASNIK HRVATSKOG KULTURNOG DRUŠTVA "NAPREDAK" ŽUPE SOLI

Glasilo
Hrvatskog kulturnog društva
"Napredak" Župe Soli
List za kulturu i društvena pitanja

Osnivač i izdavač: HKD Napredak Tuzla • Za izdavača: Dr. sc. Miroslav Petrović, predsjednik HKD Napredak • Glavni i odgovorni urednik: Juraj Novosel • Lektorica: Mr. Marica Petrović • Uredništvo: Zdravko Anđić, Šimo Ešić, Vlado Kerošević, Petar Matanović, Juraj Novosel, mr. Marica Petrović, mr. Luka Tunjić • Urednik fotografije: Martin Antunović • Unos teksta: Kata Čajčić • Adresa: Tuzla, Kazan mahala 2/II • Tel/fax: 035/272-061 • E-mail: napredak@inet.ba • Tehnička priprema, repro i štampa: PrintCom d.o.o. Grafički inženjering Tuzla • Račun: 132-100-03108521-25 kod Tuzlanske banke d.d. Tuzla - HKD Napredak, Tuzla - za Glasnik • List je upisan u evidenciju javnih glasila u Republičkom komitetu za informacije pod rednim brojem 05/93 - 15. 03. 1993. Na temelju Mišljenja Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TPŽ broj 10/1-483-9/98., list Hrvatski glasnik je javno glasilo, te prema članu 19. točka 13. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga - ne plaća porez • List izlazi mjesečno • Tekstovi i fotografije se ne vraćaju

Sretnu i uspješnu vožnju žele Vam

Za sva vremena

ŽIVOTNO OSIGURANJE
MOĆNO A OBROČNO

CROATIA OSIGURANJE d.d.
tel: +387 39 839 100
www.croatiaosiguranje.com, croatia-os.ljubuski@int.tel.hr

PAVIĆ - KOMERC
OVLAŠTENI SERVIS I PRODAJA VOZILA

tel: +387 35 384 291, 384 487; fax: +387 35 384 488

OVLAŠTENI PRODAJNO SERVISNI CENTAR
SALON: SKC "Mejdan", Bosne Srebrene bb
Tel/fax: 035/270-021 E-mail: stuhli-auto@box.ms
SERVIS: Mramor, Majevička 2
Tel/fax: 035/384-500 Mob.: 061/140-278

INA
INA - Industrija nafte d.d.

HOLDINA
HOLDINA d.o.o. Sarajevo
Sarajevo, ulica Azize
Šaćirbegović 4b

SRETAN USKRS

stuhli
motel tuzla
Ul. Branimir Stuhli
Ul. Bukinjska br. 60 • Tel. ++387-35-283-330 • 061-13-10-13 • E-mail: stuhli@bih.net.ba

VODA KOJA SVE POKREĆE
TUZLANSKI KISELJAK
A QUALITY PRODUCT OF Pivara Tuzla d.d.

SRETAN USKRS

Foto Žunić
Digital Foto Laboratorij
TUZLA: 035/254-594
035/257-205
035/251-448
GRAČANICA: 061/772-282
TEŠANJ: 061/251-897
DOBOJ: 053/231-554
e-mail: zunic@inet.ba

MLIN
"HUSINSKI RUDAR" D.D.
LJUBAČE-TUZLA
75214 LJUBAČE-TUZLA

TEL/FAX :+387 35 80 85 38, 80 85 39, 80 85 40 • E-mail: mlin@bih.net.ba

SRETAN USKRS
PrintCom
GRAFIČKI INŽENJERING
75000 Tuzla Rudarska 61
Tel.: ++ 387 35 282-000, 283-218
Fax: ++ 387 35 280-210
e-mail: printcom@bih.net.ba

CVJEĆARA FLORAMI

Vam nudi veliki izbor rasade, saksija, žardinijera, zemlje za cvijeće od 50 l, 20 l, 10 l, 6 l, 5 l, te zemlje u pakiranju od 1kg iz vlastite proizvodnje pod nazivom FLORATRES, rezanog cvijeća, lončanica, svijeća, lampinjona, lukovica svih vrsta, ruža sadnica i ukrasnog šiblja. Sve to možete nabaviti uz najpovoljnije cijene u gradu i dobiti stručne savjete. Vaše je samo da dodete na MALU PIJACU i da se uvjerite u našu ponudu.
FRANJO BOSANKIĆ

JAVNO PODUZEĆE
RADIO TELEVIZIJA
TUZLANSKOG KANTONA
Ul. Slatina br. 2 Tuzla

PLIVA

SRETAN USKR

PREDSTAVNIŠTVO SARAJEVO
Trg heroja 10, 71000 Sarajevo
Tel. ++ 387 33 65 11 33, 65 39 29
Fax. ++ 387 33 65 39 86

Marketing: 250-261, 250-262, 250263 <http://www.kameleon.delta.com.ba>
Centrala: 250-055 (tel/fax) radio_kameleon@delta.com.ba

Javno komunalno preduzeće

CENTRALNO GRIJANJE

TUZLA

Ul. Krečanska broj 1
75000 Tuzla Tel: ++387 35 283 443
Bosna i Hercegovina Fax: ++387 35 281 391
E-mail: cen.gri@bih.net.ba

SRETAN USKR

Radost sigurne štednje

tuzlanska banka d.d. tuzla

